VEPRA · PIJORE — N. IV.

Moji i Qershorit

SHKODER
Shtyp. e Zojës Paperlyeme-1911

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

MOJI I QERSHORIT

josè

MOJI
I ZÊMERS T' J. KRISHTIT

qitun n'giuhë Shqype

prei

P. ÊNJELL SEREQIT i Shoqniis t' Jezu

SHKODER

N'Shtyp:hkroje t' Zojës Paperlyeme

1911

BKSH

BKSH

KËNDUESIT T' PERKUSHTUESHVIT

I ZÊMRES T' JEZU KRISHTIT

Ç' do gjâa sênd saa do e bukur e e kânds me me kênë nuk çmohet pa u njofië pabi i sajë, por saa mâ fort t' njfet aq mâ fort i ngrehë t' gjitha zêmrat prei vedit.

Kiò vertetsii delë n' shesh kuer vien puna m'e njofië sidomos Jezu Krishtin e Zêren e Tii, qi â e mira e pamarueme; sepse saa mâ me temel t' a njefim, aq mâ me t' zeet kanë per t'u shkrî zêmrat t' ona n' dashtnii per Tê; e at-herë, si me thanë, kishim m' u zhytë n' ket kaue t' pashterrshem t' gjithave gëzimeve, mbasi kŷ t'njoftun na e zgjâan prore t'kqyrunit t' onë n' ketë deet t' pamasë t' Lumniis t' vertetë, na bânë me harrue nji faret t' miren t'onë si kahë shpiirti si kahë korpi tui u knaqë kreit n' Vetëtmiren e pamarueme n' vetvedi, e këndêi edhè rriedhë unjija e jon kryekput me Tê.

Me rrugë praa Sh' Pietri na thotë: Crescite..... in cognitione Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi. Epist. II. c. III. v. 18.

Shkoni tui e njofië per herë mâ fort Zotnin Shelbuesin t'onë Jezu Krishtin. Prei ktii t'njoftunit i çmueshem ka me na ndollë edhè nee sikuer, atii qi kqyrë diellin i meren sŷyt e per nji copë herë s' shef kurrgjâa veç se diell, njishtû edhè dashtnija e vertetë n'Jezu Krishtin ka me na daa prei asai dashtnii kote t' kreatyrve e t' kafshve t' krijueme. Që, o këndues i perkushtueshem, fillin qi paç per m' e këthye n' giuhë t' onë mojin e qershorit t' P. Vandutelit t' shoqniis t' J.

Pastë fuqii ky liber i vogel per m' e njofië e m'e dashtë Shqypëtarët prore mâ fort Zëmren e Shelbuesit e Zotit t' onë Jezu Krishtit, at-herë per t' dreitë kam per t' kênë fatbardhë e ka per t' m' u shperblye kŷ

mûndë i leet qi e kreva per mâ t' madhen ndeer e lavdë t' kësai Zêmer t'hyindueshme.

Ktò kuitime, uratië, zhgjetore, lulze e ndollina qi gjinden n' ket liber mûnden me t' viefië fort, o këndues i perkushtueshem, jo veç n' muji t' qershorit, por edhè n'tiera kohë t' motmotit.

Janë do vietë qi e paç gaçue ket liber, por s' kiè se si m' e qitë n' driië, pse mungoishin t' hollat per m'e shtypëshkrue e na ishte dashtë m' e shitë sadopak pêsë grosh e me ket kushtim per mierime n' cillat ka voitë vêndi i jonë kishte ndêië mierisht e pa dobii, sikuer saa tierë libra, n' ralta t'shtypëshkrojes.

Per me mûitë m'e perhap mê shpeitas mêndimi i jêm kiè me daa pa pare e prandêi u solla tu kater bâamirsa, t'ciilët m'ndimuene bukur mirë, por edhè munguene t'holla per

m'e qitë falë. Per mos me merzit mâ tierë, e mos m'e shtye mâ giatë ket punë e muer n'dorë Vepra pujore per m'e mushë numrin e pareve qi typeshin edhè per m' e shtypëshkrue. Kshtù falemi ndeerës bâamirsave libri po dëlë n'dritë e ka m'u shitë nji grosh, me ket kushtim kuitoi se âsht jo veç hir, por edhè si me kënë kreit falë. Zêmra e J. K. i bekofi baamirsat e t'gjith njato qi kan per t'sierë fytë prei ktij librit, e une po ju uroi nji mii t'mira e po ju lutem me thanë nji Falemi Mrii per bâamirsa e per këthyesin e ktij librit.

N' Shkodër me 3 t' Gushtit 1911

P. Ênjell Sereqi i Sh. t'J.

*URATA E GATIMIT

Une po besoi me nji fee t'gjaallë se jam para madhniis s'ate, o Zoti i em, eja o Shpiirtë e Korpë per me i dalë para Si e me adhrue.

Po permyzem me ftyrë per dhee e me pellkë t'zêmrës po t'adhroi, o Zoti i êmë e po t'a dii per ndeer per t' mira qi m'kee bâa, m'a shëndritë. po t'lutem, mênden t'ême e m'a xejë zêmren qi t'a njofë, t'a due e t'a ndieki per herë mâ f rt Zêmren t'ândë, o Jezu Krisht, qi jee rruga, e verteta e t'gjaalltit, n'gjitha ktò mira e vyrtyte qi po m'i mson sidomos: (*êmnoje njaté qi t'tokon se e cillen ditë*), e bânë

*Kiò uratë t'gatimit thohet per herë n'fillim t'kuitimit per me dalë mâ i dobiishem e per m'e lyp ndimë me xierrë qindresen edhe n'atë di ë n'hiire t'Zotit tui i mbait mêndë diten at premtim qi kee bâa n' at kuitim per me jetue minë e shêitnisht.

qi mos t'i kundershtoi mâ shëndritsinave tua, por t'pertrihem prore n ler vyrtyte tui jetue krishtênisht t'mûnd des m'hiir t'ândë. O Zoja e Bekueme m'ndimò per m'e ju pergi a Birit t'ândë t'hyinueshmit. Shêiti Sh'Jozef, Ênjilli i Rois e t'gjith Shêitnit e Parîizit lutnije Zotin per mue. F. M.

BKSH

E PARA DITË

Disaa arsyena per me marrë mrapra me zeell mojin e Zèmers t'Jezu Krishtit.

**GATIMI I PARË. T' a keeshë para sŷysh J. K. qi tui t' a zblue zêmren e vet t' thotë: Qe aiò zêmer qi kaq fort t' kaa dasht.*

***GATIMI I DYTË. Lypi ndimen per m' e nderue me kuid·s n' ket muji at Zêmer t' hyinueshme.*

Mêndimi i parë. Per t'sakët peshimi i ktŷne arsyenavë, o këdues i dashtun, ka me pasë fuqii per me t' zee

*GATIMI I PARË â si nji frêe per me ndalë mênden t'onë mos t'davaritet n'kohë t'kuitimit.

**GATIMI I DYTË âsht nji hurë a premtim qi dona me xierë prei kuitimit e prandêi ja lypim Zotit qyshë n' fillim.

unjii mbas ksai perkushtii t'amel.

Mêndo me temel se e kuja âsht kiò zêmer? — e ik s'parit vên orce neltmadaniin e Sajë.

Feja na mson qi i Biri i Tenzot n' t'mishnuem t' vet muer nji korp e nji shpiirt n' krahnuer t' Zojës Bekueme per vyrtyt t' Shpiirtit Shêit, e n' at ç s edhe zêmra e Tii u pernjit hyiniis n'nji Vetii t'hyinueshme: e prandei kio Zêmer âsht e hyinueshme, d.m.th. Zêmra e Zotit. Ai i Lumi gjallitë dŷy jetë, t'niriis qi âsht sikuer ajò e jona, e t'hyiniis, e cilla âsht vertè e Perendiis. — E praa t'tana adhrimet e ndeerimet mâ t'neltat, qi i diftoim kësai Zêmer shkrepen n' hyinii. — Sikuer vendaliit e qiillës pa ja daa e adhroin me at ndeerim qi i perket veç Zotit, qishtû edhè na ktû n'tokë tui u permyzë perpara fugureve t'Saja adhroim Atë Zêmer qi lumnon n' Parrîiz e âsht per jetë t' jetës gëzimi i Êive e i Shêitnave.

Oh ç't'zeet kaa per t'u pertrii

n'shpiirt t' ândë ne e paç ket farë besimit t'gjaall, e at-herë edhè luta ka per t' kênë mâ e ndezun, pse ka me t' u bâa si me folë me Zêmer t'Zotit t' ândë.

Mêndimi i dy'ë — Mêndò saa e dêjë âsht kiò Zêmer per me kênë ndeerue prei t'mirave t'panjehuna qi janë mledhë n'Të.

Sh' Paali na thotë se n' Tê gjinden te gjitha visaret e ditunies e t' dijes t'Aatit me plotnii t'kêndunit e hyinueshem: kndêi t'mirat e Zaja s' mûnden me kênë mâ t'mdhaja pse janë t' panjehuna e t' hyinueshme. Mushë me gëzim thui Zêmers s'Jezu Krishtit. Ti jee e paster e vet pastria e Zotit.-Ti jee shêite e vetë shêitnija e Zotit, gjithpushtueshme, gjithmshriirshme, unjii besnike, gjithfuqiishme. — Kiò Zêmer praa porsi kroni i t' tana hiire t'mirave kâ e dijë me kênë dasht e adhrue saa âsht i dêji vet Zoti. O Jezu i dashtun, ndoshti qi tash per t'paren herë po i gnof ktò visare t'pamarueme, qi

kaq me plotnii janë mledhë n'Ţŷy: e sikuer ai i verbti i Unjillit, qitash po filloi me i çilë sŷyt per me e paa madhniin e hijeshiin t'ânde.— Mirfillit mûndem me thanë me sh'Agostini: — Oh pulcritudo tam nova et tam antiqua! — Oh bukurii kaq e ree e kaq e hershme! — kaq e hershme saa âsht i hershem Zoti, e kaq e ree per mue qi deri sot s't'kam njoftë as t'kam diit gjith aq saa duhet.

Mêndimi i tretë. — Do t'a nderosh ket Zêmer per me ja diit t'mirat qi t'kaa bâa. Peshqeshet mâ t'mdhajat, qi kee pasë n'ket jetë prei Krishtit, janë feja e i shêitnueshmi Sakramênd i lterit. Feja âsht porsi temeli i t'tana dhantiive: e Sakramêndi i lterit ka n'vedi bâasin e kronin e t'gjitha hireve. Tash ti ktò dŷy dhantina kaq perneltueshme t'riedhin ndreit prei Zêmres t'Krishtit porsi prei gurret. Na bân me diit sh'Njon Unjilltari, qi si diq krishti n'krygj, me nji heshtë kiè derptue Zêmra e Tii e prei asò va-

rret i duelne disaa pika gjak e ujë. Kŷ gjak e kŷ ujë, si e zhdrivillon mirë Sh' Njon Gojarti, janë çmime dashtnijet, qi na qesin çiltas ktò dŷy peshqeshe. Feja shêite âsht shênjue n' at ujë, qi âsht lânda e Pagzimit, e n' at gjak i shênjue Sakramêndi i Iterit n' t' cillin âsht ver e vertè Jezu Krishti. Merre vesht nderen qi t' ka bâa Shelbusi i jŷt ne paç nji sakramênd i cilli t' shlyenë mkatin e rriedhshem t'dukon n'shpiirt feen, shpnesen, dash tniin, t' bân bir'n e Zotit n'shpiirt e mirazçiin a trashigimtarin e Pariizit, kreit do t'ja diish kësai Zêmer t'shugueshme, qi t'a ka bâa fatmirsiin. Ne mush sot me marrë korpin e Krishtit e me mbaitë shpiirtin kahë hiri i Zotit, fiill t'vien kiò ndeer prei Zêmres t'Krishtit. Si kee me mûitë me i kuitue ktò verteta, e me kênë aq i ngathtë n'sherbesë t'kësai Zêmer kaq fisnike e dashamire?

Merre me mênd nevojen e madhe,

qi kee me i pergjegjë ktŷne dhantinave me vepra shêite sidomos n'ket muji.

URATË

O i amshueshmi Zot, qi i kee thanë t'Lumes Margaritë m'lypë çka t'duesh per hater t'Zêmres t'Birit t'êmë e kam per t'a ndigiue luten: edhè une pshtetun n'ket fialë t'ânde po permyzem para madhniis s'ate e po t'lutem me t'pervuitë n'êmen t'kësai Zêmer me m'dhanë hirin per me e dashtë e m'e ndiekë Jezu Krishtin sidomos n'ket muei, qi po ja kushtoi unjii. Ti, o Zot, m'u perkrah n'ligshtii t'ême e m'ep fuqii t'qindroi nder vepra t'mira e per ditë ma fort t'a ndeeroi me t'xeet ket Zêmer t'hyinueshme. Bân qi tui e marrë mrapa ket perkushtii t'ngushlloi Tŷy e t'xiir t'madhe dobii per shpiirt sikuer Ti vet ke dhanë fialen. — Kio uratë âsht fort e pelqyeshme para Tejet, psè âsht ajò qi na ka msue i Biri i jŷt kuer i kal-

xoi Apostuive si m'u lutë: Shêitnue kioft'êmni i ŷt. — S'po t'lypi ndeer, gjàa e t'mira t'shekullit, ktò epia atŷne qi t'i dishroin. une po t'lypi hiirin m'e njoftë, m'e dashtë, e m'e ndiekë per herë ma fort zemren e Krishtit, e prandei plot me uzdajë po t'tham me profet Danielin: M'ndigiò, o Zot, m'ndii, o Zot, m'kqyrë me dashtnii è m'mush me hiire e me t'mira tua. (Dan. 9. 19).

LULEJA E SHPIIRTIT

Sot daai punët e pershpiirtshme, me t'cillat do me e ndeerue n'ket muei Zêmren e Krishtit e mos u topit, por qindrò n'tà me kuides t'posaçem

ZHGJETORIA

Bânë qi t'a due per herë Zêmren t'ânde.

Zêmra e Krishtit Zotit t'onë
Bân qi t'due mâ fort gjithmonë.

NDOLLIA

N'jetë t'Nikoll Çelestinit i shoqn'is Jezus, shkrue prei P. Termaninit, këndoim qi me 16 t'Qershorit 1764 kŷ dialë hîni n'rishtore t'Shna Nreut n'Monte Cavallo n'Romë, e me shum zeell i shkoi t'parat muji tjetës t'vet. N' t'dyten vietë me dhetë t'kallnorit e kapi nji lëngat kaq e randë saa e çoi shpeit n' full t'mordes.

Rishtari i xeet veç per nji punë gjindei n'mêndim, sepsè prei lëngatet s'mûite m' u kungue. Fort me zeell j' u porosit Sh'Luigjit per me ja bâa dhantii kungimin per shtegtim. S'ngiati shum me i raa n'fash'e lga e me marrë pa vshtiir Jezu Krishtin n' zêmer e si e patë ket mirsii me pagjë t'madhe gaçohei dekës.

Por Sh' Luigji dote me e shëndoshë. Ju duk çiltas e po i thotë. — Shka do ti? a shëndeden a deken? Diali i pergjegjë — U baftë vullndesa e Zotit. — E mirë praa ja pret Sh'Luigji Zoti do me t'dhanë jeten, por me ket kusht qi t' a shkosh unjii kndei e mrapa rrnesën t'ânde tui perhapë gjithkah

perkushtiin, e Zêmres t'Krishtit, e cilla âsht fort e pelqyesheme para Zotit n' qiill. Mos t'i harroim kurr ktò t'mramet falë t'Sh' Luigjit, me t'cillat na siguron qi ket perkushtii e ka n'hater e n' begenii a ponii n' nji mëndyrë t' posaçme i madhi Perendii. Per t' vertetë kŷ mêndim ka me na dhanë nji shkasë t'kândshem per me hiekë ç' do papunii n'ket mnei.

BKSH

E DYTA DITË

Hiiret e t'mirat qi janë perfo'ë t' perkushtuemve t' Zêmerës t' Krishtit.

GATIMI I PARË: T' a keesh para sŷyve J. K. me Zêmer t' vetë t' çilun e t' kqyrë me dhimë per me t' bâa t' lumë.

GATIMI I DYTË: Lutu per me t' bâa t' dêjë per herë mâa fort, kshtû me hii n' piesë edhè ti t' ktŷne t'mirave.

Mêndimi i parë. Jo veç do t'zisin, o këndues i dashtun, per me kapë me t'arvatun ket perkushtii t' bardhe mêndimi i neltmadhniis t'kësaj Zêmer, qi âsht per njimênd e Zotit, sikuer diè kee mêndue, por edhè premtimet, qi vetë Jezu Krishti i ka folë atŷne, t' cillët kan per t'a ndeerue Zêmren e vet. E mira e shpiirtit e lypë ket

zeell. Saa nevojë t'madhe kee per hiire t'Zotit pa t'cillat s'mûndesh me punue kurrnjì t'mirë; qishtû na mson feja, e Shelbuesi i jonë na tha n'Unjiill: "Sine me nihil potestis facere (*Sh' Njoni 15 5*). — Pa ndimë t'êmë s'mûndeni me bâa kurr nji sêndë„. Pak gjâa m'e kuitue mierim t'ânde, me i'her t'mushet mêndia se pa t'u perkrahë Zoti s'kee kurr farë fuqijet.

Xêje feen e t'biin nder mêndë, qi Jezu Krishti âsht e verteta e pamarueme, prandei s'mûndet m'u rrêit as s'e ha fialen qi e ka dhanë per t'mirë t'atŷne, t'cillët kan per t'u lutë Zêmrës t'vet t'hyinueshme.

Qindrò pa prâa n'uratë, e lypë t'mirat qi kee nevojë pa ngurrue n'ket kuides t'ândë.

Si t'i marrsh me mêndë ktò premtime t'çmueshme per t'saktë hovi i t'zeetit kaa me t'u shtue n'shpiirt t'ând.

Mêndimi i dytë. — N'nji asi vegimesh, me t'cillat Shelbuesi i jonë

e ngushlloi e e msoi t' Lumen Margeritë Alakokë, i thà, qi hiire t' posaçme kish bâa gadi per gjith atò, qi kishin per t'a ndiekë ket perkushtii e dishrote qi zêmra e vet t' jeet per gjith ktò t'krishtênë porsi nji gurrë e pashterrshme per me i rreshë me hiire t' panumer. — Pertriju n'zeell e bâne per vedi ket perkushtii, psè atherë edhè per tŷy janë ktò premtime t' pashoqme. — E cillat janë? Qè si duelne prei gojes t'Jezu Krishtit.

Kam me i dhanë t' gjitha hiiret e nevoishme n'ç'farë do rruget qi t'ken marrë. —

Kam me i dhanë pagjen nder shpija t' tŷne. —

Kam me i ngushllue nder idhnime t' tŷne. —

Kam me kênë streha e fuqiishme n' jetë e sidomos n'dekë t' tŷne.

Kam me i shprazë me mieftësii bekimet permbi vepra t' tŷne.

Mkatnorët kan me gjetë n' zêmer

t' ême mishëriir t' pakufii.

Shpirtnat e ftofët kan m'u xee n'Zêmer t'ême.

Shpirtnat e perkushtuem kan me mrrîitë me t' shpeit n' nji shêitnii t'pamasë.

Kam me i bekue atò konaqe kû gjindet fuguria e Zêmrës s' ême.

Kam me i dhanë meshtarve dhuntiien per me i prekë e me i zbutë zêmrat mâ t'foortat.

Gjith atò qi mûndohen m'e perhapë ket perkushtii, kan me pasë t'shkruem êmnin e vet n'zêmer t'ême e s' kaa m' u shlye kurr.

Po t'premtoi n'plotnii t'mishëriirës t'Zêmres s'ême, qi dashtnija e sajë e panjehun do m'u shpraz' unjii perubî atò, qi kan me marrë kungimin shêit per ndandë mui rresht n'gjith t'paren t'prende t'mojit, s ka me i ardhë deka n'mniië t'ême, as pa Sakramênde, qi kisha shêite i ep n'çasë t'dekes: Zêmra e ême n'at ças t'vshtiir ka me kênë

strehë per tà.

O ç' premtime t' kândshme e t' dobiishme janë ktò: orvatu me ja diit pahin.

Mêndimi i tretë. — Animâa mêndò mirë mos t' shkoin kot per tŷy ktò farë premtimesh, e t'ja keesh hatrin shpiirtit t'ândë tui e lulzue me kto hire. Ne kioftë qi deri sot s'kee pasë gjith atò t'mira, rmoje pak vedin, palè a j·e shmangë prei kësai perkushtii? — dikuer ndoshti kee kênë i xeet e mrapa jee merzitë e i kee Ishue atò vadina a punë pershpiirshme. Kqyr a ka kênë perkushtija e jote e unjisheme, a vç per faqe e do si dò? Si jee tui ndrrue jeten t' ânde e tui u largue prei' atŷne nkateve n' t' cillat ka ditë jee shtyy. Lsta e jote â kaa kênë per herë e perciellun me uzdajë t' paperkulun per me pasë gjithça per meritime t'kësaj Zêmer t' hyinueshme? — Pvete nopak vedin, padè ça t'thotë zêmra.

Sot mos u çoh prei kamve t'Krishtit pa bâa nji fiill t'ngulu: m'u shporrë prei atŷne faj-ve e m'u pertrii n't'xeet e n' dashtniië ndei Zêmren e Shelbuesit t'ând· e ksò doret mbas fialet t' Krishtit kan me rriedhë n' shpirt t'ândë hiiret e t'mirat mâ sgiedhunat.

URATË

Ça ka me thanë Zêmra e jote e flakrueme, o i amli Jezu, tui paa shnierziin t' ême, qi po kerkoi pa prâa ngushlliime nder kreatyrë n'vêndë qi me t'u lutë Tŷy e m' u pshtetë unjii n'fialë t'ande me t'cillen jee lidhë me mbâa mirë. Ti per t'saktë jee tui e dertue maarriin e gabimin t' êm, e Zêmra e jote sun t'rrinë pa u pezmetue n'mue qi t'kam poshtnue saa herë nen sênde kote, t'cillat s'mûnden kurrsesi me m' kondênue.

O e mira e ême e dashtun, saa fort m'kee durue e m'kee hatrue edhè kuer ikshe prei tejet. E dii mirë

se zêmra e jote e mëshriirshme m'kaa thirrë n'shum mëndyrë per me m'a mushë mênden se nder nevojë t'mija tu Ti do t'ngas, e n'Tŷy do t'a nguli kreit uzdajen t'êmë! O zêmra e êmë endè s'jee zbutë! endè s'po shef gabimin t'ândë? e t'mirë kee gjetë n'sênde t'kësaj tokë mbas t'cillave deri tash jee dhanë gjith aq? O Zêmer fort e permallëshme, qandra e t'gjith zêmrave, kroni i gëzimeve, i visaritë e paçmueshme t' hireve. T'due o Jezu i êmë, t'due veç Tŷy perumbî t'gjith kafsh t'kriueme: — deh! fashiti dishiret e mija, m'lumnò nder t'tana vshtirat, o knaqa e shpiirtit t' êm. Deh po t'lutem m'i helmò e m'i çart ngushllimet, qi t'kerkoi mbas sodit prei kreatyrve e t'xâa nji herë qi Ti veç o Zêmer e amel, mûndesh e di me m'lumnue pernjimênd, sikuer i kee premtue t'gjith atŷne, qi e marrin mrapa me qindres t'paperkulun ket perkushtii.

LULEJA E SHPIRTIT

Me t' xeet fole tri herë punen e dashtniis ndei Zêmren e Krishtit, per me e shpertlye t' ftoftin, me t' cillin deri tash e kee dashtë.

ZHGJETOREJA

O Krisht, m' flakrò n' dashtnii.

Zêmra e Krishtit t' gjith dashtnii
Ban qi t' don e jemia unjîn.

NDOLLIA

N' sende 1896 nji vaiz prei Belgjit ja çoi t' shkruemne me krò fialë t'siellunit e vetë kah Zoti, Dreitorit t' Elçejes.

Kuer e kapa t' dymdheten vietë m'shtiine n' nji mësoitore kû m'gjet e zeza, e bora pastriin e mrapa edhè feen. Kush m'bisedote permbî punë t' shpiritit e t' fees pa kurr farë mârriet e vêshe n' lojë e u zgerdhîshe.

Nji di ë mbas msimit, e para m' bertiti rrebtë e m'u kerenue bukur fort, at herë une mora pêzem e tui u siellë kahë shêrtani i thaçë « Eja, o diallë, e m' a merr zêmren t' ême, pse tŷy po t' a trui, âsht e

jotia e kiofti e jotia per gjithmonë. N' at ças m'u davaritë kreit pagja e m' u dukte si me pasë pasë fundin e ferrit per mrènda mejet. Prei t'vshtiret m'kishte tretë fiyra e u shifshin edhè per jashta t'tana shêjet e disprimit. N' ket mierim ju dhimshe deri gurit e per fatmir t'ême m'ndeshi Zoti n'nji mikneshë, e cilla tui m'paa n' at miernii m' a mushi mênden me fillue nji ndandçë Zêmrës t'Krishtit. Une per me e hiekë çafet e mâ fort si per bîndë i ndigiova, madiè t'mramen ditë t'ndandçit çova lmoshen per m'u thanë nji Meshë n' lavd t'kësaj Zêmerë t'hyinueshme. S' dii as vet me diftue si u ndrrova me nji herë. Ê bas tetë vietë t'disprimit m' leu persrii shpnesa n' zêmer t'ême. U rrfeva si â mâ mirë e me gjith t'xeet mora Jezu Krishtin n'Kungim, e m'u hâa n'at ças si me i ndîje ktò fialë: » Çou, se t'janë shlye mkatet tua. Qè saa mirë vertetohet premtimi i Krishtit: qi mkatnorët gjêin n'Zêmer t'ême kronin e mishëriirës t'pamarueme. (Elçija i Zêmres s' J. K. v. 1869).

E TRETA DITË

Mâ i pari fryt i kësaj perkushtii âsht m' u ndez' e m' u pertrii n'dashtnii ndej Zotin.

GATIMI I PARË: T' a keesh para sŷyve Zêmren e J. K porsi n'nji furrë t'ziermit; e na thotë: ktò fialë: kam ardhë per me prûe n'tokë ziermë dashtnijet; e s'dishroi veç se t' ndezet unjii.

GATIMI I DYTË: T'ja lypim ket dashtnii, e t'a diftoim me vepra t'mira.

Mêndimi i parë. — T' tanë ligja e Krishtit permbledhet n' ket fialë dashtnii. — O ligjë e ambel e e dêjë per Zotin qi e ka goditë e per robin qi i shtrohet. Ai qi ka kriue zêmren e nierit, e di mirë se s'âsht tieter lidhnijë mâ e fuqiishme per m'e thye, saa dashtnija. I Lumi shum urdhnime na ka vûu, por t'gjitha vrasin qiktû. T'keesh

dashtnii e kiò âsht porsi mezia e qandra e t'tana urdhimeve. Hoc est praeceptum meum ut diligatis (*Sh'Njoni 15. 12*). Qikŷ â urdhnimi i em e t'a kêni n'hater Zotin e shoqin t'uui, sikuer une j'u kam pasë n'hater e kŷ âsht shêi, prei t'cillit kam me ju njoftë per t'miit.

Sh'Paali thotë.—Ai qi pernjimênd ka ket dashtnii e ka krye t'gjth ligjen e Zotit, Qui diligit..... legem implevit (ad Rom. 13.8). — O Jezu i êm, e si kam me t'a shperblye ndeeren qi m'kee bâa tui m'urdhnue me me t'dashtë: Mieftote me m'dhanë veç liriin, po t'tham çuditun me sh'Agostinin, per me nji urdhnim t'posaçem m'kee zitë me t'dashtë: Kiò ndeer m'vien prei mirsies t'pashoqe t'Zêmrës s'ate.

Mêndimi i dytë. Peshoje mirë se t'kryemit e t'gjitha detyreve qi kee me Zotin rrahë per me t'a rritë e me t'a lulzue n'shpiirt t'ândë dasht-

niin. E praa ket t' mirë pa gjith aq mûndë kee me e pasë plotnisht neper ket perkushtii, qi t'çon fiill tu Zêmra e J. K. e cilla âsht si nji furrë e ndezun kû flakroin shpirtnat mâ t'ftofta.

Vet goja e Krishtit foli qishtû t' Lumes Margeritë: « Une po t'premtoi, qi Zêmra e jeme kaa m'u sgjânë per me i shprazë me mieftësii dashtniin e hyinueshme permbî atò, qi kan m'e ndeerue ».

E n'nji tieter vênd thotë: « Kiò perkushtii ka me ndezë dashtniin shêite nder shpirtna mâ t'foorta, e ka me e pertrii nder atò, qi janë ftofë ».

S' âsht vshtiir m'e marrë vesht ket t' vertetë si t'vêem oroe, se kiò perkushtii s'na flet tieter veç se dashtnii. Na e qetë para sŷyve Zêmren e Krishtit shkrîimun flakë per nierz. — Qellimi i kësai perkushtiet âsht me i shperblye saa t'fyeme, qi pa prâa i bâhen tui mos me ja diit per ndeer e tui i pergjegjë si â

mâ zii t' mirave t' tija me gjith farë mkatesh.

T' kryemit e ksai perkushtii jonë hove dashtnijet e efshime mâ t' kulluame, qi e ngushlloin at Zèmer t' derptueme. Me nji fialë kiò i mledhë n'vedi gjith çka mûndet me i dhanë shkas kësaj flakë shêite tui shtii n' mêndë dashtniin e pamasë t' Shelbusit t'onë, qi na ka diftue sidomos n' Eukaristii e n' mûndime qi hoq dikuer per nee.

Me udhë praa ktò dŷy shêje dashtnijet janë thirrë prei Sheitnave, shkollë dashtnijet t' hyinueshme.

Mendimi i tretë. — Mbasi mâ i pari fryt i kësaj pemës t' jetës asht fitimi i dashtniis t'ndezun ndei Zotin, kuidesu, o këndues i dashtun, m' e kapë me zeeli ket vizar e me ja miratue vedit saa kû t' mûndesh Si t'ngulin permrênda rrâjë kiò dashtnii shêite ka per t'a mbâit n' shpiirt t'ândë hiirin e miksiin e Zotit, pse s'âsht punë me dashtë pernjimênd nji mik e n' at ças

edhè me e përbuzë. Kiò ka me t' i shumue meritimet n' regjinii t' Parrîizit, mbasi gjith çka t' veproish me dashtnii vin tui t'u shtue edhè hiret e t' mirat; kiò kaa me t' dhanë fuqii per m' u vaditë nder vepra t' perkushtijet e m' u regjë trimnisht nder vyrtyte t' cillat lypin pa ja daa shterngimin e vehtes: por s'à e vshtiir, madiè t'ka zêmra gëzim kuer hiek keq per ndokend qi kee fort n'hater: ne mram kiò ka me t' dhanë nji uzdajë t' saktë per lumnii t' qillës mas fialet t' Krishtit: — Qui diliget me, diligetur a Patre meo: et ego diligam meum et manifestabo ei meipsum *Joan. 14. 21);* "Kush m' do ka me kênë dashtë edhè prej' Atit t' êm: e kaq per zêmer kam per t' a pasë, saa me i falë vetvehten „.

Qe saa t' mira t' mdhaja rriedhin prejë dashtniis e cilla ndezet e flakron me ket perkushtii t' Zêmers t' J. K. T' biè praa fort per shtatë e per dobii me e marrë mrapa me kuides

e mos me lshue kurr saa do e vshtiir ka me t'u dukë n'fillim.

Sikuer flaka e ziermit t'rrebtë lypë m'u shperdaa e s'âsht sênd me ndejë ndrytë, qishtù edhè dashtnija kerkon m'u perhapë gjithkahë.

Ne paç n'hater Jezu Krishtin e ne ja daç fort t'miren vedit mundoju saa ku t'mundesh me xee edhe tieterkênd n'ket perkushtii.

URATA

O e shugurueshmia Zêmra e Shelbusit t'onë, si mûndem m'e kuitue bukuriin t'ânde e mos m'u ndezë n'dashtnië per Tŷy! O Jezu, jeta e jetës s'ême, zêmra e zêmers s'ême, shpiirti i shpiirtit t'êm, mbasi veç Ti jee i dêjë me kênë dashtë me gjith fuqii, e kuer kam me kênë unjîi i jyti? Mbas sodit giuha e ême s'ka me folë veç se punë t'tua, sŷyt e mii s'kan me kqyrë veç se Tŷy, o Jezu, mêet e mija s'kan me voit nje-

ti veç se tu Jezu, e zêmra e jême s' ka me rrahë as s' ka me gjaallitë veç se per tŷy Jezu, qi jee bukurija, amelcimi e dashtnija e pasosme.

O e mira e paçmueshme, n' mos e shkosha jeten t' ême tui u shkrîi n' dashtnii per Tŷy. ça m' viin t' gjaalltit? a mûndë t' thirret rrnes ajò qi s' shkohet tui e dashtë Zêmren t'ânde?

Ç' t' mirë tieter mûndet m' u gjetë n' qiillë a n' tokë e cilla âsht e dêjë me kênë dashtë saa Ti?

O Jezu fort i dashtun, a ka me i lanë Zêmra e jote me shkue kot dishiiret e mija pa m' a kqyrë? Une dishroi me kênë unjii i jyti e m' u shndrrue kreit n' Tŷy, e mos rrnosha mâ une, por vetë Zêmëra e jote rrnoftë n' mue. S' due me jetue veç se per Tŷy e permrênda Zêmres s' ate flakrosha n' dashtnii t' unjiishme: e kshtù mûnd t' desë i sosun prei ksaj flakë qi i ep t' gjaallt e vertetë, atŷne, qi n' Te shkrîhen.

LULJA E SHPIIRTIT

Mâ i madhi ngatrim qi t' a ndalë dashtniin âsht vesi qi t'ep mâ fort merzii.

Rmoje vedin e kqyr cilli âsht ai ves qi t' zotnon e s' t'len m' u dhanë unjii kahë Zoti; sot shtroje tri herë per hater t' Zêmres t' Krishtit.

ZHGJETORIA

M' a epë zeellin n' sherbesë t' ânde.

Tyy po t' lutem, o Dashtnii
M' a ndez zêmren gjithunjii

NDOLLIA

Sh' Gjeltrudia, si këndoim n' jetë t'Sai, u muer nji ditë me mêndë tu Zoti e n' at vegim ju duk Sh' Njon Unjilltari per me i zbue do difime fort t' nelta. Shêitnesha muer zêmer e po e pvetë: « Ti, o Apostull, qi kiee dishepulli i dashtniis e pate fatosin m' e pshtetë kryet n' t' mramen darkë mbi krahnuer t' Jezu Krishtit e i ndieve flaket

e atii ziermit hyinueshem, si mos m'e lanë t' shkrueme n' Unjill kurrnji fialë permbi ket zêmer t' shugurueshme per dobii t' besimtarve?

E Sh' Njoni ja priti me at pergjegjun fort t' permêndun e t' gazmueshem per nee: Une asò kohet shkrova per t' mirë t' kishës shêite, qi s' parit leete, fialët e t'Birit t' Atit t' gjithpushtueshem si e lypte atherë nevoja, per me i shtii kthellt rrâit e veta feja, por i Lumi e pat lanë per m' e kalxue Zêmren e vet n'marim t' shekuive, kuer kishin per t' u ftofë nierzt n' dashtnii kahë Zoti, e kŷ t' xeet do t' pertrihei gjithkahë neper ket perkushtii.

Na, falemi ndeers Zotit, ja kena mbrriit ksajë kohë per t' cillen foli atherë kŷ Apostull i hatruem. Kand e kand po shofim, se flaket e dashtniis shêite po viin tui u sosë nder shum t' krishtênë. E si kan per tu ndezë? Me perkushtii t' saktë ndei Zêmren e Jezu Krishtit. Praa me zeell mêrre mrapa, o këndues i dashtun, e shpeit edhë n' Tŷ kan m' u vertetue fialët e Sh' Njonit sikuer n' saa t' krishtênë qi ja kan pasë kui-

desin shpiirtit. T'lutem mos pritò per m' u dhanë unjii mbas ktii vizaar kaq fort i çmueshem, e s'ka me ngiatë shum per me ja paa t'maren vedit.

BKSH

E KATERTA DITË

Zêmra e Jezu Krishtit n' shêitnueshmin Sakramênd t' Iterit.

GATIMI I PARË: Nguli sŷyt n' tabernakull shêit. Pertrije punen e besimit t' gjallë n' ketë t' vertetë fejet. Ndigiò fialtë e ambla qi J. K. t' thotë: Që une jam me jue per ditë, deeri n' t' sosun t' shekuive.

GATIMI I DYTË: Lypija nd m·n per m' e marrë veshtë dhantiin qi t' bânë, e me j' a diit per ndeerë.

Mêndimi i parë. S' ka kênë as s' ka me kênë kurr kohë n' cillen mundet nieri m'u laa tui u çue peshë kundra Zotit, por me kênë punë qi bâhet, kish per t' kênë mâ i leet mkati i bâaman kuer i Lumi s' mêndon per nee as s' na bân kurrnji t' mirë. Por s' âsht se si me qillue kiò soi kohet, mbasi

per ças jena rrethue fund e maje prejë t'mirave t'Zotit, e ky per oor na njet doren n't'gjitha nevoit e pak me na lshue me nji herë shqimena e ktheim n'pakendunin t'on. Por e zeza e mkatnorit del edhè mâ fort n'sheshë si vehet oroe t'mirat, qi Krishti shprazë n'Sakramênd t'lterit, kû na difton shêje t'dashtniis t'pamasë me kaq shum mrekullii saa me besue ket temel lypet feja per mos me pasë kurr farë ndryshimit. Kerkui s'i kishte muit as n'mênd me i raa, por shka s'mêndoi robi e hartoi e e çoi n'vêndë Zêmra e J K. me t'gjithpushted t'vet.- O shpiirt i krishtênë qi po e kuiton ket vertetsii, peshoi mirë kto dy punë, mirsiin e Krishtit, qi ep t'gjithvetvedin n'Eukaristii e sherrin e nieriis qi me harresë t'panierzii, me t'ftoftë e me pritesë e shperblen per s'mrapshtit ketë ndeer t'pashoqe.

Mêndimi i dytë. Kuitò saa fort i raa n'hater Zêmres s'Jezu Krishtit, si

mos t'kenke Zot, m'e ulë madhniin e vet per me ndejë permbii lteer me nee pa praa, as me pasë kênë shpijar i jonë.

Ktû âsht bab'i dhimsnem, dashamir'i gjithfuçiishem, çoban e mik per zêmer, ktû e gjeim mësues, miek, ktû flakron n'dashtnii t'permallshme tni na u bâa dritë, udhë e t'gjalltit t'onë, krue i hireve e pêngu i lumniis t'pasosme.

A do m'e adhrue? Adhroje. — A do me i folë me t'madhe uzdaië? Foli, psè e kee per herë lêjen e do me t'i ndigiue lutat tua.

A do m'u piekë n'Te? Âsht per herë i gaçuem per me t'pritë, e kerkush s't'a nal rrugen per me i dalë para. — A do me marrë per shuit t'shpiirtit t'ând? Merre me shpnesë psè t'ep edhè liriin m'e shterrgue e m'u knaqë saa herë t'keesh dishiir? Pastafat rri ktû tui t'thirrë e tui t'pritë, madiè t'urdhnon m'e marrë n'zêmer saa ma shpesh t'mundesh.

Mos me e pasë lidhë kisha, shkaku i panderimit, kishe muit edhè sot, si t' krishtênët e moçem, m'e çue tu shpija e me ndêjë me Te nen nji kulm. Pak gjâa m'e marrë vesht madhniin e hyiniis t'Jezu Krishtit kishte me na u dukë dashtnija e Tii kaq e pamarueme saa mos me pushue tui u çudit prei ksai mirebâme t'pakufîi. Âsht me udhë, o i krishtênë m' u xee per ditë mâ fort kahë kŷ Sakramênd t'dashtniis e diftoje ket t'xeet t'ând edhè per jashtë tui krye me zeell, saa kû mrriin fuqija, do vepra, qi janë t'pelqyeshme Shelbuesit t'and.

M' u piekë per ditë n' Jezu Krishtin, me adhrue e me ja zblue nevojët tua e me ju falë ndeers e m'e marrë n'zêmer saa ma shpesh t'mundesh me t' madhe perkushtii.

Mêndimi i tretë. Mendò se n'vênd t'xeetit e t'nderimit, qi per shum arsye âsht i dejë Krishti me pasë n' ket sakramênd, mâ t'shumen e herës s' ka

tieter veç se t'fyeme e t'perbuzuna.

Ven oroe se saa feelshusa i biin mohit prâis t'Jezu Krishtit n'Eukaristii, e ja veen kamen.

E therin at Zêmer t'hyinueshme t'pandeerimet e t'ftottit i shum t'krishtênve, qi s'gaçohen kungimit, po e marrin shpeitas si per zakon e me t'davarituna me vullnet. Ja grîin edhè mâ fort atò t'krishtênë qi s'kan gaile m'u kungue me mkat mortaar n'shpiirt e kshtû e ngermoin e i apin mûndë me hii n'nji zêmer, qi âsht nen pushted t'ferrit. Saa e saa gadi kreit e kan lshue e shkoin raall n'kishë e pak o aspak s'e kuitoin at dashtnii t'asajë Zêmer t'madhnueshme, qi shkriihet pa ja daa per nierz. Kush i mêndon me temel ktò vertetsina s'ka si mos me xanë nevojen, qi do t'keen i krishtêni me i shperblye gjith kto t'shoierzina. Mbasi praa dashtnija e vertetë do t'diftohet me vepra, qe mëndyra per m'e ngushllue Jezu Krishtin.

Ti e di se shum t' krishtên' e kan qitë n' harresë, orvatu ti m'u piekë n' Shêitin Sakramênd saa mâ shpesh e xetas. — Po shef se disaa s' e kan at urtii shtatit n' shpii t' Zotit, rri ti me t' madhe pervûitnii, kqyr se saa po kungohen raall e kuer t' marrin Krishtin s'kan kurrfarë perkushtijet, madiè nji paal aviten kungimit me mkat mortaar, kuidesu ti me marrë shpesh, me t' gjith t' xeet e saa mâ mirë pastroje shpiirtin. Shkurt mâ fiilli i ksai perkushtii âsht shperblimi qi do t'ja falim Krishtit sidon os me uratë, me pasqyrë t'mirë, e kuer t'binë rasa edhè me bisedë t' mira.

URATA

Jo, o Jezu i ambel, s' kam me t'harrue kurr mbas saa provë dashtnijet, qi kee diftue n' ket Sakramênd. Po t' lutem me m' ndimue mos t' ndollin n' mue, qi mos me t'a diit Tŷy t'miren: madiè mbas sodit ka me m' pasë

keq zêmra per gjith atò t' fyeme qi t' bâhen Tyy. T' lutem mos kioftë thanë me m' a shkrepë edhè mue nder sŷy at ankim qi ja lshove Çfutnove: Sustinui qui consolaretur et non inveni (Psalm. 68. 35) kqvra palè a po m' ngushllon nekush, e s' u gjet kurrnji. — Une qi t' a kam falë gjithvetvehten per m' e t' a ndeerue n' nji mëndyrë t' posaçme Zêmren t'ânde, po t' ap fialen qi due me i shperblye saa kû t' mûndemi, gjith atò t' perbuzuna qi kee pa prâa n' Eukaristii. Ti, o Jezu i êm, lshoe prei Zêmres s' ate n' t' êmen nopak asi dhimet me t' cillen kiè mush' e jotia: e mos muisha me i laa me gjak t' êm ktò fyeme, le t' i lai sadopak me vaji t' zêmres e me xeell t' flakruem. — Bân qi t' a pertrî edhè nder tier ket pêndim e ket t' xeet e kshtû t' kemi fatmirsiin me i shperblye shkandulliit qi kan dhanë e t' a gazmêndoi Zêmren t'ânde pezmetue prei saa mkatesh.

LULIA E SHPIIRTIT

Shkò sot m,u piekë n' Shêitnueshmin Sakramênd per me i shperblye t'perbuzunat qi i bâhen Krishtit, e premtò mos me lanë ketë zakon ka nji herë n' ditë.

ZHGJETORIA

Bekue kioft J. K. nen bije t' ostes.

Kioft levdue e ndeerue per gjith vênd J shêitnueshmi Sakramênd.

NDOLLIA

E lumia Margeritë Alakok, si na kalxon jeta e sajë, patë t'madh zeell per m'e ndeerue e m'e adhrue Zêmren e Jezu Krishtit n' Sakramênd t' lterit. Knaqja e Sajë ishte me ndêjë para Krishtit e per ditë shkote m'u piekë n'Tê, por sidomos nder kremet mbasi s'kishte gjith aq punë n' mungade s'ngihei kurr tui u ndalë n'kishë gjith kohen e ditës pa u davaritë e pa e bierrë urtiin e shtatit e me ndeerimin t'madhë per

mbrênda e per jashta.

Krite e Lumia prore n'dŷy giûi pa u pshterë e pa luit aspak e me duur t'perpiekuna n'parzem e pa i daa sŷyt prei lterit, kû gjindei gjith dashtnija e sajë. Hera herë me u pasë habitë ndo'i grim ,e paditë vedin me t' pervûitë e me lot per faqe lypte t' falem e e late at faji t' vogel me pendesë fort t' randa. Shoqet u bindshin per këtë shterngim t' foort, e nji ditë i thane: « Po ti si i shtrohe pendesëve kaq t'mdhaja per faje kaq t'leeta? Margerita ju pergjegte:» Mësuesi i hyinueshem m' kaa bâa me diit se ktò t' davarituna mêndiet e ktò t'pandeerime para shêitnueshmit Sakramênd e sidomos n' kohë qi çohet Mesha shêite ja pezmetoin, ja derptoin per pellk zêmren.

Ndii tash, o këndues i dashtun, fialt qi i là t' shkrueme kiò sherbtore e Zotit. « Oh ç' t'mira e hire t' panjehuna i bierrë ai i krishtêni qi i bân n' asgjâa ktò faje t'leeta e, m' e njofië t' zezen e ktyne mkateve, s'kishte me lanë pa i raallue e pa u shporre faret. » (*Jeta librit 2*).

E PESTA DITË

Zèmra e Jezu Krishtit bâhet kurban n' shêiten Meshë.

GATIMI I PARË: Kuitoje Iezu Krishtin n' oste t' shugurueshme kahë po t' thotë: O biir, epma zèmren t' ânde.

GATIMI I DYTË: Lypia t' Lumit hirin e driten me i kuptue dobiinat, qi na dalin prei Meshës shêite.

Mêndimi i parë. Mêndò dashtnijen pamasë t' ksajë Zêmer t' hyinueshme, qi unjii falet per ditë permbî lteer nder saa meshë qi çohen n' ftyrë t'tokes. — Ai i Lumi diq nji herë p r nee, e mbas trii ditsh u njaall s'dekunit per mos me dekë mâ kurr, kŷ kurban mieftoi e madie kiè teprii per me i shelbue t' gjith nierzit, psè veç nji pikë gjak i Tii ka nji pah

t' pamaruem, por s' mieftoi per m' e ngîi dashtniin e pakufîi t'Zêmrës t'vet. An mâa perpara mûndimeve jo veç hitatte me dekë nji herë n' krygj, por diftoi edhè dishirin qi kishte me dhanë shpiirtin shum herë per nee me pasë kênë nevoja! Dashtnija fort e madhe t'Zêmrës e gjet mëndyren per m'e pertrii pa ja daa n' Kishë shêite ket kurban i t' gjith vetvedit.

N' t' mramin çasë qi hângri me Apostui n' at natë n' t' cillen Gjuda e kishte daa per m'e tradhtue na kqyri fort hatrin tui e temelue Sakramêndin e Korpit e t' Gjakut t'vet nen hije t' bukes e t' vênes, e kshtû desht m' e pertrii n' Meshë n' mëndyrë t'papergjakshme at kurban, qi n' krygj e kreu dikuer n' mëndyrë t' pergjakshme, per me mbait nder nee gjaall pomênden e vet e per me na derdhë hire e t' mira t' panjehuna.

O i krishtên, qi po e kuiton ket temel fejet, merre vesht nji herë pahin e shpirtit t' ând, per t' cillin per

ditë Jezu Krishti falet kurban. Per ket t' mirë kaq t' madhe s' po lyp tieter veç se t'ja diish per ndeerë e shpesh e shpesh t' biin nder mênd per ket bâamirës t' pashoq.

Hoc facite in meam commemorationem (I Cor. 11 24).

Mêndimi i dy.ë. Tash ti rrahe me mêndë tua madhniin e kti kurbanit e fatamiren qi kee m' e paa per ditë, ktû n' Meshë shêite kurbani âsht vet Jezu Krishti, qi fali gjithvetvediu n' krygj per nee, Ai âsht edhè bâasi. Prandei tui paa meshtarin n' lteer do t' na bâhet si me paa vet Krishtin, qi âsht meshtari i gjith meshtarve.

Feja na thotë se n' Meshë shêite na i qesim para Zotit ça âsht mâ e dêjë per Te, psè âsht kurban i hyinueshem me t' cillin i apim gjith at ndeerë e lavdë qi i perket Zotit, mushena me t' mira saa m'u bâa t' zott me i shperblye t' gjitha detyret qi i kena hîi me mkate t' ona.

M'e kputë shkurt n'Meshë shêite na i falim nji dhantii qi i kalon t'gjitha ato qi munden me na bâa i Lûmi, e per hater t' Birit t' vet s'ka si shkon kotë luta e jonë, nuk â sênd mos me xierrë ç'do t' mirë ne paçim ket uzdajë t' ngulun. Oh ç' veper e madhnueshme kênka praa Mesha shêite!

Tŷy t' perket me ja diit ket t'mirë Zêmrës s' Jezu Krishtit qi na ka fitue me shum mûndime ket visaar. A thue kee me kênë mbas sodit n'numer t' atyne t' krishtênve t'shnierzuem, qi s' donë me njoftë pahin kësaj dhuntii, e i duket se s'ka çmim ça ju vien prei duurve t' Krishtit? O e zez' e pashoqe! O shnierzim i pamoster! Xênë shpeitas me kohë mos m'e lshue doret ket oremirë e at-herë s' ka m' u gjetë shpirti i jyt n'atò nevojë n't'cillat gjindet sot.

Mêndimi i tretë. Ne mram mêndò ç' farë kuitimesh do t'i shkoin ndeper

mênd nji t'krishtênit qi ka ndopak dashtnii ndei Zêmren e Krishtit si t'vroin t' perbusunat e harresen me t' cillat mâ e shuma e t' krishtênve i pergjegjin dashtniis Shelbuesit t' vet. Per t' saktë, si e lyp' udha, do t' keen dhimë e keq n' zêmer t' vet, e do t' i njallet dishiri per me i shperblye me zeell t' paprituesheт.

Qe si i foli Krishti nji sherbtores t' vet:

"Me ndîje nierzt mûndimin qi m'napin per ditë mkatnorët si me kênë t' vetat e me m' a diit per ndeer t'mirat e mija, asgjâa kiskte me m' u dukë çka kam bâa e çka kam hiekë per ta, por kishe me dishrue me ja diftue dashtniin t' êmе me tiera provë mâ t'zgiedhuna. T' a diish, o bii, se Zêmra e jême âsht derptue keqas tui paa se edhè disaa shpirtna t' kushtuem mue m'kan çit n' njen'ân e po m'a çarsin t' kâjtunit e t' pelqyemit t' êmë.

O i krishtênë, qi po i mêndon kto

fialë t' permallshme, hapi sŷyt e kqyr mos t'jeesh n' numer t' ktŷne e mos t' shkrepet edhè mbîi tŷy kŷ ankim.

T' lutem bierri mrapa vedit e ktheu pernjimênd kahë Zoti tui u shporrë prei atŷne fajeve n' t' cillat biè mâ shpesh. — Xeju kahë Mesha shêite e t' keesh kuides m' e paa jo veç ditë dile e ditë kreme, por edhè ditë javet me t' madhe pervûitnii. Per me xierrë dobiina t' posaçme, prei kti visaar, njalle besimin t' ând e n' kohë t' Meshës me t'u bâa si me kênë n' maje t' kalvarit tui kqyrë Krishtin t' gozhduem e t' dekun n' krygj. Me u pasë gjetë at-herë me ç' zêmer t' perlotueshme permyzë per dhee ishe shkrîi n' vaji e n' maall. — Gjithnji do t' a pertriish edhè sot ket zeell, tui paa Meshen shêite, qi e kaa unjîi pahin e kurbanit t' at-hershem, e kshtû bukur mirë kee per t' a ngushllue Zêmren e adhrueshme t' Zotit t' on.

URATA

O Jezu i êmë, ç' t' mirë e madhe ki-

shte kênë per mue me u pasë gjetë n' mal t'Kalvarit kuer kee dekë i kryqzuem nder nji mii mûndime, e me m' pasë raa permbîi shpiirt t' êmë ndo'i pikë gjak, qi duel prei Zêmrës s' ate çilun me heshtë. Me pasë ndollë n' at vênd t'beekuem, kishe vûu kryet t'êmë nen at Gjak t' hyinueshem per me i laa mkatet e mija.

Un gjithnji e kam ket t' mirë si t' shof me besim t' foort e me urtii t' madhe t' shtatit Meshen shêite, kû pa prâa pertrihet. Po une deri tesh tui e paa Meshen per zakon e pa t' xeet, e kam bâa si nji veper ç' faret do e s' e kam mâ n' at çmim qi duhet. Oh saa keq t' a kam bâa, o Krisht. O saa i zii kee kênë, o shpirt i êm, tui i pergjegjë kaq mrapsht bâamirsit t' ând. Por s' ka me kênë mâ kshtû.

Po t' premtoi, qi me ndîmë t' ânde, jo veç s' kam m' e lanë pa e paa, por edhè due me ndêjë me perkushtii per me i laa t' pandeerimet, e me kênë gjithkui pasqyrë e mirë. M' ço foorc,

Ti, o Krisht, per m'e mbaitsaa t'jemi gjaall ket premtim.,,

LULIA E SHPIIRTIT

Shife sot Meshen me perkushtii tui mbaitë per herë, sŷyt per dhee.

ZHGJETORIA

Bân qi t'ndiekë tŷy n'shterngim.

Zêmrës s'ate ndezë n'dashtnii
Bân t'i giâiη e jemia unjii.

NDOLLIA

Mesha shêite, qi çohet n'ndeerë e n'lavd t'Zêmrës s'Jezu Krishtit per t'siellun t'mkatnorve âsht kreit i fuqishem per me i prûe n'rrug e me i shelbue baakqiit.

Kalxon Elçija i Zêmrës s'Jezu Krishtit me 2 t'korrikut t'sêndes 1876, n'njivênd t'Umbries diali i nji Zojës t'randë ishte prishë kaq fort saa me i lshue kryeput punët e shpiirtit e mieft mâ me thanë se kŷ fatzii i kishte shkue gjashtmdhet viet larg

Sakramêndeve.

N' priill t'sêndes qi thame sypri tui këndue gruja n' Elçii disaa hire t' xierruna prei kësaj Zêmer u ndezë n' uzdajë t' madhe per m' e pasë neper ket perkushtii edhè t' kthyemit e birit t' vet. Me ket shpnesë t' ngulun filloi nji ndandçë, e n' at rasë çoi edhè trii Meshë m' u thanë n' lter t' Zêmrës t' hyinueshme. Tui ndêjë nji ditë n' kishë per m'e porositë dialin e vet, po i avitet nji meshtaar i cilli s'muite me dit pikllimin, ngushtimin e nevojen e kësaj grue e pa çilë gojë i lshon n' dorë nji petkicë t' Zêmrës s' Jezu Krishtit. M' at ças ndieu per mbrênda si nji zâa shko e venia dialit n' fyt, pse ndeera t' âsht bâa.

N' at shpeitim s' ngiati me bapë shpiin, e pa i folë, dialit j' a dha petkicen, ktu ju dha m' e vûu n' fyt.

O mrekullija e Zotit! Atŷ per atŷ ju shëndrrue kreit zêmra e tii. Mbassì raa nji grimë n' mêndim dreit shkon n' at kishë, kû ishin pasë thanë ato trii meshë, e atŷ basë shì n' at meshtaar, qi i pat dhanë s' amës petkicen, e me t' pervûit lypi m' u rrfye. Rrfe-

het me nji pêndim t'unjîishem e lott qi derdhte diftoshin zêmren e tii pershkue prei t'dhimtunit. Mushë n' gëzim kthen n' shpii e i kalxon s' amës qi ishte paitue me Zotin. Por saa ndiin çka kishte bâa kjò per n' e prûe n' fije, diali shkrehet persriin' vajë e tui e kapë n' grykë t' âmen i ep fialen qi mbas asò ditet s' kishte per t' a lshue kurr perkushtiin e Zêmrës Jezu Krishtit. E njimêndë me ndimë t' kësaj Zêmer qîndroj trimnisht n' premtime t' veta.

(Elçija i Zêmrës Jezu Krishtit 2 Korrik 1876).

BKSH

E GJASHTA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit âsht gjith e dhimshme per mkatnorë.

GATIMI I PARË: Kuitò se Jezu Krishti â grii e coptue prei mkatesh t' nierzve e âshtû krygjezue po t' thotë: O biir, m' a nep zêmren t' ânde.

GATIMI I DYTË: Lypia pêndimin e unjishem e burrnisht falija vetvedin kurban atii t' Lumit.

Mêndimi i parë. Mêndò saa i pîit e i pritueshem âsht mkatnori per shelbim t'shpiirtit t' vet. S' mundesh m'e njoftë, saa duhet, ket t' pakuides veç se ne vêsh perkrahas me zeell t' pashoqe, qi kaa kjò Zêmer e Lume per shelbim t' shpirtnave. T' binë nder mênd ça hartoi e ça bâni per me i pshtue nierzt mieft me vûu oroe temelin e t' mirave, qi â Pagzimi. Me mûndime

t' panjehuna, me t' lutuna fort t' zeeta na kaa xierrë ndeeren qi shpiirti t' dlirei shpeitas n' pagzim shêit. Atherë tha me gëzim, qè nji shpiirt t' cillin e kam n' hater e e kam shênjue me kênë dikuer si krail n' rregjinii t' Parrîizit. Ç' m' at ças t' shtîni me dashtnii t' posaçme n' Zêmer t'vet, porsi nji pllum qi âsht i kândshem per pafajinii e per kullim. Si mrrîite me mârrë mênd e me diit t' miren e t' keqen, me vrap ndoshti ike prei asò Zêmret, e e perlyve shpiirtin t'ând me gjithfarë mkatesh. Oh ç' ditë e vshtiir kjè ajò per Zêmer t'Jezu Krishtit.

Per me t'ngrehë prei vedit n'shum mëndyrë t' tuti e s' u ndal hovi i sajë tui t'bâa me ndîi zânin e vet e tui t'shtîi n' mênd shëndritsiina t' posaçme deri saa i pênduem per t'zeza tua persrii ktheve tu kjò Zêmer.
Qe shka i ndolli shpiirtit t' ând.

Mêndimi i dytë. Por mbasi pate t'fa-

lunit shpeitas nise me ikë prep. E kiò Zêmer rishtas t'erdhë mrapa per me t' shtîi n' dorë, e ti persrii ree n' n' pêndîm; e ç' m' at kohë t' ikunit e t' kthyemit kiene gadi pa prâa; pse ti marrun mêç prei shekullit e rrêit prei t' mirave t' kote t' tii, s' pate mâ gaile per me lânë at truell t'hyinueshem. Jezu Krishti âsht pa ja daa n'mêndim per tŷy, o i krishtênë, sepsè mbas saa hiresh endè jee n' rrugë t' ferrit. Kaq mûndim t' vshtiir i kaa Zêmra prei mkatesh saa m'u dukë ngushtimi edhe perjashta. Tui i paa n kopshtë t' Gjetsemanit fajet e rreziqet tua provoi Zêmra e Tii pikllimet, t'hiekunat e dekës e n' t' gjitha ânët e korpit u ndiers kaq shum gjak deri saa me i shkue rrkai per tokë.

Pvete vedin se ça po bân e ça po hiekë per m' e shtîi n' dorë shelbimin t' ând, mbasi Krishti per tŷy mlohet n' Gjak?

A s' âsht ndoshti udha me u kuides mâ fort per nji ket punë, qi âsht mâ

e madhija e t' gjith punve?

Mêndimi i tretë Edhe tash po dihatë per tŷy, o shpiirt mkatnuer. Po pse? A thue se po i mungon gjâa tui t' bierrë tŷy? Jo per t' dreit. Ai âsht i lum n' vetvedi e s' kaa nevojë per kerkênd, por ajò Zêmer fort e dituniishme di se ç' pah t' rândë ka shpiirti i jyt e ç' mierim i madh ka per t' kênë per tŷy ne u dnosh per jetë t' jetës. E prândei t' shef me dhimë n' at shtetë t' zii kû kee voit, e ti veç s' biè n' kuitim aspak e nuk frigohe?

Per t' vertetë ne ja daç ndopak t' miren vedit, kŷ mêndim do t'shtîin mneren e mâ fort tui vûe oroe edhè t' paudhëniit tua t' tashme.

Mêndò mirë, qi Ajò Zêmer jo veç âsht fort e dashtun, por edhè e therrun e grîimun si â mâ zii prei tejet; saa do keq t' ja keesh bâa me nji herë po paitohet me tŷy, e jo veç po hîin n' miksii t' Tii, por edhè po t' kthehen rishtas t' mirat, qi kee

hupë me mkat, mieft qi pernjimênd t' pêndohesh. Madiè s'i duket kurr nji sênd çka ka hiekë per tŷy ne i ndigiosh me i raa n' dorë, porsi nji babës fort t'mëshriirshem, i cilli s'perbuzë as dialin shkapaderdhun saa do mrapshtë t' keen gabue.

Duhet praa me thanë se shelbimi i shpiirtit t' ând âsht fort i çmueshem, edhè se ti e kee bâa n'asgjâa, mbasi Dija e pamarueme ja dika kaq mirë pahin. Ti veç s'kee per t' pasë dhimë per vedi? T' lutem trimnou, pse Jezu Krishti tui t' kalxue Zêmren e vet t' çilun, po t'thrret me hîi persrii mbrêndë, e po t' ep fialen se kaa me ti qitë mbas shpinet mkatet tua, ne e paç verevertè pêndimin e vullndetin se me ndimë t' Tii s'ja pertrîin mâ varrët.

URATA

O Zêmer fort e dhimshme, si mûndet me kênë, qi ti po flakron unjîi n' zell per shelbim t' êmë, e une s'kam

as nji fije kuides! Zêmra e jote, o Jezu i êmë, âsht n' ngushtim per ndeshkime, qi kam fitue per mkate t' mija e une s' kam kuides, as nuk kuitohem per rrezik t' êmë! Une po e shof Zêmren t' ânde pershkue me heshtë, grîi prei ferrash, po i nguli sŷyt e mii n' Tŷy, e zêmra e jeme edhè porsi guri nuk zbutet aspak. Po habitem per ket shnierzii t' ême s' kam kurr farë fuqijet me dalë prei ktii llomit! O Zêmer e gjithpushtueshme, bau qi t' a shof nieriin e shpiirtit t'êm e t'm'hîin friga, bân qi t' njof Tŷy e t' shkrîhem n' pêndim per mkate t' mija tai i lanë mbas sodit. Ah kish t' muei me avitë Zêmres s' ate ket t' êmen me i herë kishte m' u ndezë n'pêndim e n'dashtnii per Tŷy. Por kiò e jemia âsht teper e ndytë e s' âsht e dêjë me ndêjë ngiet s' ates, qi âsht vetë pastrija e pamarueme. Po t' lutem, o Jezu i êmë, sadopak m' a lshò prei Zêmrës s' ate nji rreze dritet qi t' i marrë vesht mrapshtiinat e mija e per t' tana t'pê-

ndohem e t' premtoi mos me t' fye mâ kurr.

Deh! m' a shikiò ket lutë e m'zemrò me i çue n' vênd ktò dishiire t'mija. *A. K.*

LULJA E SHPIIRTIT

Sot per nji copë herë kuitoje me temel mirsiin e Zêmrës t'Jezu Krishtit, e shnierziit tua, e kshtû unjîi bieri n' dorë Shelbuesit t'ândë.

ZHGJETORIA

O Jezu, Mëshriir t' keshë per mue mkatnorim.

Zyy po t'lutem, o Krisht, paa praa
M' i fal mkatet vo t' bâi rixhaa.

NDOLLIA

N' sênde 1868 n' Milan bâhei me lulzim muji i Zêmrës s'Jezu Krishtit n' kishë t' Sh'Mastianit. T' treten ditë t' atii mojit n' kohë t' predkut hini nji nieri mkatnuer, qi e çoi t' shkrueme n' nji leter meshtarit t' kthyemit e vet

prei Zotit. Qe me ç' fialë·

" Tash jənë tridhetepês viet, qi kam rrnue n' mnîi t' Zotit e larg prejè Sakramêndeve. N'nji mramie t' atii motit, si per çudë, m' u dha me hîi n' kishë, kû zotnija e jote predikote permbîi Apostullim t'uratës e permbîi perkushtii t' Zêmres s'Jezu Krishtit. Me folë t' dreiten me merzii t' madhe i ndieva atò fia'ët tua, qi m' u bâne t' giata.

Porsaa marove predkun dole prei kishet, une s' dii as vetë m' e kalxue si raash n' giûi para fugures t' Zêmers s'Jezu Krishtit. Ishin shûm viet qi s'u ulshe n' giûi as s'thoshe kurr nji kokerr uratë.

N' at ças fillova me derdhë lot, por s'dishe ça dote me thanë ai vajë.

Mbasì u dha bekimi gjindia e lane kishen e une meta mbrêndë gadi vetun.

Ti erdhe persrii n' kishë e shkove me xanë vênd n' rrfyetore. Kerkush s' t' pat thirrë. Si m' u thye zêmra e ême prei pêndimit, nji dorë e papaashme m' ngrehte me u avitë zotniis s' ate per m' u rrfye, e s'dii m' e diftue me ç' mëndyrë t' kândshme. Mbas atii rrfimit u ndrrova kreit e sot pagja e ko-

ndêndi m' ngufon n' shpiirt t' êm.

Po t' porosis, zotnii, m' u lutë per mue, qi t' qîndroi n' ket besë t' Zotit e qite n'Elçii ket mrekullii, qi kaa pûnue n' mue fort e mshriirshmia Zêmra e Jezu Krishtit. T' keen foorc kiò ndollë per me i dhanë trimnîi e fuqii t'gjith mkatnorve, per m' u siell kreit kahë kiò Zêmer e dhimshme; e le t' jeen per msim per m' e ngulë kryekput uzdajen t'onë n' Tê.

(Muji i Zêmers Krishtit 1869).

BKSH

E SHTATA DITË.

Zêmers s' Jezu Krishtit i neveriten shpiirtnat e ftoftë.

GATIMI I PARË. Vêne para sŷysh J. K. sidomos n' shêtin Sakramênd qi i lutet Aatit t' vetë per m' u flakrue shpiirtnat n' zierm t'dashtniis.

GATIIMI I DYTË. Lypia hirin me ja mrrîit fillit t' ktŷne lutave, due me thanë m'u xee n' sherbesë t' Tii.

Mêndimi i parë. Peshoje, ne mûish, t' keqen qi provon Zêmra e Krishtit n' t'Shêitnueshmin Sakramênd, tui paa t' ftoftit e shûm t' krishtênve. Mieft me marrë vesht se ç' ka âsht kiò Zêmer e ambel n' ket Sakramênd. Âsht zierm i gjaall, madiè âsht porsi nji furrë dashtnijet, qi lshon flakët kând e kând n'ftyrë t' tokës, e s' kerkon tieter veç se me ndezë gjithkênd n' ket

zierm t' kyinueshem.

"Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur,, (Luc. 12. 49.). Âsht nji Zêmer gjithpastrueme, gjithfisnike e e gjithpervuitshme, me nji fialë â mledha e t' tana vertyteve. Âsht si nji kopshtë rrethue prei ferrash, lagë me gjak t' paçmueshem, n' t' cillin hîhet mrend neper at varrë t' çilun prei heshtet t' gjakbâsave; e n' miedis t' Sajë porsì pemë e jetës âsht ngulë krygji, qi âsht tryti i kësajë pemë, qi i ep t'gjaalltit nierzve.

O Zêmer fort e dashtun, parrîiz gëzimesh e vênd pagjet. Gjith ça duket n'Tyy, na flet zeelì e flakë dashtnijet t' hyinueshme.

Mêndimi i dytë. Kqyr tesh ça âsht nji zêmer e ftoftë? Âsht nji zêmer qi s'e njef aspak dashtniin e vertetë, s' e kerkon as nuk e lypë, madiè s'e merr vesht ça asht.

Oh ç'shtet i perlotueshem! O shpiirt qi ndoshta thirre i pershpiirtshem e i

perkushtueshem ndei Zêmren e Jezu Krishtit, hollë peshoje ket mierim t' zii. Nji zêmer e ftoftë n'punë t'shpiirtit i thotë uratët veç tui lueit buzët, i bân rrfimet paa temel, e s'ja vên mênden m'u shporrë prei mkatesh; kungohet pa u gaçue e pa t'xeet, e kshtû s'xiir kurr farë dobijet. Gjindet per herë n'nji habii e n'nji t' davaritun t'zakonshem, gadi kurr s'ja vên mênden vedit e s'mêndon per Zotin, lshohet pa frêe mbas pûnve e mbas gazmêndeve t'shekullit, n't' cillat kot kerkon t' kënaqun e gëzim. Gjith çka vepron ngrehë prei pelqimit e prejë zakonit a prei hatrit t' vedit e prei marriet t' shekullit e gadi kurr prei dashtniis t' Zotit. Mêndon se disaa t' verteta t' Unjillit, qi na msoin me ja çartë vedit me i kûndershtue mishit e gjakut me shterngim t'padaam, me nji fialë me bait krygjat mbas Krishtit, tui u shtrue n' gjitha punët vullndesës t' Zotit, janë fort t' nelta, qi i perkasin kuvêndliive a munëgarve por

shekullarët s' e kan ket detyrë, e i ep llaas veseve t'veta. Permbîi gjith t'zeza zêmra e ftoftë s'kaa gaile per saa faje, qi bân per ditë e kapak kapak shtŷhet nder t'gjitha mkatet t'leeta me vullndet, pa raa aspak n'mêndim.

O Zot i êm, a s'â ndoshta kŷ shteti i zii n't'cillin tash saa mot kaa voitë shpiirti i êm? Tui u dridhë prejë mneeret po t' lus, o Zot, me m' ndîmue qi t' dal saa mâa parë.

Mêndimi i tretë. N'e mram vêni n' rubaa kto dŷy zêmra, kaq ndryshei njêna prei tietret, mêrre me mênd ç'far'idhnimit do t' ndîjnë ajò e Krishtit tui e paa ket t' ânden kaq t' ftoftun. Mâa pa vshtiir kishte m' u bashkue ziermi me boor, se ktò dyy zêmra, qi kan kaq ndryshim nder vedi. Per t'vertetë Zêmres s' Jezu Krishtit i ndyhet n'nji mëndyrë t' posaçme mkati i rândë, por edhè ndîin dhimë t' madhe per mkatnorë, madiè me mëshriir i thrret prei vedit, vet' i Lûmi i kerkon e kuer

binë n' pêndim i pret me gazmênd; e n' shpiirtna t' ftoftë merr pezm e s'ûnd ti duroin; n'shûm vênde t' Shkruemit e difton idhnimin e vet tui thanë se kam per t' i daa prei vedit, porsi nji gjâa e neveritun qi qitet perjashta gojet. "Incipiam te evomere ex ore meo„. Apoc. 3. 16. S'do me thanë se shteti i mkatnorit s'âsht mâa i keq se i t'ftoftit, por mkatnori mâa kollai frigohet e biè n'fije tui e paa vedin n'rrezik, se i ftofti i cilli flêen pa drojë, edhè se gjindet kah rrshet nder faje t' randa, e s' mûnd t' shkoin shûm kohë pa u prishë kreit.

Kŷ soi i krishtênit si t'i dalin hatrit Krishtit mbas saa hiresh e t'mirash, s'kaa me pasë trimnii me kthye mâa, e i Lumi merzitun s'kaa me diftue dishiir per m'e afrue vedit.

O saa e saa, thotë Sh' Terezia, janë dnue per gjithmonë neper ket udhë t' mrapshtë. E kush s' kaa m' u tutë prei ktii rrezikut ?

O Shpiirti i em, deh shpeitò per

m'u shporrë prei priteset e prei ktii t'ftoftit t'zii, deri saa jee endè n'kohë per me t'ndezë unjîi Zêmra e Jezu Krishtit. Pa prâa lute le t'xein n'ket flakë shêite, qi tui t'a sosë dashtniin e shekullit t'rrêishem, t'ep t'gjaallit e vertetë.

URATË.

O Zêmer fort e mëshriirshme, m' shelbò, pse jam kahë sharroi n'ket t'ftoftun t'zii. Pernjimend jam si ai dialë berbatçuer, qi i kam çartë t' mirat e babës s'êmë e s'ja kam kqyrë hatrin tui ikë prei tii e tui shkue mbas sêndeve kote! Kû asht tash ajò kohë e gëzueshme, n' t' cillen zêmra e jeme flakrote n' dashtnii per Tyy e shpiirti i êm ishte at herë i lum tui t'sherbye me kuides e tui i vozitë burrnisht mierimet e ksajë jetë. N' vênd qi m'u shtue n'zeell, jam praksue ksi sojit. M'u perkrah, o Jezu i êm, pse kryekput po i pshtetem zêmres s'ate

fort t'dashtun. Tî m'a kee bâa fatmiren me ja mrîit ksai kchë, n' t' cillen Zêmra e jote po i ndezë nierzit n'dashtnii per Tyy, po t'lutem bân qi t'ja dii t'miren kësaj dhantii e mos t'shkoin kot per mue.

Mêrre n' dorë praa, o Jezu, ket t' vorfnen zêmren t' ême e bashkoje me t' ânden, madiè shtiere mrendë e le t' shkrihet per Tyy. E kshtû edhè ne kioftë e foort si guri, kaa per t' u zbutë si t' hîjnë n'at furrë dashtnijet. Mbas tashit veç dashtnija e jote t'me zotnoin shpirtin t'êm e per herë kiosha i yti gjith unjîi e sidomòs n' fiill t'mordes s' ême. *Ashtû kioftë.*

LULIA E SHPIIRTIT

Sot per hater t' Zêmers s' Jezu Krishtit t' jeesh mâ i orvatun nder t'tana veprat e shpiirtit.

ZHGJETORIA

O Krisht m' ep dashtniin e hirin t' ând.

Veç per Zyy un due me rrnue
Dashtniin t' ânde s' kam m' e lshue.

NDOLLIJA

N' vietë 1872 Elçija i zêmers s' Jezu Krishtit e kalxon ket ndollii:

Nji vaiz, qi n' t' rii t' vet ishte kênë e xeet n' sherbesë t' Zotit, nisi kapak kapak m' u ftofë, saa voit n'shkallë me i lshue gaadi t' gjith pûnët e shpiirtit e m' u dhânë kahë shekulli. Zoti, qi dote me ja pshtue shpiirtin per jetë t'pasosme, i çoi n' trup nji dergjë t'rândë, e cilla si i shtîni permbrênda fitilin, n' mâa t'mîren kohë t'rrnesës e pa vanesë u gjet n'grykë t'vorrit. Prei nji soi dhimet t'zezë, qi mâa mirë do thirrë mizorii, askush s'guxote me i bâa me diit t' ligës rrezikun e dekës; e kshtû per mos me ja çartë zêmren, doishin m'e lânë me dekë si shtâsë. Edhè sot dikû dikû ndollë kiò mizorii, nji paal s' donë m' e trazue nji grimë t' smûetin, qi mâ vonë o des pa Sakramênde o i mêrr per ngut kuer i kaa tretë mêndia e s' di se kû âsht.

Per fatmirë t' ligës u gjet nji shoqe, qi tui qitë mbas shpînet fialët e shekullit, kerkoi me zeell shelbimin e shpiirtit t' sajë. E prândei me nji mieshtrii t' posaçme ja zbloi nevojen qi kishte me i bâa me kohë punët e mrame, t' cillat shtîjnë pagjen e dobiin e heraherë i krishtêni edhè n' shëndet t' korpit kaa t' maren. Por kiò e shkreta s' e shtîni n' vesh qortimin e shoqes s' vet, sepse e rrêitun prei mieksave e prei gjiniive t' pashpiirt kishte uzdajë qi shpeitas do t' shëndoshei.

Si u kuitue kiò bâamirse qi mâa fiala s' i ecte, Zoti ja shtîni n' mênd ça kishte këndue dikuer n' Elçii: se n' ksò nevojësh shûm kush, tui fillue nji ndandçë e tui premtue m' e hapë ndeeren e xierrun, gjithmonë kishin pas gjetë pështimin tu Zêmra e Jezu Krishtit. Me ket uzdajë t' ngulun, ndreit shkon n' kishë per m' e nisë ndandçen. Si duel prei kishet po hasë n' nji shpijaar t' ligës, qi tui ngaa po shkote me thirrë priftin, pse n' at ças pa pritë pa kuitue vetë vaizës i ishte mûshë mêndia m' u rrfye. E njimênd me gjith t' xeet t' zêmres i muer t' tana Sakramêndet e bu-

kur mirë ju gatue dekës. Rrnoi, edhè tet dit tui u shkrîi n' pêndim e n'dashtnii nei Zêmren e Jezu Krishtit, e tui msue gjith atò qi vishin m' e paa, kû tui i porositë per mos m' u ftofë n' sherbesë t' Zotit, sikuer per fatzezii kishte bâa vetë, kû tui permêndë gëzimin e madh, qi provon n' fiill t' mordës, ai qi âsht n' hiir t' Zotit.

Ne paç bierrë o këndues i dashtun, t'xetit n' sherbesë t' Perêndîis mos e prit deken per m' e pertrîi. Me kuides mêrre mrapa ket muei, e pa dyshim Zêmra e Jezu Krishtit kaa me t' a flakrue shpiirtin n'zeell, saa do t' jeen kênë 'i ftoftë.

(Muji i Zêmres Krishtit 1872).

E TETA DITË.

Shka lypë prei nesh Zêmra e Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. N' kohë t' kuitimit t'a kena n' mênde t' onë J. K. sikuer ju duk sidomos nji herë e ja çili Zêmren e vet e lypi t' pergjegjun e dashtnii.

GATIMI I DYTË: Lypia ndîmen me 'i pergjegjë nji dashtniis t'pamasë qi ka pasë per tyy e lutu me t' a shtîi t' ânden mrênda Zêmres t' vet si n'nji strehë fort t' fuqiishme.

Mêndimi i parë. Kiò Zêmer e hyinueshme unjîi epet per t' mirë t' nierve, e se i cilli hiir dreit na rriedh prei Sajë, si prei ânet a prei kronit t' pashterrshem. E kiò çka dishron prei nesh? Nji sênd t' vetem, due me thanë zêmren t' onë. Vetë Krishti nji dit' e pveti Sh' Luitgarden, ça kerkote prei

Si. E shêitnesha i pergjegji: S' kerkoi tieter, o Zot i êm, veç me gëzue Zêmren t' ânde. Edhè une ja priti Shperblyesi, lakmoi m' e bâa per vedi t'ânden. Âsht kiò nji e vertetë qi kreit do t' na çudisin, si Jezu Krishti, visari i pâmarnem, nuk e lên pa i ardhë mrapa nierit per me ja lypë dashtniin, sikuer mos me mûit me ndêjë pa tê. Praebe, fili mi, cor tuum mihi (Prov. 23. 26.). Pa ja daa na thotë: M' a ep, o biri i êm, zêmren t' ânde. Gjith kush e mêrr vesht se me i dhanë zêmren Jezu Krishtit do me thanë m' e dashtë. Po a s' âsht ky ndoshta mâa i madhi e mâa i pari urdhnim? Dueje Zotin me gjith mênd, me gjith zêmer e me gjith fuqii t' shpiirtit t'ând. Deri sot si e kee krye ket urdhnim? T' binë nder mênd fialët e Shêitit Aat Papë Gregorit t' madh: "Probatio dilectionis exhibitio est operis„; e don me thanë, dashtnija diftohet tui punue vepra t'mira. Ç' farë veprash t'mira kee bâa n' kto viet qi t' shkuene?

Terezite vedin e mos u rrêjë prei hatrit t' vedit.

Mêndimi i dytë. A kaa nevojë per ndo 'i sênd t' krijuem Zêmra e Jezu Krishtit? Jo per t' saktë, pse âsht shi Zêmra e nji Zotit e kurrgjâa s' i mungon. Po ça do me thanë praa, o këndues i dashtun, qi kaq fort e lakmoka zêmren t' ânde? Pse do me t' lumnue e zêmra â dhantija mâa e çmueshme, veç kiò ja mûshë sŷnin gjithkujë e t' gjitha tierat dhantina i madhnon e i lulzon. Prândei Krishti s' kqyrë gjith aq çka po i falë, por me ç' zêmer po ja falë.

Mêrre vesht nji herë se Shelbuesi i jyt âsht fort i dishruem e i psueshem per zêmer t' ânde, nji t' rrahun t'sajë, nji dishiir e nji maall e ngrehë me vrap, e mbasì do t' keen pushted permbîi tê e i perket per shûm arsye. Po a s' e kaa fitue i Lûmi me mûndime t' panjehuna. Krishti âsht krajli i gjith krailave, qi i do hatri me ngrehë pa prâa luftë kundra anmiqve t' shpiirtit,

e s' i lên pa i shtrue. Kurr nji sênd s'i kûndershton, veç se zêmra e nierit. Si t'a thein nji herë e t' a keen n' dorë gjith unjîi, e ka me bâa per vedi kreit nierin, e ai vetë krailnon e sûndon, e at herë ajò zêmer pertrihet n' nji parrîiz toket.

Oh ç' visaar t' madh paska praa nieri n' ket korp plûhnit ! Nji visaar qi vetë Zoti e dishron per m' e gëzue kryekput pa pasë piesë tieter kush. Animâa, o këndues i dashtun, peshoje mirë shnierziin e mieriin t' ânde, saa herë ja kee kursye Bâamirsit t' ând, per m' u dhanë si shtâsa mbas kreatyrve t' shkreta, t'cillat kurr s'janë t' zojat ne t' a ngîi. T' a diish qi ne ja lshosh Krishtit zêmren t'ânde kaa me kên' e lûme tui i pergiaa zêmres t'Tii, por ne ja falsh kreatyrve kaa per t'u bâa dhee e balt' e qelbsinë. Mârrii e pashoqe âskt m' e poshtnue vedin kaq fort, e n'vend qi me pasë zêmren t' lulzueshme e t' pergiashme Zotit, kee sgiedhë m' e pasë t' mierë si t'nji

kreatyrës. e ndoshta si t' nji shtasës t' paarsyeshme.

T' lutem mbas tashit neemose kqyria si duhet hatrin vedit.

Mendimi i tretë. Mêndò n' e mram dhantiinat e hiret qi i rriedhin n'shpiirt t' atii, qi ja falë krejt dashtniin e vet Jezu Krishtit.

Kush kaa me m' dashtë, tha Krishti n'Unjîill, n'zêmer t'tii kam me ngulë prâjen t'ême; e kam per t'a dasht'une, madiè edhè Ati i êm ka m' e hatrue.

Nji ditë Shelbuesi i jonë i tha nji sherbtores s' vet: " Shpiirtnat qi kuidesen m'u xee n'dashtnîi per mue i kam fort per zêmer, e ne gjeça ndonji qi m'do mue mâ fort se m' kan dashtë shêitnit, jam gadi me i shprazë permbîi ktò hire e t' mira mâ t'mdhaja se i kam dhan'atŷne e pertè masen e dashtniis qi kan per mue. „

Tash ti mêrri me mênd hiret qi lshoi Zoti b. f. permbîi Sh' Njon Unjilltarin, permbîi Sh' Trezen, permbîi

Sh' Luigjin, permbîi t' Lumen Margerit' Alakok, e thuei vedit: Gjith ktò hire e tiera mâ t' mdhaja m' ka bâa gadi Krishti per n' e daça saa kto shêiten e mâ fort se ktò. E mos thuei, jam i padiishem e s'dii m' e dashtë, pse Zêmra e Krishtit t' a ka msue mëndyren tui t'thanë: Kush t'me donë t' a mbain ligjen t' ême.

Qikŷ âsht temeli i dashtniis, e urata e shterngimi kan per t' a çilë rrugen.

Orvatas bân saa t' binë per doresh vepra t'mira e vetë Jezu Krishti ka me t' u perkrahë n' ligshtii t' ânde.

URATË.

Ne paça dashtnii per Tyy, o Jezu, kam per t'a kondêndue e per t'a kënaqë zêmren t' ânde; po ti si s'kee me m'a ngîi t' êmen? as s' jee ndoshta gjith e mira e gazmêndi i êm? Ah mierii! se saa kam gabue. Zoti bâhet kondênd si t' m' keen kreit per vedi e

mue nji Zot s'kaa me m' mieftue per me m'bûa t' lum? Oh saa keq kam pûnue deri tash qi per me pasë ngushllime jam siellë kahë kreatyrët, t'cillat m'kan mushë me helm. Por s' ka me kênë mâ kshtû. Due m'u shporrë prei lakmiis t'shekullit, dishroi me i kputë ktò leqe qi m'a kan pritë udhen m'u bashkue me Tyy, e s' kam me kênë mâ i pamoster me nji Zot, qi kaq fort m'ka dashtë. O Zêmer e ndezun flakë, o i gjithpushtueshmi rregji i zêmrave, po t' lutem xetas, ngrehe prei vedit ket t'êmen e gjith se si shtroje vullndesës s' ate.

E kû âsht ai Serafin, qi me nji zhgjetë ziermit pershkoi ânë m' ânë zêmren e Sh' Trezes? E kû âsht, o Jezu i êm? Thuei se â edhè nji zêmer tieter, e cilla dishron ket t' therun t'ambel, thuei se âsht edhè nji zêmer e merzitun prejë sêndeve t'krijueme, qi porsi zog i tretun do persrii me kthye e me xanë vênd n' at Zêmer t' adhrueshme per m' u shkrîi per

Tŷy, thuei se mbas sodit don me kên' i jyti e per nji her' i jŷti. Ashtû kioftë,

LULIA E SHPIIRTIT

Sot per hater t'Krishtit theje vullndesen t'ânde edhè nder sênde qi s'janë me mkat.

ZHGJETORIA

O Krisht, sûndoje kreit zêmren t'ême.

Zêmers s' ate me t' mira plot,
J kioft' e jemia per gjith mot.

NDOLLIJA

N' t' tremdheten faqe t'nierit jetote n'mungade t' Sh'Katrinës n' Brabante nji vaiz êmnit Luitgarda kreit e dhanun mbas kotniis t' shekullit. Jezu Krishti, qi e kishte zgiedhë per me kênë dikuer e dashtuna e vet, ju duk nji ditë e i foli qishtû: Mbas sodit, o Luitgardë, s' kee per t' i ndiekë ktò t' mira t'mrazta t' shekullit, por me gjith fuqii t'shpiirtit kee m' e hatrue Zêmren t' ême; e tui i thanë ktò fialë ja çili Zêmren e vet e e mushi plot me gëzim e me t' kënaqun.

Ç'm'at ditë vaiza ndrroi jetë, e me kuides t' madh u dha per me koptizë n' nji shêitnii t' nelë. Mbas disaa vietsh kiè bâa e para e munëgades e Zoti neper ket shêitneshë punoi shum mrekullii. Njimdhet viet para deket u verbue dy sŷysh, por edhè se e verbtë e s' shifte rob nierit, asgjâmangut muite m' e paa shpesh Jezu Krishtin, qi çiltas ju dukte. N' nji ksi vegimesh vet' i Lûmi i dha kto trii pomênduna o porosiina.

E para, me ja diit per ndeer Zêmrès t'hyinueshme per saa t'mira qi i kishte dhanë.

E dyta, me i shperblye xetas saa t' fyeme qi i bâhen per ditë, tui i porositë mkatnorët Aatit t' gjithpushtueshem.

E treta, m'u ndezë pa ja daa n' dashtnii ndei Zêmren e vet, e me dikat, per m'u bashkue saa mâ parë me Tê n' parrîiz.

Ktò janë dishiret e kësaj Zêmer t' hyinueshme e ktò do t'jeen edhè dishiret e t'gjith atyne qi e bapin ketë perkushtii. Bâni per vedi edhè ti ktò trii pomênduna e porosiina, qi Krishti ja msoi kësaj sherbtores t'vet e kan me t' vieftë edhè tyy per m'u mkamë n' shêitnii t' pashoqe.

E NDANDA DITË.

Mirsija e Zêmers s' Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. T' a keesh para sŷyve J. K. foshnje n' Shpellë t' Betlemit o t'rritshen n'shpii t'Naxaretit qi i rrahë Zêmra e Tii n' dashtnii per tyy.

GATIMI I DYTË. Falniu ndeers qi i ka marrë mbîi vedi travajët e mûndimet, zêmroju me i durue t' uat e me i bashkue me t'tijat.

1. Zoti n'natyrë t' vet t' hyinueshme mûite n' shum mëndyrë me i bâa mirë nierzve e me i perderdhë permbîi ta dhantina t' pamasë; por s'kishte se si me ndîe n' vedi t'vishtirat e nieriis, mbasì hyinija s'mûndet me hiekë keq.

Por kuer i Biri i Tenzot u bâa nieri, i provoi n' vetvedi t' tana t' kqijat t'ona posë mkatit; e Zêmra e shugurueshme e Tija kiè si me thanë qandrra e ktŷne mûndimeve. Mêrri me mênd

t'ua t' gjitha travajët qi kee baart e qi mûndesh me bartë, t' tana perpara tejet i ka hiekë edhè mâ t' rânda Jezu Krishti. Jee skamnuer? Kush mâ n' skam se Ai, e qyshë se filloi rrnesen n' tokë? Kee dhima n' shtat? E kush mâ me dhima n' trup se Jezu Krishti? Ai me t' vertetë kiè thirrë nieri i dhimave. A kan folë keq per tyy e t' janë shkarkue? Mâ fort e kan pas mârrë neper gojë Krishtin, i cilli pat edhè gjyygjin e paudhë t'uji dekës t' vshtiir, as me pas kênë bâkeqi i dheut. A jee trazue prei t' ngaameve? Desht edhè Krishti me kênë tûndue per msim t' ând. Gjinde ndoshta mlue permrênda prei ngushtimeve o prei trishtimeve? T' a diish qi t' gjitha i provoi Shelbuesi i jyt n' kohë t' jetës t' vet, por sidomos n' kopshtë t' Gjetsemanit e n' mal t' Kalvarit.

Mylle ket kuitim tui ja mûshë mênden vedit, qi s' â e keqe mâ e rândë t' cillen s' e hoq per tyy Shperblyesi i dashtun. Mos thuei praa kurr: Kri-

shti s' i di as s' i njef t'vshtirat e mija. Po, i di e i njef bukur mirë, pse t' tana i kaa provue n'Zêmer t' vet pa pasë nevojë per vedi.

Trimnoju nder travajë t'ua e bashkoi me atà t' Krishtit e kan per t'u dukë mâa t' âmbëla.

2. Mbasì i kaa baait t'gjitha per nee, di praa me na ankue e me pasë dhimë. Kush âsht perore n' plotnii s' e mêrr vesht shka do me thanë me kênë n'zii, kush gëzon per herë shëndeden s'i mûshet mêndia se ç' mûndim e ç' merzii t' rândë kaa i smûeti. Por Jezu Krishti mbasi i kaa hiekë s' kaa se si mos me pasë dhimë per atà, qi janë rrahë prei ç' do t' keqet. E ket dhimë si këndoim n' Unjîill e diftoi shûm herë. Saa kiè n' ket shekull s' paa t' keqe pa i pshtue lodia e pa ja njitë doren nevoitarve edhè me mrekullii. Kiau permbîi t'shkretin Ruzalem, kiau n'dekë t'Sh'Lazrit, kiau tui paa at dialë t' dekun t'asajë grues t'vejë, qi e çoshin m' e vorrue, kian permbîi at popull t'lshu-

em e t'qitun n'njêu' ânë porsi delet pa barii.

Saa dhimë t'madhe pat per Samaritanen, per Kananeen, per Sh' Mriin Madalenë, per hainin qi diq ater krygjet e per saa e saa tierë.

S'shkrepi travajë a nevojë n' nieri qi s'e ndieu ajò Zêmer e dhimshme, e cilla mbasi s'mûndet m'u shndrrue, edhè tash prei qiellet e prei Shêitit Sakramênd na ankon. Saa freskim ndien nieri nder t'kqija kuer hasë n'njimik qi ja di psimet, por mâ fort do t' gëzohesh ti, o këndues i dashtun, tui diit prei fejet, qi nji Zêmer e Zotit ka dhimë per tyy. Saa trimnii mêrr ushtari n'luftë tui e paa kryetarin e vet n' rrezik mâ t'math, e jo veç ja pret mêndia por e din verevertè se kush t' diftoin mâ burrnii, kraili ka me ja diit psimet e mûndimet.

A thue se s' kee mâ udhë m'u ngushllue ti, o i krishtênë, tui mêndue se Zêmra e Jezu Krishtit âsht gjith

dhim' e mshriir per tyy?

3. Mendò se kiò dhimë qi ndieu Shelbuesi i jonë per nee s' âsht kote por plot me fryt e me dobii. Vet' i Lumi me nji dashtnii t' pashoqe na thrret me ngaa tu ai per me pasë ndîmë nder t' vshtira t' ona. Qe me ç'fialë t' âmbëla na ngrehë prei vedit: "Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.„ (Matth. 11. 28.) Eni te une ju t' gjith qi jeni lodh' e kputë prei travajësh, e une kam me ju perkrahë. N' shum mëndyrë na zêmron per me pas' uzdajë t' paperkulun n'Tê. Saa kiè n'ket jetë kerkush s'i duel para pa e nisë t' ngushlluem. Pritte gjithkênd me buzë n'gaz e me ambelcim, e kishte zakon me i thirrë biir, mik, vllaa per me i shtîi gjithkujë uzdajë. Sh'Pietri na kalxon dhimen e Krishtit tui na thanë: "Pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo!„ (Act. 10. 38): E shkoi jeten tui bâa mir' e tui shëndoshë gjithkênd. Shko-

te per herë me i kerkue mkatnorët, rrîte e hate buk me ta e ju thote fialë t'falunit e pagjet. Kaq mâ qi Farizeit e Shkribët e mêrrshin neper gojë si mikun e bâakqiive. E i Lumi ju thote: S'kam ardhë per t'mirë por per mkatnorë. S'kan nevojë per miek t'shëndoshtit por t'ligjt. Mêndimi i rregjiniis t'parrîzit qi vetë na e ka çilë me mundime e me dekë t'vet, do t'jeen si nji shkas i kandshem per me na zêmrue kahë shpnesa.

Qindrò praa, o i krishtênë, e mushe mênden se at dhim'e mshriir, qi dikuer e pat, edhè sot e ka, pse mirsija e Zêmres s'Tii kurr s'ûnd t'i vînë mangut, mbasi âsht mirsija e Zotit qi âsht e pergjithmonshme e e pamasë. Perherë njalle e xeje saa mâ fort t'mûndesh uzdajen t'ânde n'at Zêmer t'shugurueshme e kee per t'gjetë edhè nder nevojë t'ua pa prâa ngushllim e pshtim.

URATË

O e permallshmia Zêmra e Jezu Krishtit, Ti jee plot e mshriirshme e bâamirsia e birve t'tuu, e dii qi kee t'math dishiir me m'bâa piestaar t'hireve tua, e si mûndet me kênë qi mbas saa shêje dashtnijet endè gjindemn'dyshim a thue se s'm'kee n'hater, a thue se kee me m'i kursye t'mirat. Per t'vertetë, s'âsht nan'aq e dhimshme per dialë t'vet, saa jee Ti per shpiirt t'êm. S'mûndem praa me kên'i perdyyshem se s'kee me m'a ndigiue luten t'ême. Mirë po kuitohem per çka do t'frigohem. Tutem per vedi se s'kam me pas'at uzdajë t'plotshme n'fialë t'ânde, e cilla t'ndeeron Tyy e t'grabitë prei duursh ç'do hiir qi kena nevojë. M'a ep, o Zêmra e Krishtit, ket uzdajë t'ndezun e t'i keem hiret qi m'duhen n'ket shkretii plot me lot. Per shûm t'mira kam nevojë per vedi, per konak per gjinii e gjith kishen shêite. T'lutem mos

m'lên me duur thaat, por me mëshriir t' ânde t' pamarueme m' a ndigiò luten, qi po t' bâi mbas fialësh, qi na kee thanë: Lypni per hater t'Zêmrës s'ême e keni me xierrë gjithshka t'lypni ne kioshin per dobii t'shpiirtit.

LULIA E SHPIIRTIT

N'kohë t' mrames per inji cop' herë rmoje shpiirtin t' ând e si t' i gjêesh fajet e asajë ditë, vên oroe edhè kafshen qi t'ka shtîi n'gabime t'ua, e mos harrò me bâa pêndimin e unjiishem e premtim mos me raa mâ me ndîmë t' Zotit.

Per hater t' Zêmres s' Krishtit mos e lên kurr ket zakon t' mirë e t' dobiishem.

ZHGJETORIA

O Krisht m'a shtiè zêmren t'ême per mrênda s' ates.

Zêmers s' ate m' bashkò pa daa
Mos m' lsho kurr po t' bâi rixhaa.

NDOLLIJA

Fort mirë e provoi mirsiin e kësajë Zêmer tort t'dhimshme nji konak t' Tarçentit n' dioçez t' Udines. Kiò ndollii gjindet e shtypshkrueme n' Elçii n' vietë 1872.

N' ket gjytet nji meshtaar i gaçoi per t'parin kungim nji tubë dielmoça; e mbasì me t'xeet t'posaçem e muerne Krishtin, Famullitari, per me i largue kto bîmë t' njoma prei ç'do rrezikut, i çoi tu lteri i Zêmers t' Shelbuesit t' onë, e atŷ me nji bisedë t'permallshme i ndezi n'dishiir me ja falë se i cilli per gjithmonë zêmren e vetvehten Jezu Krishtit. T' tanë marë kto dielm ishin nji qind e pêsdhetë, qi per nji goj' i pergjegjne meshtarit: Po sì, t' Krishtit dona perore me kênë, e sot gjith unjii po i kushtohena, e kto fial' i folne kaq me maall saa prei gazmêndit t' gjith u shgrehne n' vai bashkë me prind t' tŷne, qi gjindeshin n'kishë.

Mbas disaa ditsh nji nder kto dielm u smûe per dekë. Kti t' shkretit pa pritë filloi me i dalë gjak shûm prei gojet, e me miekime s' ishte sênd me ja ndalë. Famullitari i zem-

mroi prindt e t'ligut per me pshtetë kreit uzdajen e vet n' Zêmer t' Jezu Krishtit, tui u thanë: T'ju binë nder mênd se diali i juei âsht kushtue kësai Zêmer t' hyinueshme e prandei kiò e Lumia e ka n'dorë porsi birin e vet e kësaj' i perket me na shëndoshë. Si i foli kto fialë me shpnesë t' ngulun i vûni n'fyt nji petkicë t'Zêmers s'Jezu Krishtit. Oh çud' e madhe! por saa e preku dialin kiò petkic' e beekueme, n'at çasju ndal gjaku e mbas nji grimet herë shëndosh si molla mûit m' u çue, e ndreit shkoi n' kishë per me ju falë ndeers kësajë Zêmer t'shugurueshme per mirsii qi kishte pasë me tê.

Nji çmim i hiishem i vierrun per brîi t'lterit edhè sot e bân dishmii ket ndeer kaq t'madhe. (Messagg. del S. S. C. 1872)

E DHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson me pasë mênden e fiillin e mirë nder t' tana veprat t' ona.

GATIMI I PARË. T'a kena n' mênde t'onë J. K. qi i thot' apostuive, s'kerkoi lavdin t' êm, por t'Aatit qi m'ka çue e per ket fiill rrahte pa prâa Zêmra e tii.

GATIMI I DYTË. Pertrije shpesh nder vepra t'ua edhè diten posë nadies me i dhanë lavd e ndeer Zotit, e kuer t'vien mêndimi i madhshtiis, thui trimnisht: S' kam fillue per tyy, o madhshtii, as per tyy s' due m'e marue.

1. Fiilli i mirë nder vepra t'ona âsht nji tinzim fort i çmueshem per me e shëndrrue n'aar t'kulluem t' dashtniis ç' do veper saa do t'vogel qi e bâim diten; se e cilla pûnë praa e bâame per hater t' Zotit e me ja bâa pelqi-

min t'Lumit âsht e vyrtytshme e na e rritë hirin e Zotit e na shtiè rrâjë n'shpiirt t'onë e kndêi na e shumon edhè lumniin e gëzimin n'parrîiz.

Shêitnit fort e çmoishin ket msim e pa prâa ja porositshin gjithkujë porsi nji mieshtrii per m'u mkamë e m'u perparue shpeitas n'udhë t'Zotit.

Ça â kŷ fiill i mir' o i ndreit?

S'âsht tieter veç se me ja falë Zotit diten, due me thanë gjith çka t'mêndoi, çka t'flas, çka t'punoi e t'hieki nadie me ja kushtue t'Lumit per me i pelqye e m'e kondêndue, me ket mëndyrë qi i krishteni lumnon mâ fort per lavd e ndeer t'Zotit se per at dobii o t'kënaqun, qi i vien vedit prei atyne veprave.

Sh' Françesku i Sales thotë se me punue kso doret âsht aq e pershpirtshme e e meritueshme saa me than' uratë; kalxon se janë trii soi uratësh: e mêndes, e gojës e e veprave, e kio e mramia âsht pshtetë me pûnue per herë n'lavd t'Zotit e me fiill per me i pelqye

perorë t'Lûmit. T'ja diish praa pahin, o këndues i dashtun, ktii vyrtytit e orvatu m' u regjë n' tê tui i qirue me kuides fiillet t'ua. Mûndoju m'e rrahë me mênd madhniin e tii e me xânë mëndyren per m'e vaditë per mos m'u lodhë kot e pa meritim.

2. Per me kên' i ndreit e i kulluem gjithmonë fiilli i jonë, do t'xâam prei Zêmres s'Jezu Krishtit per me i shporrë fiillet, qi e çarsin meritimin e veprave t' ona. T' a ndîim prei gojës t' Lumit se çka na thotë: "Non quaero gloriam meam, sed ejus qui misit me„(Joann. 8. 50.).

S'po kerkoi ndeeren e lavdin t' êm, por t' Aatit, qi m' ka nisë. N' nji tieter vênd: "Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est.„ (Joann. 8. 54) Ne e levdosha vetvedin, lavdi i êm s'âsht kurr gjâa. Po pse flet Krishti n' ket mëndyrë? a thue se drashka madhshtiin? Jo per t' saktë, por per msim t'onë. Mûshe mênden se dishiri i çmimit, hatri i vedit e krenija e kan

rrâjen prei madhshtiis, e jan' atò psime qi i prishin veprat e porsi têja, qi grîin cohen, qishtû edhè ktò ja grabisin veprave t'gjith meritimin, qi kishin xierrë me pas kênë bâmun unjîi per hater t'Zotit. Shelbuesi i jonë s'ka se si na e miraton kreniin sa do t'vogel, e kndei na vên t' madhe leçii qi kuer t' bâim ndo' i lmoshë mos t'a dinë dora e errmaktë shka t' bâin e diathta.

Shef nji fije madhshtii n' zêmer t' apostuive, se pse me fialë t' gojës kishin shtrue edhè sheitanat; s'i duroi aspak, por me nji her' u permêndi se per ket mkat Êit prej qiellet u rrxuene n' fûnd t' ferrit. Ne kioftë nevoja qi veprat e mira t' shifen prei tierve na urdhnon me i bâa veç per ndeer e per lavd t' Atit t' gjithpushtueshem. Qe msimet qi na ep Zêmra e Jezu Krishtit. Mêrre tash n' dorë t'ânden e kqyr saa shtremtë ka punue: saa herë nder vepra t'tua jee kênë dhanë mbas ndeeret t' shekullit e mbas dishirit

per me kênë levdue prei gjindve, o neemose kee punue kot e per zakon pa e çue mênden t' ânde tu Zoti. Mbas sodit shpesh tereziti fiillett'ua, sadopak mbas disaa veprave mâ t' mdhaja, e kshtû me ndîmë t' Zotit kee me i shporre prej shum fajeve e s'kee me perzie mâ fiille t' shtrêmta, qi t'a prishin kreit shperblimin o neemose e vocrroin pahin, qi kishte mûit me pasë vepra e jote para Zotit,

3. Por Zêmra e Jezu Krishtit jo veç e dau prei veprave t' veta ç' do ndiet qi s' ish per lavd t' Aatit t' vet, por kapi atò mâ t'kulluemet. Kaq per vullndet i shkoi saa as hijen e ndeers nuk e desht per vedi. Sikuer e mêndove n' t' dytin mêndim, n'gjith jeten e vet kŷ kiè fiilli i t' Birit t' Tenzot bâmun nieri e e kerkon n't'gjitha punët.

Per hater t' Aatit t'vet ndêi per tridhet viet nen sûndim t' Zojës e t' Sh' Jozefit tui u lodhë n' nji dugâjë me at zanatë t'vshtirë t'drrasaxhiis.

N' t' gjith atò viet, qi jetoi mshehtas

n' Naxaret s' kerkoi me bâa kurr nji punë t'madhe nder sŷy t'nierzve, pse ksi sojit e lypte ndeera e Aatit t'vet. E si erdh koha me dalë me u predikue çiltas popuive, zêmra e Tii s'hitati tieter veç se ndeeren e lavdin e Aatit, fialët e t'cillit ja msote robniis. Kuer gjindia çuditë prei fialve t'Tija shkoshin tui thanë: Nunquam sic locutus est homo. (Joann. 7. 46.) Se robnierit kurr s'ka folë kaq mirë, hiç i Lumi s'ja vên veshin ktŷne fialve, por bân si mos me i ndîi. Shkribët e Farizeit e mârrin neper kambë e i kercnohen n'shûm mëndyrë t' paudhë; e Krishti i duron e as nji grimë s' topitet, pse kso doret nderote Aatin e vet.

Kuer popuit ngrehë prei amelcimit e prei nji mii t' mirave qi shprazte mbî ta donë m'e bâa krail, i Lumi ikë prei tyne e mshehet. Kuer anmiqt e kerkoin m'e kapë per m'e mytë per mûndim, aspak s'tutet e thotë me t'vertetë: "Ego quae placita sunt ei facio

semper.„ (Joann. 8. 29.) Une gjithmonë po bâi çka i kânde Atit t' êm.
Mêrre vesht nji herë, o këndues i dashtun, se veç çka i pelqen Zotit âsht per t' u çmue e per t' u madhnue, e prâudei edhè veprat saa do t'vogla e t'poshtnueme, ne kioshin dashtë prei Perêndîis e kan nji pah fort t'rândë; por n'tieter ânë veprat edhè mâ t'shndritshmet pa vullndesë t'Zotit s' viin kurr gjaa para Si.

O Zêmra e Jezu Krishtit bân qi t'a shtîi mirë n'mêndë ket t'vertetë e t'veproi perorë per Tyy. Gjith shka punosha mbas tashit shkoftë per Krishtin e me Krishtin. T' a diish qi kto fialë t'shkurta kanë n'vetvedi msimin mâ t'saktin per m'e pshtue meritimin e veprave t'ua.

URATË.

Vyrtytet t'ua, o Jezu i êm, do t'm'xein per me t' pergiaa per herë mâ fort, por ky vyrtyt, qi sot m' kee msue do t' m' zeelloin edhè mâ fort,

pse m' tê âsht pshtetë gjith e mira e jême. Po kuitohem se mos veprosha per ndeer e lavd t' ând, kam m' u gjetë nji ditë me duur thaat; e at-herë kee me m' thanë: E kee pasë meritimin prei shekullit, pse per hater t'êm pak o aspak s'i kee bâa. E ç' dobii se jee pasqyra e jême mos t' mârrsha mrapa? Une kishe me dalë mâ faituer para Tejet. T' lutem, o Jezu i êm, gjith kto msime t'ua mos t'shkoin kot per mue. M' ndimò, per Zêmer t'ânde, qi t'ndeeroi e t' levdoi Tyy gjithmonë me vepra t' mija e kurr mos t' kerkoi kotniin e shekullit e ndeerimin t' êm. A ka me kênë se si, mbasi i njofta fiillet e Zêmers s' ate, mos me i ndiekë e mos me t' u pergiaa Tyy? Mos e kqyr shnierziin e t' pakênunin t' êm, por mirsiin e Zêmers s'ate. M' zgidh, po t' lutem, per xânsin t' ând, e sikuer e msove t'lumen Margeritë, m' mso, m' bertit e m'ep ndeshkime kuer t' bâhem per ta e mûnd t' mrrîi edhè vetë me punue

pa ja daa per nderim t' ând e me at t' xeet e me at kreitnii, qi e lypë ky fiill kaq i ndreit e i madhnueshem.

LULIA E SHPIIRTIT

Posë nadies edhè diten, saa mâ shpesh t' mûndesh, pertrîje fillin e mirë, e dishmoi Zotit, se per herë do me veprue per mâ t' madhen ndeeren e Tii.

ZHGJETORIA

Per hater t' ând, o Zot e hieksha ket vajë.

Gjith ça t' bâi, ça t' hiek per herë
J kioftë Zotit lavd e ndeer.

NDOLLIJA

Këndoim n' jetë t' Lumes Margerit' Alakok se Jezu Krishti lyptę prei kësajë t' Lûmes nji sherbesë t' unjîshme, e prandêi dote qi mos t' a leqetiste shpiirtin me kurr nji fai saa do t' vogel e kuer gabote me ndo' i sênd t' leet, s' e lête me kalue pa e qortue

e pa i dhanë ndeshkimin. Nji ditë kiò shertore e Zotit tui bisedue me shoqe t' veta e pelqei nji mêndim t'hatrit t' vedit. Me vrap Krishti ju duk e i diftoi pezmin e vet me kto fialë: T' binë nder mênd se une jam shêitnija e pamarueme e msoi shêitniin e unjîishme, jam dlirnija e pamasë e praa s'mûnd t'baari nji mâa t' voerrin fai. T' kam bâa me diit se per mëshiir t' ême t' pashoqe m' a mûshë mêndia me u bâa msuesi i jyt per me t' rritë e me t' madhnue shì per Zêmer t'ême, e kurr se si s' ûnd t'i duroi shpiirtnat e ftoftë, qi i bâin n'asgjâa mkatet e leeta. Ne kiosha i dhimshem per me e durue ligshtiin t' ânde, jam edhè i idhtë per me e shtrue edhè me ndeshkime t' pabesen t' ânde.,,

Tash ti mêndò mirë, kuer Shelbuesi i jonë qortoi kaq rrebtë sherbtoren e vet per nji fai fort t' vogel, çka ka me thanë per atò qi s' binë n' mêndim se veproin gadi pa prâa per ndeer e lavd t' shekullit, o per tiera arsyna kote tui qitë mbas shpinet ndeeren e lavdin e Zotit.

Vênia mênden, o këndues i dashtnn, se

kush ka pasë prei Zotit mâ shûm hire; do t' kuideset me i pergjegjë me dashtnii mâ t' posaçme tui u largue edhè prej atyne fajeve t' leeta qi bâhen me gjith vullndet.

(Jeta e t' Lumes.)

BKSH

E NJIMDHETA DITË.

Zêmra e J. Krishtit na mson m'u shtrue vullndesës s' Zotit.

GATIMI I PARË T' a keesh para sŷyve konakun shëit, sidomos J.K., qi â n'pagjë t' madhe, ndonsè Erodi mizuer kerkon m'e mytë.

GATIMI I DYTË. Per çka do t'ndollin mundoju m' e mbait pagjen permrênda e perjashta, vênu shpesh n' dorë t' Zotit, e thuei sidomos nder kundershtime: U baftë vullndesa e jote, o Zoti i êm.

Mendimi i parë. — Ky t' shtruem vullndesës t' Perêndîis âsht unjîi pshtetë n' temel t' pervroitiis, a t'kuidesit qi kaa i Lumi per gjith e cillin nder nee. Nder t' tana vertetsiit e fees kiò âsht mà e kândshmia per zêmer t' nierit, qi e ngushllon e e zêmron nder nji mii travajë t'kësajë jetë,

Tash ti kjò vertetsii na mson qi nder t' gjitha t'ndollnat do t'a ngulim nji shpnesë t' plotshme n' Zotin, qi gjithçka urdhnon e pervroititë per t' mirë t' onë.

Veshtroni si i flet vetë Krishti apostuive: "Vêni oroe, thot' i Lumi, zogjt e airit, t'cillët as miellin as s'korrin; e veç Zoti i shûiton e kurr nji s' des ûjet. Kqyrni edhè saa i hiishem rritet e zbardhohet lili a zamaku nder ara pa i rra mrapa dorë nierit. Mbasi praa i madhi Perêndîi mba gjaall zogjt e shpêndt e ka kuides m' e stolisë nji lule qi sot âsht e njomë e neser veshket e thahet, saa mâ fort ka me pasë kuides me pervroititë per juu, o nierz t' pak besimit? Deri fijet e flokve t' krees janë t' tana njehë; e kerkush s' ka me ju zhgulë nji fije t'vetme pa e premtue Aati i êm..,

Mbas ktii msimit per ç' arsye do t' drona, tui diit prei fejet, qi kurr nji sênd s' na ndollë pa lêje t' Zotit, i cilli âsht baba i jonë fort i dashtun?

Pernjimênd m' e diit se kurr gjâa s' na qillon pa dashtë nji nieri, qi na kaa kreit per zêmer, a thue se s'kishim me fietë n' fashë e me rrnue n' pagjë? Edhè ne na ndolltë ndo 'i pûn'e vshtiir, kishim me ju shtrue me vullndet, tui e diit verevertè se n' ket mëndyrë kena me pshtue prei ndo 'i t' zezës mâ t' rândë, josè prei asò t' keqet do t' na dalin ndo 'i dobii e posaçme. Po pse s' mêndoim qishtû edhè per Zotin, qi na mba n'shplakë t'dorës e na ka fort n'hater?

Oh saa e dekun âsht kiò fee? O i krishtênë, lute edhè ti Zotin si dikuer e lutne apostuit: "Domine, adauge nobis fidem. (Luc. 17. 5) O Zotnii, na e rrit feen.

Mendimi i dytë. S' mieftoi per t'Lumin me na e diftue me gojë ket vyrtyt, por desht edhè me vepra t' veta me na e msue. T' gjith jeta e Tii kiè nji t'shtruem i padaashem vullndesës t'Aatit t'vet. Qishtû flet per gojë t'rregjit profetë: in manibus tuis sortes

meae. (Psal. 30. 15) Dashtniis s' ate o Aat, po i pshtes gjith qellimet e mija. N' ket farë mâset kiè edhè e mramia fialë: Nder duur t' tua, o Aat, po e lshoi shpiirtin t' êm: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum (Luc. 23. 46.) Vêne oroe at Zêmer t'hyinueshme qi pa farë kuidesit per vedi, unjîi lshohet nen sûndim t' Zojës s'bekueme e t'Sh' Jozefit, e ktŷne ja lên paravroitiin e kuidesin e shûitës t'vet, qishtû edhè t'ikës n'Misir, t'ndejunit n'at dhee e t'kthyemit n'Naxaret.

Kryekput e kishte vûe uzdajen e vet n' Aatin e gjithpushtueshem e n' atò qi n'tok' ishin kamba e Tii.

Bukurmirë m' jee bâa pasqyrë, o Jezu i êm, e tui t'paa Tyy une po turpnohem per ligshtii t' ême, e po e dishmoi me lot per faqe se pak uzdajë kam pasë deri sot n'Tyy, qi gjithça uidis' e pervroititë per dobii t' ême. Saa herë jam largue prei vullndesës s' ate tui u ankue e tui e kerkue nder punë t' mija kânden e pelqimin t' êm.

Saa pagjë kishte gëzue e shkreta zêmra e jême me u pas lshue kreit nder duur t'ua, t'mathe fəshë kishe me pasë sot, si nji foshnje n'prêhen t's'amës s' vet.

Mêndimi i tretë Mêndò se gjithmonë i krishtêni ka nevojë per ket vyrtyt, por n' nji mëndyrë t' posaçme ka nevojë n' kto kohna t' vshtira, t' cillave ja kena mrrîit. Shûm herë ndoshti disaa kuitime t'trishtueshme na shkoin neper mênd me t' cillat sheitâni vien tui na turbullue. Pse i prêmton Zoti gjith t' kqijat n'ftyrë t' tokës? Pse saa t'mirë janë rrethue preimierimesh e saa t'kqii gëzoin nji mii t' mira? Pse kisha shêite âsht poshtnue, meshtarija mârrë neper kambë, e anmiqt i kan grabitë gjith çka Shêitit Aat Papë e e mbain n' burg, e bâakqiit po knâqen? S'na tokon nee me i diit arsyet, mieft âsht me thanë se Zoti na do t' miren t' onë. Feja na mson se i Lumi s'ja ndalëhovin shum herë bâakqiive, pse do me

xierrë ndo'i dobii t' posaçem per nee, sadopak t' kullohet i miri sikuer ari n' zierm.

A thue se Krijuesi i botes do t' na apë arsye nee, e do t' na kalzoin pse sûndon ashtû? T' pervûhena perpara dijes t' pamarueme e tui e mbait vedin mkatnorë, t'kuidesenam'u shporrë prei mkatesh e me ja bâa t' Lumit sherbesen t'unjîishme, mbasì hera herë na i çon ktò travajè prej fajesh, pse do me na shelbue per jetë t'jetës. Mos t' ankohena praa, pse nji mkat i vetun miefton per me na u shkrepë mbîi nee gjith farë ndeshkimesh t'pasosuna, qi i kalon t'tana t' kqijat qi mûnden m' u hiekë n'ftyrë t' tokës.

T' na binë nder mênd qi s' jena ktû me gëzue, por me i sherbye Zotit e m' u shtrue vullndesës t' Tii per me hîi kshtû n'lumnii t' Parîizit.

O Zêmra e Jezu Krishtit, m'ep, po t' lutem, ndim' e burrnii qi pervuitnisht t'i shtrohem n'gjitha punët vullndesës s' ate t' shêitnueshme, e cilla ka me

kenë per mue gurra e kroni i pashterrshem i pagjës n'ket jetë, e per gjith amshimin, gëzimi e meritimi i pamasë.

URATA

O e mira e jeme e pakurr shoqe, po pse s'ta bâi unjîi kurbân zêmren t'eme, tui e shkue per herë jeten mbas vullndesës t'ânde, sikuer Ti gjithmon'e shkove nen sûndim t'Aatit? Fort po dishroi me t'a ndiekë Zêmren! por mrapa po tutem se si t'binë rasa e nji t'vshtirës ç'faret do, me nji herë po e harroi prêmtimin t'êm e po ngurroi. Ti, o Jezu i êm, forcoje ligshtiin t'ême, qi trimnisht t'eci perore per vullndesë t'ânde. Tyy po t'a fali vetvehten e t'tana dishiret e mija e mbas sodit s'kam me kerkue tieter gjâa n'shekull, veç se me bâa çka t'kânde tyy, per me t'kondêndue. Mbasì e dii vedin t'pafuqiishem po i mledhi tubë t'gjitha t'kqijat e mija per me i shtîi n'Zêmer t'ânde, e atŷ mrêndë shêitnue prei atii ziermit t'hyinueshem,

kan per t'm'u dukë mâ t' amla e mâ pa t' vishtirme.

Bân, o Jezu i êm shka t' duesh mbî mue, veç nji lutë kam me Tyy e me fialë t'Sh'Injac Lojolet po t'lus: "Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones et dives sum satis. „ Dashtniin tânde me hiir t' and mos m' a kursè e at herë jam mieft pasanik.

LULIA E SHPIIRTIT

Kqyr se cilla âsht ajò gjâa sênd n' t'cillen kee vshtiir me u shtrue vullndesës t' Tenzot e burrnisht theje ket t'vshtiir; e per me qindrue n'ket prêmtim shko m'u piekë n'Zêmer t'Jesu Krishtit e xeetas lute per me t'u perkrahë.

ZHGJETORIA.

U bâftë vullndesa e Zotit n' t' gjitha pûnët.

Vullndesen t' ânde due m' e bâa
Prei kso kurr un s' kam m' u daa.

NDOLLIJA

Blozi shkrimtaar i permêndun e zâamadh kalxon se nji Vergjineshës shêite ju shkrepne n'korp do dhima kaq t' rânda saa i bâhei si me kênë n'fùnd t'ferrit. E si prêmtoi Zoti i ngiatne shûm kohë kto mûndime per herë n'nji mâsë. Shêitnesha i hoq me nji durim t' palodhun, por per m' e pasë per herë fuqiin, qe si e luti Krishtin: » O Jezu i êm. Ti jee Krijuesi e Shperblyesi, deh po t'lutem ndimoje ket kreatyrë t'mierë, qi âsht rrahë prei kësai dergjet. Une po ja kam hatrin vullndesës s' ate e unjîi po i shtrohem [gjygjit t'ând t'dreit e punò n'mue si t'keesh pelqimin ti, rândoje ne daç doren t' ânde permbî ket korp, veç se m' ep fuqii t' i baari me gëzim e gazmênd. Tash e n'jetë t'pasosme due me bâa e me hiekë gjith çka t'kânqe Tyy. »

Kŷ t' shtruem vullndeset nji kaq e pat n'hater Jezu Krishti, saa n'at ças ju duk i paashem, e me amelcim t'pashoq e ngrehi prei vedit e e shterngoi n'krahnuer e si e aviti Zêmers t'vet e mushi me knaqa t'pa-

rrîiz, sikuer me pas kênë n'lumnii t'qiells. Ç' m'at ditë ju shdukne t'gjitha dhimat prei trupit t' sajë.

O t'lumtë na, ne u shtroshim per herë vullndesës t' Tenzot e ne thaçim edhè na nder travajë t'ona atò fialë t' Krishtit: Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. (Matth. 11. 26.) Jam kondênd, o Aat, pse qishtû t'kaa pelqye Tyy. (Blozi Msim i shpiirtit. k. 10.)

BKSH

E DYMDHETA DITË

Zèmra e Jezu Krishtit na mson pervûitnîin.

GATIMI I PARË.T' a keesh para mêndiet Jezu Krishtin, qi tui kalxue Zêmren e vet t' thotë: Xên prei mejet me kên' i pervûit me zêmer.

GATIMI I DYTË. Lypia xeetas pervuitniin, fillò mos me pasë mênde t' madhe, mos me lakmue ndeeren e shekullit e mos me poshtnue kurr tieterkend.

Mêndimi i parë. Mêndò se me udhë do t'thona qi Zêmra e Jezu Krishtit âsht bâa msuesi i t'tana vyrtyteve, por posaçe na kaa prîi n' pervuitnîi.

Xêni prei mejet, na thot' i Lumi, qi jam i pervûit me Zêmer..... Discite a me quia humilis sum corde.. (Matth. 11. 39.) Çka âsht pervûitnîja? Âsht nji vyrtyt me t'cillin nieri e mba vedin

n'asgjâa para Zotit e para robit, e gëzon me kênë qitë m'njen'ânë, e ne e pûnoftë ndo'i sênd t'mirë ja ep kreit lavdin Perêndîis, qi ja kaa njitë doren me hiir t' vet e vedin s' e njehë t' zott per kurr nji punë t'frytshme.

Per gjith i cillin t' krishtênë pervuitnîja âsht e nevoishme per m'u shelbue. Krishti na e ka kputë me ktò fialë: "Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum coelorum.,, (Matth. 18. 3). Mos u bâshi t' pervûit porsi fmîit s' keni me hîi n'rregjinîi t'qiells. Mâ e pervuitia e gjith kreatyrve, Zoja e Bekueme, n' at kângë, Magnificat: T' madhnoin shpiirti i êm..., e shfren zêmren e vet me Zotin tui thanë: Ka ulë sûndimit madhniit e kaa çue nelt t' pervûitit. Fort e çmueshme asht virgjinija thotë Sh' Bernardi, por mâ e nevoishme âsht pervuitnija, sepsè ajò â veç kshillue prei Krishtit, por kiò âsht urdhnue n' dona me pshtue per jetë t' pasosme. A ja kee diit, o këndues i dashtun, pahin e ktii vyr-

tytit? Mêrre vesht praa se mëndyra per me pshtue shpiirtin t'ând e me ken' i lûm' âsht me ndiekë ket vyrtyt. Mbasi kêka kaq i ndevoishem, vêne oroe si e muer mrapa Zêmra e Jezu Krishtit, per me ecë mbas gjurmeve t' Saja.

Mêndimi i dytë. Sikuer madhshtija e t' parit nieri prûu rrênimin e nieriis marë, qishtû pervûitnîja e Krishtit i dha barin m' u ndreqë persrii e mos me sharrue. N' t' mishnuem t' vet i biri i Tenzot e imtoi vedin tui e mshehë madhniin e hyinîis nen dukë t' nji foshnjes t' vogel, e si me pas kênë ma i mrami i nierzve desht qi n' t'leem t' vet kerkush n' Betlem mos t' a dote n' shpii. Me vullndet e dau me lee n' shpellë t' lshueme doret, vênd i berreve kuer i xête shtergata per jashta.

O Jezu i êm, me ç' mall kee lakmue poshtnimin qyshë n' t' parin ças t' jetës s' ate.

Saa do i shkretë me kênë nieri kurr s' leen kerkush n' ket skam, por edhè ne pastë qillue ndo'i herë ky soi t' leemit kaq skamnisht, per t' vertetë ka kênë do mos do perdhûni. Jezu Krishti s' ka pasë nevojë me lee kaq nevoisht, por e ka zgiedhë vetë me vullndet per msim t' onë. Zêmra e Shelbuesit gjith u gëzue tui e paa vedin n' at skam e at-herë ndoshti do t'keen thanë: A thue se bit e mii, si t'm' shofin n'ket poshtnim, ênde s'kan m'u pervûe per hater t' em ? A thue prep se prep kan me lakmue madhshtiin? E njimênd, i paa shnierziinat t' ona, qi edhè mbas ktyue provve t' tija s' kishim m' e thye edhè madhshtiin t' onë.

Jo veç shkolla e shpellës t' Betlemit na qet n'dritë ket vyrtyt, por mâ fort jeta e Tii n' vetmîi t' Naxaret, herë n'shpii, herë n'magaze, kû lodhet gjith diten tui derdhë mûndë e diers n' punë t' padaame. Edhè n' atò trii viet qi duel me predikue shkelxei n' pervûitnîi, saa mrrîiti me thanë qi s' po lypi

tieter veç se nderen e lavdin e Atii qi m' ka nisë.

Por ma fort na e msoi n' mal t'Kalvarit. Ajò krygjë e ajò dekë fort e mûndshme, si me pasë gojë, na vêen detyren me kênë t' pervûit. At-herë n' at Zêmer t' hyinueshme shkrepne kaq t' perbuzuna, saa, si thotë Sh'Gjeremia profetë, kiè ngîi prei sosh. "Saturabitur opprobriis.,, (Tren. 3. 30.). S' thohet se kiè ngîi me dhima, pse ndoshta kishte mûit me hiek' edhè mâ tiera; por me poshtnime teishkoi e kapercei ç' farë do kufinit. Mbasi Jezu Krishti, tui kênë Zot i vertetë, ka dashtë poshtnimet, saa ma fort, o këndues i dashtun, t' perkasin tyy. Shûm mirë thotë Sh' Agostini: "Mos mieftoftë kiò pasqyr' e Shelbuesit t' ând me t'shporrë prei madhshtijet, s'dii ç'baar tieter ka me t'a shëndoshë.,, Kreatyrët deshtne me kênë si Zota n' madhnîi e u buerne, tyy t' epet lirimi madiè edhè detyra me kênë si Zoti n'pervûitnîi, per me lûmnue per

jetë t' jetës.

Mêndimi i tretë. Mendò se me u pas gjet' at-herë n'mal t'Kalvarit per m' e paa Krishtin t'krygjëzuem, me ket fee t'gjaall qi kee sot, ç'kuitime zeellit t'kishin shkue neper mênd. Me t' pas thanë kush: T'a diish qi edhè mbas ktyne poshtnimeve t'Zot-nierit endè s'kishte per t'u zhbîi madhshtija prei shûm t'krishtênve, ti kurr s'ja kishe pasë besen ktyne fialve. Po kqyr tesh, saa fort ishe rrêit, tui vûe oroe n' kta kohna se kând e kând ka hypë ky ves i mrapshtë. Sot kan dalë per fushë lakmimet m'u dukë nder sŷy t'gjindve, dishiret per me u levdue prei nierzve, sot nieri po çohet peshë per ç' do fialë t'vrashme e kaq fort po ja kqyrë hatrin vedit, saa me perbuzë e me mbait n' asgjâa shokët e vet. Po ça kena me pergjegjë, kuer t' dalim para Krishtit per m' u gjikue? At-herë ka me na plasë nder sŷy madhshtiin t' onë, qi kena mârrë mrapa kûndra msimeve t' Tija. Sh' Bernardi lidhë gjithkênd

tui thanë: "Aut Christus fallitur, aut mundus errat. Sed divinam falli impossibile est Sapientiam.„ (Sh' Bern. bised. 3. mbîi Kshn. m. 1). O Krishti gabòn o shekulli rrêhet. Por s'asht se si me gabue ditunija e hyinueshme.

Porositiu kësajë Zêmer t'dhimshme deri saa âsht bab'i dashtun e mos prit me t'u bâa gjygjtaar i rrebtë. Bâne nji prêmtim t'foort me i kûndershtue me ndîmë t'Zotit ktii vesit, per me ja thye hovin deri saa t'a shtroish kreit.

URATA

Ç' msim t'neelt m' kee dhanë, o Zêmer e shugurueshme! Ti, o Jezu i em, pa pikë vshtiiret, kishe muit me gëzue çmime e ndeerime prej gjith krijesës, sikuer t' perkitte, por tui i vûe nen kambë trimnisht ju shtrove poshtnimeve mâ t'mdhaja. Mbas kësajë pasqyrë kaq t' shkelxyeshme, si kam me mûit mbas sodit m' u dhanë mbas ndeeret e lavdit.? O Jezu i em, me pas punue sikuer une nji i pa fee qi

s' t' nje Tyy, âsht gjysa e s'keqes, por une qi jam i krishten'e dishroi m'u njehën'numert'perkushtueshmevet'Zêmers s'ate e me jetue ndryshei prei msimeve t'ua, âsht nji e zezë qi s' dii m'e mârrë vesht, as s'dii m'e kiaa saa duhet. Shof veprat t'ua e une çuditem qi jam kaq lerg prej Tejèt, due me t'ndiekë por s'kam fuqii as trimnii. Bân qi mbassodit lumnîja e jême t'jeen me t'u pergiaa Tyy, tui e perbuzë ndeeren e lavdin, e tui lakmue me kenë veç i math, si thotë Sh'Stanislau Kostka, atiè kû asht madhnii e unjîishme, due me thanë para Tejet e para t' gjit Shêitnave n' rregjinii t' Parrîizit.

LULIA E SHPIIRTIT

Sot ne t' thashtë ndokush ndo 'i fialë si t' vrashme, qi s' t'biè per shtat, ruju se i pergjegjë me egercim: per hater t' Zêmers s' Jezu Krishtit duroje e pervûju nder kambë t' gjithve.

ZHGJETORIA

Falma, o Krisht, pervuitnîin e vertetë.

M' lên, o Krisht, mę t' ŋdiekë pa prâa
N' pervûitŋîi duu n' shêi m' u daa.

NDOLLIJA

Zêmra e Jezu Krishtit fort e pervûit ka diftue pezem t' foort per nji krenîi t' vogel, sikuer e këndoim n'jetë t' Sh' Kiarës t' Montefalkonit. Kiò shêitnesh' edhè para se m'u ndrŷe n'kuvênd, tui mêndue shpesh mûndimet e Krishtit, shifte n'mëndyrë t' posaçme se t' cillin temel t'atii mûndimit, qi mêrrte m'e kuitue. Mbasì i mûshei mêndia se kto vegime s'ishin veç per tê, por per gjithkênd, muer me jau zblue do shoqeve t'veta. Kto si i ndîine kto ndeerna, fort u bindne, e filluene me pvetë mâ kthelitë per me i diit edhè mâ mirë. At-herë shêitnesha muer vesht se ishin dhantina jashtazakonit qi Zoti per mirsii t' vet i bâte, e fort u kuq per ket kalxim. N' at ças s' kiè gjith aq gadi m' e largue nji madhshtii, qi i pershkoi neper mênd. Ket fai kaq t' vogel, s' desht Krishti m' e lânë pa ndeshkim. Me 'i herë i hoq t'gjitha ngushllimet e shpiirtit, edhè atò t' dukuna t' posaçme e e Ishoi sherbto-

ren e vet n' trishtime, n' ngushtime e nder do tûndime t' rânda.

Per dhet viet i ngiatne kto ngushtime t' shpiirtit per m' e laa at fai t' vogel. Si e bâni me t'pervûit ket pendesë, persrii ju duk Jezu Krishti, e mushi me gëzim e gazmênd tui e shtengue n' Zêmer t' vet e e thirri bii e ême e dashtun.

Kuitò tash ti se saa mê mnii ka me mârrë Krishti n' tyy, per at madhshtii t' ânde, me t' cillen e me sŷy çilë bâhe faituer per oor.

E TREMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson butsimin.

GATIMI I PARË. T' a keesh n' mêndë J.K., qi tui t'a zblue Zêmren e vet t'thotë: Xên prei mejet me kênë i butë me zêmer.

GATIMI I DYTË. Lypia me zeell butsimin, shpeitas largoje mnîin, foli me amelcim gjithkuei, por sidomos atyne, qi s't'i kânde; kurr mos e shfreh idhnimin.

Mêndimi i parë. Mêndò qi s' miefton me kênë t' pervûit per vedi, n' mos kioshim edhè t' butë me tierë. Kndei Shelbuesi i jonë njitas desht me na msue kto dyy vyrtyte, pse njêni s'rrî pa tietrin, e s'e ka praa pervuitniin e saktë, njai qi s' âsht i amel.... Discite a me, quia mitis sum, et humilis corde... (Matth. 11. 29.). Butsimi âsht nji vyrtyt, qi ja vên frênin idhniis e

largon prei nesh mêndimin me i ardhë hakut ndokui per ç' do t' keqe qi na ka bâa.

Ky vyrtyt kiè perherë porsi nishani i Zêmers s' Jezu Krishtit, qi â pernjimênd selija e pagjës t' hyinueshme, pa kurr farë turbullimit. Profetët shum viet para e perfolne me êmna fort t' bukur, t' cillët na diftoin, saa mirë do t' shkelxete n' ket vyrtyt. E thirrne paranik pagjet, krail i butë e i amel. Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus (Matth. 31. 5.). Qe kraili i yt po vien plot me butësii.

Kuidesu m'e xânë prei kësajë Zêmer amelcimin e xeetas me ju giaa; e at-herë kee me gëzue at lumnîi, qi mûndet me pasë nieri edhè n' ket shekull, saa do qi âsht shkretii plot me lot.

Mêndimi i dytë. Topraku i butsimit â zêmra e shpesh kiò e jona gjindet e idhtë e çohet peshë per me marrë uhaan, pse s'i do shokët e vet saa du-

het, e perherë ja kqyrë hatrin vedit.

Per ket arsye jena teprii t'perzier-shem per pûnë e fialë t' tieterkui e per t' onat ja kena hatrin. Zêmra e Jezu Krishtit pûnoi kreit ndryshei, pse flakrote n'dashtnii t'permaallshme per nee; edhè se i diite adile adile gabimet t'ona me at dije t' pamarue-me, me gjith ket i duroi e na duel zot. Kqyri mâ fort ligshtiin t' onë se sherriin, mâ fort t'padijen se forcimin e zêmers s' onë, e prandêi kësai Ze-mer t'hyinueshme do t'ja dimë per ndeer, se s'na ka mârr' uhaan si-kuer e patme meritue.

Veshtroni ç' fialë t' ambla duelne prei gojes t'Tii: "Duenie shoqi shoin sikuer une ju kam dashtë juu. Falni shoqi shoin n'doni me ju falë edhè une gabimet t'ua. Bâni mir' atyne qi ju bâiu keq e ju salvoin e qishtû kam per t'ju njoftë per bit e mii.„

N'ket terezii t'msimeve kiene edhè t'gjith veprat e Tija, qi i temeloi e-dhè ma fort n'marim t'jetës t'vet. Nji

ushtaar per kurr gjâa sênd i biè nji flakaresh shi n'gjygjë nder sŷy t'Sûndimtarit. Krishti s'i urdhnou tokës me ju çilë nder kam'e m'e perpîi at orzîi t'mrapshtë, por i nep veç nji ket t'pergjegjun t'ambel: "Ne paça folë keq perpara m'a ban dismîi, por ne paça folë mirë pse po m'biè.„

Apostuit diftuene ligshtii tui e lânë vetun, n'dorë t'mizorve e Shelbuesi i jonë tek u njaall, ju duket e ju nep pagjen e t'faluuit.

Anmiqt e Tii mbasi e krygjzuene per mûndim, rrîshin tu krygja tui e shaa e tui e vûe n'lojë; Krishti atherë lut' Aatin e vet per ta e ju del zot tui thanë, se s'dinë çka bâin. "Pater, ignosce illis, non enim sciunt quid faciunt.„

Sh'Toma kurr se si s'e xên besë t'njallunit e Tii, ishte bâa kŷ apostull me kênë lshue doret prei Krishtit, por i ambli Jezu pat dhimë per tê, e pa pritë, çiltas, ju diftue e e thirri per me vûu doren n'varrë

t'krahnorit e n'at t'prekun me nji herë ja shëndoshi shpiirtin e ja fali fajin.

Mûshe mênden praa, o këndues i dashtun, qi Shperblyesi i jyt âsht kreit i but' e i ambel, e pa frigë pshtete n'Tê uzdajen t' ânde, se edhè ti kee me i hîi n' hater ne u mûndosh pernjimênd me i giaa n' ket vyrtyt.

Mendimi i tretë. A dishroim me kênë t' butë ? T' filloim mâ parë me ja vûu frênin hovit t' zêmers s' onë. Oh saa shpeit shpijat t' ona kishin m'u bâa topraku i pagjës e i fashimit, si t' ervatena se i cilli me kên' i butë n' zêmer. Per t' vertetë amelcimi i asai grues kishte me qitë n' fash'idhnimin e burrit e t' fmîive. Amelcimi i atii dialit a i asai vaizës kishte me shprazë n'at shpii pagjen e vertetë. Butcimishutit'idhnimet gjygjet e mnîit, e kshtû s' kishin me lee dokurdo gjith atò shamatë, t' cillat, mâ t' shûmen e herës rrênoin konaqet. Shkurt mâ gjith e mira kishte m' u derdhë n' at shpii a n' at popull, kû seicilli i mêrr mra-

pa me kuides ktò trii fialë: shuei, durò, duei, e due me thanë mos me çilë gojen n' kohë t' idhnimit, me durue t' besdisunat e tierve, me dashtë shoqin e shpijarët pa t' mirë t'vedit e pa diftue gjith aq dashtnîi mâ teper n' njênin se n' tietrin.

T' binë nder mênd praa, o i krishtênë, e dyta lumnîi: "Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram„ (Matth. 5.4.) T' lumët t' butët, pse ato kan me zotnue dheen.

Qindrò m' e ndiekë ket lumnîi e at herë gjith kui kee me ja hânger zêmren, e kerkush s' ka me mûit me t' kûndershtue.

URATA.

O Zêmer e adhrueshme e Jezu Krishtit, vêndi i pagjës e i butcimit t'unjîishem, qe nji zêmer kreit ndryshei prei s' ates, qi dishron mbas tashit me t' u giaa Tyy. Ti, o Jezu i êm, qi kiee i ambel si nji kîj edhè me anmiqt t'uu, ti i but' edhè me atò qi t' perbuzshin,

ti i mirë me gjith kênd kaq saa tek t' shifshin popuit, t' ngitshin mrapa ngrehun prei ambelcimit per me ndîe fialen t' ânde, hitatshin fmîit e vogjel per me kênë bekue, t' dishroishin t'mierët e t'smûetit per me kênë ngushllue e shëndoshë prei Tejet. Zêmra e jême âsht e padurueshme e idhnake, qi per asgjâa sênd mêrr mnîi e mûshë me dispiek s'kaa dert per mierina t' shokve.

Ah! Jezu i êm, lshoje po t' lutem prei Zêmres s' ate n' t' êmen ndopak asi ambelcimit t' parrîizit, prei t'cillit âsht plot e jotia; e kshtû tui t'a ndiekë ket vyrtyt kaq t' hiishem, t' xierri gjith atò fryte, qi janë perfolë me plotnîi edhè n' ket jetë atyne qi pernji mênd bâhen t' butë. A. K.

LULIA E SHPIIRTIT

N' ndeer e n' lavd t' Zêmers s' Jezu Krishtit t' jeesh sot i butë me gjith kênd, por sidomos me ato qi i kee rândë e s't'shkoin per pelqim t'ândin.

ZHGJETORIA

Bân qi t' i giai Zêmres s' ate n' butësim.

Bân, o Krisht, qi t' keem durim,
E kurr mâ mos t' m' kceiη idhnim.

NDOLLIJA

Perkushtija e Zêmers s' Jezu Krishtit âsht nji shkas i foort per me shtîi pagjen n'atò shpija, n' t' cillat ka dit e mot âsht shdukë. Kiò Zêmer e shugurueshme derdhë mbî tà ambelcimin tui hiekë ç' farë do mnîjet e idhnimit.

Nder saa ndollina qi mûnden m' u qitë n' dritë, po zgiedh nji qi e kallxon Elçija i vietit 1872.

Nji zelitare e Zêmers s' Jezu Krishtit xeetas e pa pritesë u dha me perhap' Apostullimin e uratës e kungimin e shperblimit, jo veç nji herë n'muei por edhè krye javet, e kaq mirë i eci zeelli saa mrîiti m'e ngrehë n' trii vênde.

Ç' m' at kobë, si kalxon kiò vetë, m'rriedhne hiire e t' mira kaq t'mdhaja saa s'diftohen me gojë. Qe nji kësò ndeernash:

Kishe, thotë kiò zelltare, dŷ gjinîi t'mîit, t'cillët tash 20 viet rrîshin keqas me shoqi shoin, c kaq fort trashohei mnîja nder vedi, saa mos me dashtë njêni tietrit me ja ndîe êmnin. E kuer bite pûna qi ndokush ja permêndte njênit anmikun e vet, kuqei si gaca e u terbote si me i pas hîi mneera. Kerkush s'ja kishte besë vedit se paitohen mâ ktò dy me shoqi shoin.

Vaiza qi e kishte ngul'unjîi uzdajen e vet n'Zêmer t'Jezu Krishtit, me t' xeet ju lut, e si e maroi uraten ndieu permbrênda nji zâa, qi i thote se Krishti s' kishte per t' ja kursye ndeeren.

Pik s'parit i voit mêndia me i folë seicillit vetmas, e niimênd disaa fialë t' skurta e t' xeeta t' saja, patne kyvetin m'e fashitë ndopak idhnimin e tŷne. N'e mram me mieshtrii e mâ fort me shpnesë tu kiò Zêmer e hyinueshme, muit me i bashkue ktò dy mnîzez e ju bâni lutë t'permallshme per hater t'Zêmers s'Jezu Krishtit m' e hiekë pezmin e m'u paitue uhaazash.

Mieftuene ktò pak fialë per me i zbutë, e n' at qas me lot per faqe u kapne ngrykë

tui : lypë t' falun shoqi shoit; e ç' asò ditet u deshtne me nji dashtnii t'pathyeme, as me pas kênë vllazen prei nji nanet.

Nji shêi i kushtueshem vierrun tu lteri i Zêmers s' Jezu Krishtit, edhè sot ja shtiè n' mênd gjithkujë ket ndeer t'posaçme (Elçija i Zêmërs t' J. K. v. 1872)

BKSH

E KATERMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson pastriin e virgjiniin.

GATIMI I PARË. Kuitoje J.K. qi i difton Apostuive t'mirat e pastriis e t' virgjiniis; e sidomos se me ket vertyt i krishtêni i pergiet Êive.

GATIMI I DYTË. Lype ndîmen per m' e çmue e m'e ruit pa e perlye, tui mos me i dhanë shkas tûndimeve, por me i shutitë shpeitas ngaset n' pûnë t'ligë.

Mendimi i parë. Nji zamak i bardhë rritun n'lulnaje t'myllun, qi me kullim t'gjethve e me eer t'kândshme i ngrehë prei vedit sŷyt e gjith atynve, qi biin aty pari, âsht nji shemtyr' e zbeet e pastriis t' kësai Zêmer t' madhnueshme. Jezu Krishti tui kênë verevertè i Biri i hyinueshem, âsht kroni i t' dliirtit; e perpjimênd krue, pse porsi Zot e

gëzon kreitniin a plotniin, e t'tana vyrtyteve. Kŷ vyrtyt bashkë me t' gjitha tieratkiè dukue plotnisht n'Zêmer t'Tii prei Birit t' Zotit, n'at ças qi u mishnue n'krahnuer t' Zojës s'Bekueme. Pastrija e tii praa âsht kaq e pashoqe, saa as mêndia e Êive s'mûndet kurr m'e mârrë vesht.

Larg kiè per herë prei kësai Zêmer ç'do hije fajit, qi e perlyen a zhytron t' shkretin nieri. Mieft me thanë se kiò âsht e kullueme e shêite bash me kullim e shêitnçi t' Zotit; e per ket arsye Aati i gjithpushtueshem gëzohet e kënaqet n'tê per jetë t' jetës. Gjith çka del prei kësai Zêmer âsht e dliir, e si t'i avitet i krishtêni, s'ka se si mos m'e lakmue e mos m'e gëzue ket vertyt kaq t'bukur.

Sh' Njon Unjîlltari, qi posë t'tan' apostuive e pat fatmiren m' e mbaitë virgjinîin, u temelue edhè mâ fort n'tê si pshteti kryet permbîi krahnuer t'Tii

A dona m'u mbaitë t' paster gjithmonë? T'a ndeeroim me zeell Zêmren

e Jezu Krishtit e per mrênda Sajë t'a shkoim jeten t'onë, e at herë saa do t'rânda t'jeen tûndimet e shêitanit, t'gjitha kena me i thye e kena me dalë pa e perlye shpiirtin t'onë.

Mêndimi i dytë. Per m'u xee edhe mâ fort n'ket vyrtyt, t'kqyrim se saa i ka hatrue i Lûmi shpiirtnat e kulluem. Kuer desht m'u bâa nieri zgodh nji nanëjo pasanike kahë gjâja, por kahë shpiirti fort e dliir e pa frymë mkatit. I desht hatri me pasë n' tokë nji nieri, qi t'i perkrahei as me kênë baba i Tii, zgodh Sh' Jozefin t' paster. Porsaa leu, desht me kênë adhrue porsi Zot i vertetë, e nder saa prâitnorë t'Betlemit, thrret barilt t' patkeq, e gëzon tui e paa pafainîin e tŷne.

Mieft me thanë qi kaa diftue maall shûm per shpiirtna t' dlirë; hera herë ju duk i pashem e me nji dashtnii t' plotçme, i muer ngryk' e ju dha lirimin m'e ulë kryet n' Zêmer t' vet. Shkurt mâ atò, qi e kan rueit zamakun e virgjiniis t'paprekun, i kaa fort

n' pelqim e per zêmer.

E na si e kena çmue pastriin? Shpesh ankohena se permrênda nesh gjîndena n'nji luftë t'rrebtë e t'padaame; aspak s'kena udhë m' e bâa ket ankim mbasi na e kena fajin: po pse i apim aq lirim shiseve t'korpit t'onë, sidomos sŷyve? Pse s'ja vêem frênin vedit n' t' prekun? Pse epena mbas madhshtijet n't'veshun e n't'mathun? Pse e mârrim kaq me t'mirë korpin t' onë e e llastoim gjithsesi? Pse s'i bimë mrapa vedit tui than'uratë e tui mârrë shpesh sakramêndet? E praa t'a diim se kŷ soi tûndimit, si na mson Jezu Krishti, nuk shtrohet veç se me urat' e me shterngim.

T' a terezisim vedin e trimnisht t'i bâim disaa prêmtime t'foorta, tui u porositë Zêmërs s' Jezu Krishtit per me mûit me i ndêjë n'fialë.

Mêndimi i tretë. Ne e mram vên oroe lumnîin, t'cillen Zoti ka me ja falë shpiirtnave t'dlirë, e n'nji mëndyrë mâ t' zgiedhun atŷne qi pa prâa e kan

mbaitë virgjinîin e vet. Sh' Njoni kalxon n' Apokalise, qi paa n'vegim nji vister t'giatë shpiirtnash rrethue prei nji dritet fort t' madhe, afer Selijes t'Shelbuesit t'onë. Prei t'kâitunit t ksai hijeshii pveti se kush ishin atò shpiirtna kaq t'bukur? Nji zâa i pergjegji se ishin t'dliirtit, qi kishin rueit virgjinîin. E n'at ças duel prei asò vistret nji kângë kaq e kândshme, saa m'e ngushllue t'gjith marë parrîizin, e veç ktò fatmirë muishin m'e këndue.

Po çka do me thanë qi ktò shpirtna gjinden kaq ngiet Krishtit e e këndoin ket kângë t'kandshme? Do me thanë se virgjinat, mbasì n' ket jetë kan ndiekë mâ fort se tierët t' Lûmin, qi âsht kroni i pastriis e i virgjinîis, kan me gëzue nji lumnîi t'pashoqe e kan me kênë si mkamcë t' nderueshem tui e mârrë mrapa Krishtin gjith kû t' shkoin.

Zêmra e tŷne ka me gufue prei gazmêndit, e do t'a shfrein tui këndue at kângë me t' cillen pa prâa i falen

ndeers per ket dhantii kaq t'madhe.

O këndues i dashtun, qi po e kuiton ket vertetsii, t' lutem perbuzi msimet e shekullit, t' cillat e bâin n' asgiaa pastriin e virgjinîin shêite; por ti, shëndritë prei kso dritet, mbastashit mbaje gjithmonë n'at pah sikuer sot e kee mârrë vesht, e sikuer kee m'e hatrue ti vetë n'fiill t'mordes.

URATA

O Jezu, pastrija e pamarueme, Ti fort m'kee dashtë tui u dênjue m'e bashkue n' kungim korpin t'ând virgjin me ket t'êmin, qi ka kenë saa herë perlye nder gjith farë mkatesh t'ndyeta! Si kee mûit m'u dênjue per me xânë vênd n' ket korp t' êm, qi e kam sknierzue mâ zii se nji shtasë me shum punë t'maarrshme?

Oh saa i mirë jee, o Shelbuesi i êm! Une sot per me t' a diit Tyy t'miren, po t'a fali korpin e gjith zêmren t'ême: Ti shêitnoi; kulloi po

t'lutem dishiret e efshimet e mija: Shpiirti i Krishtit m' shêitnò mue; uji i krahnori t'Krishtit m' pastrò mue. O kroni i pastriis, o shûita e zgiedhun e parrîizit, saa herë m'a kee dhanë vetvehten n'ket sakramênd dashtnijet, t'lutem mos kioftë thanë me t'harrue mâ, por t'binë nder mend se jam piesa e jote e praa m'ndimò qi mos t'zhytem mbas sodi n'kurrnji mkat dhûunet. Ne m'tûndoftë sheitani, Ti m'del zot. M'msheh, po t'lutem, n'zemer t'ânde, qi âsht shi vêndi i parrezikshem e prei Sajë s'kaa me muit anmiku m'e daa shpirtin t'êm, i cilli kioftë i jyti sot e per jetë t'jetës A. K.

LULIA E SHPIIRTIT

Vên oroe a kee n'shpii ndo' i liber a ndo' i gjâa sênd tieter, qi mûndet me t'u bâa shkas per m'e perlye pastriin; per hater t'Zemërs s'Jezu Krishtit trete faret.

ZHGJETORIA

Falma o Krisht, t'dliirtit shêit.

Krishti i dashtun ndezë ŋ'dashtnîi
Bân qi t'jem' i dliir unjîi.

NDOLLIJA

Këndoim n'Elçii t'sêndes 1869, se nji dialë n'Tirol t'Tedeshkut e shkote jeten e vet si â mâ zii, tui e shtŷe vedin pa kurr farë frênit n'do pûnë t' turpnueshme. Shûm kush, qi ja dote t'miren e sidomos rrfyesi, e qortote qi t'a ndalte at hov kahë mkati e i shkreti pergjegjte si tui qeshë: S'kam si e shterngoi vedin, pse s'mûndem kurrsesi me ja dalë. N'at vietë prei mrapshtinave t'veta u smûe keqas fort e shpeit voit n' rrezik t'jetës. Nji meshtaar, qi bukur mir' e njifte shtetin e zii t'ktii dialit, shkon m' e paa e tui bisedue e qiti fiala fialen permbî perkushtii t'Zêmërs s' Jezu Krishtit, e prifti shkurtas i tha: Ne e kapsh, o biir, ket perkushtii, per t'vertetë kee me gjetë dobii t'madhe kahë shpiirti, e ndoshti edhè kahë korpi. Prei ktii qortimit ju mûsh mêndia dialit e prêmtoi qi per ditë kishte per t' thanë me t'xeet disaa uratë n' lavd t'kësai Zêmer.

S'vanoi e liga me ju davaritë e filloi ka

pak ka pak me ju pertrîi shëndedia, e me ket perkushtii ju larguene edhè atò ngasa t'foorta, t'cillat para ândet e theshin aq vrantas, saa mos me i paa miet vedit. Ç' m' at ditë s'pat mâ kundershtim me shkue jeten e vet t'dliir e t'pafai.

Kŷ fatlumë deshtë m'e qitë ket ndeer dyfishe n'Elçii hem per falënderije Zêmers s'Jezu Krishtit, hem m'e msue sidomos masen e ree, qi t'a mârrin vesht nji herë se kiò perkushtii ep edhè ndim' e trimnii t' posaçme per me i shtrue t' tana tundimet e flligta. (Elçija i Zêmërs t'J. K. v. 1869.)

E PESMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson vorfnimin.

GATIMI I PARË. Kuitoje me mênde t' ande J. Krishtin n' at mal kû i zblon tetë lumnîit e mâ t' paren ket qi jee sot tui e kuitue.

GATIMI I DYTË. Lute xeetas per m' e shkoqë kreit zêmren t'ande prei t' mirave t' tokës tui kênë sadopak i vorfen n'shpiirt.

Mêndimi i parë. Mêndò qi Jezu Krishti n' nji mëndyrë t' permaallshme è ka hatrue per herë vorfnimin.

Kush âsht ai nieri, qi tui mueit para se me lee me ja zgiedhë vedit nji nanë sikuur e ka qeefin, shkon me kerkue mâ skamnoren nder t' gjitha, e kshtû me rrnue plot me t' vshtira n'ket jetë? Ç'ka s' kishte mueit as s'kishte dashtë kurrnji e ka mueit e e ka dashtë Ditu-

nija e pamarueme.

Ai i Lûmi, qi para t'gjith shekuive pat prei Aatit t'kênunit e hyinueshem, zgodh nji nanë per m'u mishnue e ket e lypi t'vorfen, madiè vorfnija vetë. Kiò vertetsii per t'saktë do t' na bâin m' u bindë. Me pas kerkue nji nanë pasanike kah shekulli, s'i kishin mungue n' t' leem t' vet sadopak atò tesha qi gaçoin edhè nevoitarët. Por Krishti kuer leu s'desht me i pas' as atò t'mira, qi i ka kushdohi saa do n' skam me kênë.

Leu n'dhee t'hujë e larg shpiis s'amës n' Betlem, gjithkush e perzûu, e me vullndet e kishte daa me kênë nji shpellë trolli a prâja e berreve n' vênd t'shpiis, kashta e foort n'vênd t' shtrojes, e disaa zhele t'vietra n'vênd t' shpergâive. A kishte mûeit me diftue dashtnii mâ t'madhe per vorfnim? Oh saa n' pelqim e pat Krishti at shpellë, at grasht, e n' t' gjith at skam i lûmnote zêmra prei dishirit qi kishte per me mârrë vesht na kotniin

e ktyne t' mirave t' ktii shekullit t'rrêishem.

Qe praa mëndyra per me ja vûe kamen gjâas e maallit e s'ka pasë se si m'e qitë mâ bukur n'dritë ket vertetsii, veç se tui u bâa ai vet pasqyra e jonë.

Mêndimi i dytë. E ndeeroi edhè mâ fort skamin tui e zblue pahin e madhniin e tii.

Hypi dikuer mâje malit e atŷ i tfaqë tet lumniit e shperblimin qi kan per t' pas' atò qi i mârrin mrapa. Kush e ka n'kto lumnii mâ t' madhin vênd? Cilla âsht permêndun mâ parë? T'papasunit e skami. " Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum coelorum,, (Matth. 5. 3). T'lumtë, thotë Krishti, t'papasunit n'shpiirt: pse e atyne âsht rregjinija e qiells. Ky shperblim s'ka per t'kenë nji me tierë por fort i zgiedhun e jashta zakonit.

E diim prei gojës t'Shelbuesit t'onë se gjith atò qi e bâin per vedi ket lumnîi kan me dalë me Krishtin n'gjy-

gjë t'mram per me i gjikue nierzt e kqii e Êjit kundershtarë. Ket madhnii ja prêmtoi i Lûmi apostuive e t'gjith atyne qi kan per t'punue mbas gjurmave t' ktyne, tui lanë gjith shka per hater t'Krishtit.

Qe ndeera e skamit, e e atŷne qi si duhet e dishmoin. Asht e diitun se mâ e shuma e krishtênimit s'janë thirrë prei Zotit me kênë t'papasun tui e lânë gjâan e mallin, por gjithkush e-dhè shekullarët mûnden, e madiè e kan me detyrë me ndiekë Krishtin skamnuer tui e mbaitë zêmren e vet t'shkoqun prei t' mirave t' tokës, ne daçin me pasë ndo'i piesë n'ket lumnîi. E prandêi Krishti tha: Beati pauperes spiritu: (Matth. 5. 3.). Kto t'papasun n'shpiirt t'cillët vertetsija e pamarueme i njehë t'lûm, janë atò qi s'ja njesin zêmren e vet ktii shekullit, qishtû s'kan me pasë dâm atò t'krishtênë qi i gëzoin me mieftësii kto t'mira, mos u dhaçin teprii mbas tyne e mos i paçin n' hater me rrênim

t' shpiirtit.

E prandei n'ç' do shtet t'ka vûe Zoti, o këndues i dashtun, mûndesh e fort t'perket m' e pasë per zêmer skamin e m'e ndiekë n'at mëndyrë qi thaçë sypri, mbasi Krishti per herë e ka pasë n'hater e po t'prîin tui t'u bâa pasqyrë.

Mêndimi i tretë. Shelbuesi i jonë per me na diftue edhè mâ fort pahin e t'papasuniis e dobiinat e shpiirtit qi na rriedhin prei si, kaq e desht saa m'u shporrë edhè prei gjâas mâ t'nevoishme. T' a vroim n'mal t'Kalvarit t'merthyemun n'krygj per nee, e kena me paa se mâ fort s'kishte mueit me raa n'nevoi. S'kaa kû e pushon kryet e vet, edhè petkat e shtatit ja mârrin atò gjakbâasa, e i qesin short nder sŷy t'Tii, mieft me thanë se deri nji pik' ujë per me lagë buzët e thata e giuhen e shkrumueme i mungon. Na e diim prei fejet se gjith ky farë skamit s'e gjet perdhuni, por me vullndet e lypi, madiè me gëzim, tui mê-

ndeu se edhè na bit e Tii n'kto soi ngushticash kishim per t'durue n'mos me gazmênd, saa do pak me durim, tui vûe oroe krailiu e qiells e t' dheut pa nevojë, por per msim t' onë voitë. n'at skam t'pashoq.

Xêne praa, o këndues i dashtun, prei kësai Zêmer t'hyrnueshme pahin e ktii vyrtytit, e me ket pasqyrë t' shkelxyeshme para sŷyve mos e lsho zêmren t'ande mbas ktyne t' mirave kote, e saa kû t'mûndesh njomia doren nevoitarve, qi janë n' kamë t'Krishtit.

Xên edhè me baart me vullndet, mungesen e ktyne t'mirave, kuer t' i pelqein Zotit me t'provue me ndo' i skam.

URATA

O Jezu, gjith gëzimi i parrîzit; e si s' kee me kên'edhè n' ket shekull plot me t'vshtira lumnija e dashtnija e jême? Por per t'saktë mbas sodit Ti kee me kênë knaqa e ême, per

oor kam me t'thanë: Jezu veç âsht dashtnija e jême, fuqija e krahit t' êm shijimi i gojës s'ême e flaka e zêmers s' ême.

Por e dii se s'mieftoin fialët, por duhen edhè veprat e mira. T' lutem m'shkoq kryekput prei hatrit teprii t'ktyne t'mirave e t'kâitunit t'kësaj jetë, per me i lakmue atò t'mira t' dreita qi s'maroin kurr.

At-herë kurr nji ngatrrim s'ka me m' ngurrue n'dashtnii t' ânde; e bân qi t'due pa prâa me atò flakë t'Serafinve, me at pastrii t' virgjnave, me at bes' e trimnii t'dishmitarve t' fees e t'shêitnave mâ t'mdhai.

Ky dishiir t'jeen si nji dishmîi qi po i bâi Zêmers s' ate, e cilla â vetë qandrra e dashtniis s' ême; t' jeen edhè nji shperblim i t' ftoftit t' krishtênve, qi tui t' njoftë s' t' donë e as t'sherbein saa i perket.

LULIA E SHPIIRTIT

Per hater t'Zêmërs s' Jezu Krishtit

njitia sot doren, saa t' keesh muitmen, nevoitarve, por mos kqyr me t'a diit dora e rrmaktë çka t'apin e diathta, e per herë bânu i dhimsheın me gjithkênd.

ZHGJETORIA.

Bân, o Krisht, qi t'a shkoqi zêmren prei t'mirave t'tokës.

Per t'gjith t'mira qi m' kee bâa
C'falem ndeeıs o Krisht pa prâa.

NDOLLIJA

Zêmra e mshriirshme e Jezu Krishtit i ndimon t'perkushtueshmeve t'vet edhè nder skame t' shekullit, at-herë kuer lirimi s'âsht me dâm t'shpiirtit.

Kêndoim n'Elçii qi n' nji gjytet t'Tirolit nji grue e vejë e fort skamnore do t' laate do mos do me 27 t'prillit t' vietit 1869 shum pare per nji detyrë qi kishte hîi; e lypte pùna se mos me i pas laa n'at ditë do t'shitei e t' leçitei e d'o ta lshote edhè shpiin. S'kishte e shkreta eer pariet n' xhep, as kurr

far'uzdajet se ndo' i bâamirës kishte per t'ju gjetë n'ket nevojë. Nji ditë perpara vadiet grueja shkoi n'kishë per me paa nji meshë, e me ju lutë Zêmers s'Jezu Krishtit qi t'kishte dhimë per tê e per konak t' sajë n'at nevojë aq t'madhe. N'kohë t' mrames nji fmii i shpiis hypi n'trapazan per me kerkue nji gjâa sênd lojet, e tui i lueit ato rraqe t'vietra po i biè n'dorë nji leter n't'cillen dishka rândë ishte pshtiellë, per çudë e çilë e gjêen nji grumull pare. Gjith n'gazmênd dialli nget me jâ çue ato pare s'amës, e kiò i njehë e ishin shi aq saa i duheshin me laa n'e nesre. Shkoi grueja me t'gjith fmiit e vet tu kisha e xeetas ju fal ndeers Zêmers s'Jezu Krishtit per at t'mirë qi i kishte bâa tui e pshtue si per mrekullii prei asò ngushticet e pikllimit. (Elçija i Zêm. J.K. v. 1869).

E GJASHTMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson ndigiesen.

GATIMI I PARË. Çoje mênden t' ânde n' at shpii t'Naxaretit e vro J. K. qi shkon per vullndet t'Zojës e t' Sh' Jozefit.

GATIMI I DYTË. Lute fort qi t' jeen ndigiesa e jote sikuer e tija, me zêmer e me vullndet edhè per mrênda me kênë kondênd.

Mêndimi i parë. T' parat fialë qi foli Shelbuesi i jonë tui hîi n' botë, si na i kalxon Sh'Paali, kiene nji t'kushtuem t'unjîishem me t'cillin u kondêndue me shkue t'gith jeten e vet mbas vullndesës t' Atit. Qishtû edhè mâ t' mramet fialë, qi tha n'krygj, kiene si nji dishmii t' kryemit e urdhnit e pelqimit t' Aatit t' vet. Consummatum est, (Joann. 20. 30). Âsht krye gjithshka

perfolne permbî mue profetët.

T' tanë kohen e jetës t'vet e shkoi nen ndigiesë, kaq saa muit me i thanë me t' dreit kto fialë: Quae placita sunt ei, facio semper (Joann 8. 29). Per ças po shkoi per vullndesë t'Aatit t' em. T' tanë marë jeta e Krishtit mûndet m' û mbledhë n' kto dyy fialë: ndigiesë Zotit. N'kto dyy fialë t' vetme do t'pshtetet edhè jeta e nji t' krishtênit t' mirë. Me rrnue pa ja daa nen sundim t' Lumit tui i vûe me kuides urdhnimet e Tija.

Ti, o këndues i dashtun, qi po e kuiton nevojen e ktii vyrtytit, a mûndesh me thanë me t'vertetë, se per herë e kee bâa vullndesen e Perendîis? Ti ndoshti plot herë kee punue si t'a ka dashtë hatri kûndra urdhnit t' Zotit. Pervûju praa e tash premtò disaa ndiete t'nguluna e rueju se i qet poshtë kto shëndritsiina.

Mêndimi i dytë. Jezu Krishti jo veç jetoi unjîi per vullndet t'Aatit t' vet, por edhè t'atyne qi n'tokë kiene ka-

ma e Tii. E paa me udhë per msim t' onë me i shkue tridhet viet t' rrneset mshehtas n'shpii t'Naxaretit nder vadiina mâ t'plotshme t'ktii vyrtytit.

N't'gjith at kohë s'u predikoi popuive, s'bâni kurfarë mrekullijet, s'ja çili kujë shkakun e t'ardhunit t' vet, s'mlodh apostui, shkurt mâ, s' desht m'u diftue per Biir i Tenzot. E po çka bani? I ndigioi Sh' Jozefit e Zojës s'Bekueme: Erat subditus illis. (Luc. 2. 51). Vetëzgodh me rrnue kaq shûm nen sûndim per me na dhanë nji pasqyrë ndigieset, e veç trii viett e mrame duel me msue e me predikue. E n' ç' punë ndigiote? Saa kiè i vocerr ndigioi nder atò sênde ma t' ulta e mâ t' poshtnume, n' t' cillat ka zakon nji nan'e papasun m'e vaditë fmîin e vet: e si lshoi shtat kapi pûnen e drrasaxhiive si kushdò qi merr me xanë zanatin a mieshtriin e t' et. Po kû âsht ndeerimi i Zotit e shelbimi i nierzve? A ktà janë veprat qi janë t'dêja me i bâa Mesija i pritun ka mot?

Oh ç'ndryshim t'math kan gjikimet e Zotit prei atyne t'robit!

Zêmra e Jezu Krishtit n' gjith kto viet me ket kurban ndigieset i dha Aatit t'vet nderim e lavd nji me nji, si me atò vepra t' madhnueshme qi mrapa i bâni kuer predikoi e pûnoi provë t'mdhaja; sepsè ket poshtnim e pervûitnîi e lypte at-herë Zoti, e prei sajë hêm i rriedhte Perendîis ndeer e posaçme, hêm nee t'tanve pasqyrë e shkelxyeshem per t'cillen fort nevojë kishte madhshtija e jonë.

Deri tesh, o i krishtenë, si e kee ndiekë ket vyrtyt? Ti ndoshti kee shkue per sûndim t'parve veç at-herë kuer urdhni t'ka raa per shtat, e mâ t'shûmen e herës e kee bâa ndigiesen pîitas e me nji mîi ankime. Oh saa fort jee shmangë prei asaj pasqyrë qi t'a bâa Krishti. Mbas sodit orvatu qi ndigiesa e jote t' jeen e unjîishme e me meritim, e jo do mos do sikuer ajò e ushtarve.

Mêndimi i tretë. Mbasi vetë Krishti â

dênjue m' e diftue kaq mirë pahin e ktii vyrtytit, âsht udha m' e pas'edhè na fort per zêmer, tui i ndigiue per herë Zotit e t' gjith atyne, qi janë n' tokë kama e Tii.

Por n' kto kohna t'vshtira pak kush i shtrohet kreit urdhnit t' pariis, qi i Lûmi e ka vûe per me na siellë per s' marit. Saa dielm e varza s' donë m'e diit si duhet sûndimin e prîndve e s'ja kqyrin hatrin atyne, prei t'cillve mbas Zotit patne jeten e rrnesen, madiè guxoin me i mârrë me t' keq e me vûe gojë n' ta. Si t' keen dalë ndigieset t' prîndve, pa vshtiir mrrîjnë me bâa n' asgjâa edhè fialët e t' parve t' fees, e me i raa mohit pushtedit t' hyinueshem, qi Shelbuesi i jonë ja ka lshue kishës shêite. T' na mûshet mêndia se si t'i shkoim per vullndesë t' parve, i kena shkue edhè per vullndesë Zotit. Ktû shkrepin atò fialë qi J. K. ju tha Apostuive e mbas ktyne edhè meshtarve: "Kush ju ndigion juve m' ka ndigiue mue, e kush ju perbuzë juve

m'ka perbuzë mue. „ Oh saa lerg âsht kiò dorë t' krishtênësh prei pasqyret qi vetë Krishti na ka lanë! Oh saa nevojë t' madhe ka me xânë prei asò Zêmret msimin e ndigiesës! Krishti i ndigioi gjith atyne qi e kishin pasë pushtedin prei Aatit t'vet; e tui punue n'ket mëndyrë i ndigiote verevertè Aatit.

O i krishtênë, t' a keesh per oor para sŷyve ket vertetsii fejet, e s' ka me t' u duk' e vshtiir ç' do ndigies' e mûndshme, pse tui i ndigiue t' parve per hater t'Zotit, âsht gjithnji si me i ndigiue atii t' Lumit.

N' t' kânde mos me gabue kurr nji herë, ec mbas kësajë ndigiesës t'paperkulun e kshtû hem n' ket jetë kee me ken' i lûm, hmê po mledh per parrîiz meritime t' panjehuna.

URATA

Oh ç'pasqyrë ndigieset na kee dhanë, o Zêmer fort e dashtun, jo veç atbotë kuer rrnove n' ket jetë, por edhè tash

e lumnueshme n' Sakramênd t' lterit. Ti ule me vrap prei qiellit mbas fialet t' meshtarit, qi âsht nji kreatyr' e jotia e e lên vedin me t' baart neper rruga e me t' çue n' shpija t'vorfneve, hîin n'zêmra t' padêja e t' perlyeme me mkate mortare, bâhe pa prâa kurban e per nee shkrîhe. Endè zêmra e jonë madhshtore s'do me u shtrue sûndimit t'parve, e mêndia e jonë krehnare s' perkulet aspak. O Zêmer e hyinueshme, qi per nee jee pervûu kaq fort, s'due mâ me punue ksò doret. Tui i ngulë sŷyt n' Tyy po t' lutena me na ndimue qi t'jetoim perore me ndigiesë t' unjîishme, sikuer Ti po na ep shkasin n'ket sakramênd dashtnijet; pshtetun n'hiir t' ând po t' apim fialen qi mbas tashit kena me u ndigiue atŷne qi kan pushted me na urdhnue, tui e marrë fialen e tyne sikuer me kên' e jotia. A. K.

LULJA E SHPIRTIT

Sot t' jeesh fort i ndigiueshem prind-

ve e t' parve t'uu e jo ngrehë prei tutet, por per hater t' Zêmers t' J. K.

ZHGJETORIA.

O Jezu, ban qi ndigiesa e jeme t' jen'unjîi me t' ânden.

Serafint e qiells m' ndimoni
Me dashtë Krishtin qi ju gëzoni.

NDOLLIJA

Qikiò ndollii na difton se saa per zêmer e ka Shelbuesi i jonë ndigiesen.

I ishte dukë çiltas Jezu Krishti fmii nji mungeshës qi rrite nd' odë tui u shkrîi n' lutë t' xeet. Pa u knaqë edhë mirë e shi n'pikë t' gëzimit ndieu zânin e kumonës qi e thirrte me bâa nji soi pûnet. N' at ças, tui ja çartë vedit, la vetun Krishtin e me gjith vullndesë shkoi atŷ, kû e lypte ndigiesa. Si e maroi at punë kthei me vrap nd'odë t'vet per me paa persrii Krishtin: e njimênd atŷ mrênd' e gjet, por jo mâ fmîi t' vocerr sikuer e kishte lanë por t' rriçem. Muer me e pvetë mungesha: E ça t'rriti kaq me 'i herë? I lumi i pergjegji: Pervuitnija e jote, qi dif-

tove qitash n' at ndigiesë t' shpeitë, m'ka bâa kaq t' madh; madiè me pas ngurrue ti, ishe largue unei. N' do praa, o bu e dashtun, me i pelqye gjithmonë Zêmres s' ême e m' u bashkue me tê, pa ja daa ndigioi shpeitas e pa fial' atŷne qi kan udhë me t' urdhnue; e si i foli kta fialë tui e bekue ju zhduk. (Blosi, msim i shpirtit c. 8.).

BKSH

E SHTATMDHETA DITË.

Zêmra e Krishtit na mson lumniin e vertetë.

GATIMI I PARË. T' a keesh para sŷyve Jezu Krishtin, qi tui t'a qitë para Zêmren e vet porsi nji krue lumnijet t'pamarueme, t' thrret per m' e xânë lumniin e vertetë.

GATIMI I DYTË. Lypia ndîmen m' e daa zêmren t'ânde prei t' mirave t' tokës e m'u unjii mbas hirit t' Zotit e mbas dashtniis t' Tii.

Mêndimi i parë. T' tanë nierzit lakmoin me kenë t'lumë. Ky lakmim âsht si me thanë jeta e zêmers s' onë. Sikuer Krijuesi i dha hovin hyive t'qiills per m' u siellë per air, e tesh saa faqe nierit, tui e rrah' at udhë qi ja pat shênjue i umi, i apin n' at mëndyrë t' vet lavd e ndeer si flet rregj

Profeta: Coeli enarrant gloriam Dei, et opera manuum ejus annuntiat firmamentum. Ps. 2.1; qishtû nguli edhè n'zêmer t'nierit nji maall e efshim t'foort, me t'cillin e ngrehë kahë lumnija. Por shpesh na t'shkretët rrêit prei shiseve e prei ndîisinave t'korpit e trathtue prei veseve, shkoim m'e kerkue lumniin aty kû s'âsht e epena mbas atyne sêndeve qi s'na bâin t'gëzuem, e mârrisht largohena prei atii qi vetun mûndet unjîi me na lumnue.

N'kto kreatyrë kote zêmra e jonë gjindet porsi nji drûu e leet, qi rrahet e perplaset prei tallazit e âsht pa ja daa n'rrezik me shkue dâm.

A do, o i krishtênë, mos me gabue n'nji pûnë kaq t'nevoishme? Shko tu Zêmra e Jezu Krishtit qi â kreit e Lume e e gëzueshme, pse âsht Zêmra e Zotit; xeetas lute qi t'a kalxoin mëndyren per me gjetë lumniin e vertetë.

Mêndimi i dytë. Shekulli i rrêishem thotë se per me kên' i lum, duhet me gëzue ndeer, gjâa e knâqa, por e Drei-

ta e pamarueme na mson ndryshei. Ai pernjimênd e plotnisht âsht i lum, edhè se i mungon ndeera, gjâja e knaqa e shekullit. T'a vroim n'at shatorre kû tesh ndanëmdhet faqe nierit gjallitë si i burgosun per nee. Aty e tinzon jo veç hyiniin, por edhè nieriin e vet nen hije t'bukës. Kû âsht ktû madhnija e hyinueshme qi gazmêndon t' gjith parrîizin? kû âsht selija? kû janë mkamcit e qiells? Gjithshka âsht e mshehun sŷyve t'nierit. Madiè n'vênd t' nderimeve shûm her' âsht perbuzë e mârrë neper kambë prei anmiqve. Ky poshtnim, i n.ath na duket si t' a peshoim me hater t' vedit, e me na u dashtë me ndêjë n' at mëndyrë, sihuer rri i Lumi nder saa kishna edhè per nji ditë, kishte me kênë pun'e vshtiirshme; e praa Zêmra e Jezu Krishtit n'gjith at poshtnim s'e bierr' as nji grimë lumniin e vet t' pamasë. Kndei t'na mushet mêndia se ndeerimet e shekullit s'na bâin t' lumë.

Po ndoshti gjâja e mallı ka me na

gëzue?

Kqyr at lteer, n' nji shatorre drraset ka xânë vênd Krijuesi i qiells e i dheut, e posë disaa kishnave n't'cillat mbahet me nji soi lulzimit, n'saa tiera gjindet me pak rraqe a çikrija skamnisht e shpijat e pasanikve janë reshë me shum t'mira. Animâa n'gjith ket skam Zêmra e Tii gazmohet. S'âsht praa gjâja e malli i ktii shekullit kroni i lumniis. A kan me kênë ndoshti knaqat? T'a vroim persrii Krishtin, qi rri n' at Sakramênd nat'e ditë vetun, i panjoftun e i lânun prei shumicet t'nierzve. Konaqet e t' mdhaive e vêndet e t'kâitunit janë mushë me gjind kû ndihet knaqa e gëzimi, e tu Krishti pak kush shkon m'u piek'e me ju bâa shoq. Animâa Zêmra e Tii gëzon se gëzon. E praa t'a diim se knaqat e shekullit s'mûnden me na lumnue zêmrat t'ona. Per gojë t'Gjobit na thotë se Zêmra e jême âsht asi, natyret, sikuer â e juja. "Et mihi est cor, sicut et vobis." (Job. 12. 3) Mbasì kto t'mi-

ra kote s' m' viin per m' e gëzue ket t'êmen, s'kan me ju vieftë as per t'ujen. Oh ç' t'vertetë t'bukur na kee zblue, o Shelbuesi dashtun! Na e ngul per pellk n'shpiirt t'onë per mos m'e harrue mâ kurr.

Mêndimi i tretë. Po si â praa qi Zêmra e Jezu Krishtit pa kto t'mira âsht e lume? Pse fort me t'xeet flakron n' dashtnii t'unjîshme e plotnisht e gëzon Zotin. T'a dona Zotin e t'kena hirin e Tii, e at-her' edhè na kena me lumnue. Sikuer ajò Zêmer âsht e pernjitun hyiniis, âshtû edhè lumnija e Saj' â e pakufii, pse e pamarueme âsht dashtnija e bashkimi.

Qe arsyeja per t'cillen kurr s'i leecohet gëzimi prei mungeset t'ktyne t'mirave t'paashme, qi nee n'terrsii t'ksai jetë na habisin kaq fort saa me na u dukë t'nevoishme.

T'a mushim mênden praa se çka lumnon at Zêmer t'hyinueshme mûndet me lumnue edhè ket t'onen. Per ket pûn' âsht nevoja m'u ndezë n'da-

shtnii kahë Zoti, e per m'e dashtë pernjimênd, t' kuidesena m' e njoftë at dashtnii t' pashoqe qi ka pasë per nee, e ky mêndim ka me na ngrehë me ja diit t'miren.

T'a çmoim peror' hirin e Tii permbî t' gjitha sêndet e krijueme, e mos t' a bierrim kurr me ndo' i mkat per ç' do t'mirë t'kësai tokë.

Mos u ço sot, o këndues i dashtun, prei kambve t'Krishtit pa i pertrii me trimnîi kto dyy premtime.

URATA

O Jezu i êm, âsht e vertetë qi kiò zêmer e jême deri tash s' ka gëzue lumnii, pse s' t' ka dashtë tyy si duhet. E n' vênd t' ktŷne t' mirave t' mrazta, n' t' cillat kot e kaa shpnesue pagjen, t' a kishte kerkue tu Ti, s' kishte m' u gjetë sot mlue prei trishtimit e ngushticet. Por kndêi e mrapa tu Zêmra e jote kam m' e lypë. Po i avitem me zeell ktii kronit t' pashterrshem per m' u knaq' e m' u ngîi n' at Gjak t' paçmue-

shem e n' at ujë fort t' dliir qi t' duel prei Zêmret kuer heshta gjakbâse t' a çili.

Bân, po t' lutem, qi kŷ uj' i mrekullueshem t' m' pashtroin prei dishireve kote e t' paudha e t'a perbuzi shka kam hatrue deri tash.

Bân edhè qi kŷ Gjak i hyinueshem t' m' ndezin n' zêmer t' ême nji flakë dashtnijet kaq t' gjaall, saa mûnd t' i flas edhè une me t' dreit' ato fialë t' nji sherbtorit t' yt: Jezu âsht veç dashtnija e jême e fuqija e krahit t' êm. Jezu â drita e mêndes s' ême e flaka e zêmers s' ême. — Jezu âsht amelcimi i gojës s' ême e t' gjith e mira e jême.

Veç Tŷy due me t' dashtë veç Tyy due me t' sherbye. Ashtû kioftë.

LULIA E SPIIRTIT

Këndoje per nji cop' herë ndo' i liber t' perkushtueshem, qi t' flasë permbî Zêmer t' Krishtit; josè xeetas thuje kunoren arit.

ZHGJETORIA

O Jezu, Zêmra e jote âsht gjith e mira e jême.

Bân qi Zêmren t' a hatroi,
Hirin t' ând kurr mos t' a lshoi.

NDOLLIJA

Kush e kaa bierrë pagjen e zêmers t' a kerkoin tu Krishti, qi âsht verevertè, si thotë Sh' Paali, pagja e gëzimi i jonë: Ipse est pax nostra (Efes. 2. 14).

Nji vaizë deri saa kapi 25 viet, ndêi n' munëgade a n'kuvênd, e n' ket shkollë shêitnijet e shkoi jeten e vet n' pafainii e duel prei atii vêndit t' bekuem porsi nji ênjell i pa t' qek. Por si kiè perjashta, met e shkreta kreit pa rojë e filloi shpeitas m' u lshue kahë shekulli. Sikuer zogu, qi del prei kafazit, kerkon lirimin tui fluturue neper air, âshtû kiò pa kurr farë frênit u dha mbas dashtnijet t' nji udhkeqi, ttui e rrêit vedin se kso doret kishte per me gëzue. Ç' m' at ditë faret ju davarit knaqa e uratës e e sakramê-

ndeve e shkote n' kishë hera hera, e jo me mênde t' mirë, por veç per marre t' shoqeve, mos t' a daashin n' shêi. Kater viet ngiati n' ket shtet t' zii; e qe si e kalxon vaiza t' kthyemit e vet kahë Zoti

N' at kohë mkatesh vedia m' paditte e trishtimi pa ja daa m' grîite zèmren t' ême, s' kishte mâ pagjë e hova hova permrênda mejet e ndiishe zânin e Krishtit qi m' thote: O bii, deri ktû e mieft mâ, asht koha m' e lânë rrugen e keqe.

E qitun mbas shpinet prei atii nierit, Zoti m' shëndriti e m'i çili sŷyt per me paa rrezikun kû kishe voitë.

M' u perqeth shtati e m' mloi mneera, por desht Zoti mora zêmrim e ju porosita Zêmers t' shugurueshme t' J. K. e me shpnesë i thaçë: O Zêmer e hyinueshme, kii dhimë per ket shpiirt qi gjîndet n' grykë t' ferrit, e mos e pshtosh Ti, pa dyshim ka m' u bierrë. Per shperblim t' mkateve t' mija une po ti qes para ngushtimet t' ua.

N' at ças m' leen persrii uzdaja e pagja. Shkova nder kambë t' nji meshtarit qi m' priti me t' mirë, e si u rrfeva, m' çoi tu Zêmra

e Shelbuesit t' êm kû mrênda asai varret ç' m' at ditë ngula prâjen t' ême; e tash nji vietë njikaq n' gëzim gufon shpirti i êm, saa m' duket si me kênë tu dera e parrîzit. Vetë vaiza desht m' e qitë ket ndollii n' Elçii me 11 marc t' vietit 1874. (Elçija e vietit 1874)

BKSH

E TETMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson durimin.

GATIMI I PARË. Vroje Zêmren e Jezu Krishtit qyysh n' shpellë t' Betlemit e n' Kalvaar rrahë prei gjith farë travajësh, por s' e biir pagjen e gëzimin.

GATIMI I DYTË. Lypia xeetas durimin, nder t' zeza qi na mloin, e mos mûish me i baart me gazmênd sadopak baari me vullndet.

Mendimi i parë. S' âsht gjâa mâ e nevoishme per nji nieri qi do me i sherbye Zotit se durimi nder travajë.

Ket pûnë na e difton bukur mirë Sh' Paali me kto fialë: Patientia vobis necessaria est (Hebr. 10. 36.). T'a dini se keni t' madhe nevojë per durim. S' â vshtiir m' e mârrë vesht ket vertetsii; mbasì miefton m' e vûe oroe

at morii vister t' vshtiirash me t' cillat âsht mushë rrnesa e nierit n' ket shkretii plot me lot.

T' shkoim praa te Zêmra e hyinueshme e J. K. per m' e xânë ket vyrtyt. I Lumi hoq shûm mûndime e poshtnime, n' shûm mëndyrë kie shaa e mârrë neper kambë, e n' at zanaat t' mûndshem, n' t' cillin e shkoi gadi t' tanë jeten e vet, ju desht me hiekë ngushtica t' rânda prei t' papasunit. Porsaa leu e deri saa dha shpirtin e vet per mûndim n' krygj, baarti gjithfarë salvimesh qi u shkrepne n' Tê. S' njehen dhûniit qi i lshuene kûndra me ç' do dorë prozhmimesh e shkarkimesh.

Animâa me t' dreitë mûndena me thanë se i raane sypri t' gjith t' kqijat, pse si Shperblyes e ndermietës, desht me i laa mkatet t' ona. Qiilla, toka e ferri u dukne t' armatisun kûndra, e me kto t'kqija, Zêmra e Tii e rrahun si prei tallazeve, s'u thye aspak porsì nji shkam qi i qindron duh-

mes e valës t' deedit. Oh durim i hyinueshem e i pa kurr farë mostret! Saa her' une i shkreti kam kên 'i padurueshem edhè n' do kundershtime t' leeta e kshtû i kam shtue t' zezen vedit e kam bierr' at meritim qi kishe fitue. O Zêmer fort e dashtun, m'a mso ket vyrtyt, pa t' cillin kurr s'kam me gëzue pagjen.

Mendimi i dytë. Mêndò sidomos shka hoq Krishti tui bisedue e tui pasë pûnë me gjith farë gjindsh. Me durim t'posaçem i foli per her' anmiqve e deri gjakbâsave t'vet, e saa mir' i erdh rreth atii popullit kryeneçë, i cilli s'i pergjegjte saa duhei mûndit qi derdhte per ta.

Kuitò saa fort i baarti ato dishepui kok-trashë, t' cillët, mbasì i mbaiti per trii viet n' msim e n' msoitore t' vet, êndè ishin t' padiishem e me vrep i harroshin fialët e tija. J'u zhdrivillon vertetsiinat e fees e kto pak o aspak s' i mârrin vesht; ju predikon pervûitniin e mbas nji grimet herë

ndien prei gojës t' tyne do fialë madhshtore; ju porositë dashtniin me shoqi shoin e mrapa kapen nder vedi, se cilli nder ta kishte me kênë mâ i parë. E Krishti, pa diftue as nji hije merzijet e pezmit ka dhimë per ta e i mson e i qorton persrii e me amelcim.

O prînd t' dashtun, qi po e mêrrni neper mênd ket pasqyrë t' shkelxyeshme t' kësai Zêmer, xêni me i rritë fmîit t' ui me nji durim t' paperkulun, e veç kso mëndyret keni me ja paa dobiin mûndit e kuidesit. O zotët e konaqeve e t' dugâive orvatnju m'u bâa zêmergjânë me rrogtarë e shegerta per me pasë t' maren n' t'gjitha pûnët.

Seicilli do t' a keen pa prâa perpara sŷyve ket pasqyrë t' hyinueshme per m' e gjetë pagjen e me i ndreqë deri saa âsht n'kohë gabimet e veta.

Mêndimi i tretë. Kqyr n' e mram qi tui bierrë durimin nder travajë, jo veç po pûnon keq, por edhè po ja shton

vetvedit idhnimin e pezmin. Po e xâam, thotë Sh' Agostini, qi faji s'âsht i joti, por i shoqit t'ând e ti jee kreit i pafai; tyy t'perket me pasë dhimë per ligshtii t'atii tietrit, e mos m'e rritë mênden t' ânde, sepsè nuk e kee at dorë vesit. A s' e di qi mos me t' pas ndîmue hiri i Zotit kishe mûeit me dal' edhè ti faituer? E me pas gabue ndokûnd a s' t' hiek zêmra me ju dhimët tieterkujë? Edhè se, shkon tui thanë kŷ shêit, atò faje per t'cillat mêrr pezm s'janë tash per tash n'tyy, mûnden m'u gjetë dikuer e ndoshti kee raa n'disaa tiera mâ t' rânda, e si mûndesh praa m'u ankue e m' u çue peesh?

Edhè ne u idhnosh a po t' prâan e keqia qi t'mûndon? Jo per t' vertetë, madiè kaa per t'u bâa mâ e rândë prei padurimit t' ând.

Saa mâ mirë nder kto idhnime me shkue te Zêmra e J. K. e tui i kqyrë atò ferra qi e theeriu gjith kahë, me i thanë vedit: Ne e durosha me pagjë

njiket pûnë t' vshtiir, une po e hiek nji ferrë prei asò Zêmret; por ne u idhnosha, une po ja nguli edhè nji tieter ferrë mâ t'giatë.

Kurr mos kioftè thanë, o Krisht, qi nji i perkushtueshmi i jyt t'pûnoin kaq mrapshtë me Tyy; po t'prêmtoi me i baart me vullndet t'gjitha travait. Deh! po t' lutem, mos ma kursè ndîmen e hirin t'ând.

URATA

O e adhrueshmia Zêmra e Shelbuesit t' êm, kroni i pagjës e i gëzimit, qe perpara tejet nji zêmer, qi s' ka kurr farë durimit e e kapè per herë idhnimi e dispieku, e s'ka pushim m' saa deeti çue n' tallaz. T'binë nder mênd, o Krisht, se ti dikuer me nji t'kqyrun t'vetun fashite deetin t'pshtiellluem, e i pshtove Apostuit prei t' mytunit. Prei asai fugure siilli, po t'lutem, syyt t'uu edhè permbî mue e me nji herë kan m'u davarit' idhnimet e mija. Por per me kênë kiò pagjë me

qindresë, Ti m'ep pa ja daa durimin nder t'gjitha provët e kësai jetë. Deri me sot po i pelqei t'tana e tui i bashkue me t' dhimtuna t'Zêmres s'ate, po t'prêmtoi qi kam me i baart me vullndet e per hater t'ând, pse Ti per mue i kee hiekë mâ t'rânda.

Qishtu kam me mueit me gëzue edhè n'ket jet' at pagjë t'vertetë, e cilla âsht porsi filli i asai tietres qi shpnesoi m'e gëzue pergjithmonë n'parrîiz. A. K.

LULIA E SHPIIRTIT

Sot per hater t' Zêmers s' J. K. baari me durim atò shok'a shoqe qi t' bezdisin, e vênia frênin gojës per mos me true e mos me nâmë.

ZHGJETORIA.

Pashë Zêmren t' ânde, o Krisht, falma durimin.

Saberlii, o Zot, me m' bâa
Zêmres s' ate i bâi rixhaa.

NDOLLIJA

Mieft ka me t' vieftë per me kênë per her' i durueshem nder t' gjitha kûndershtimet, mos e harrosh kurr njiket msim, qi n'vegim J. K. ja dha Sh' Gjeltrudes.

Tui u duk' i Lumi kësai shêitneshë me nji ftyrë parrîzit i foli qiktò fialë: tek âsht çilë Zêmra e jême; mêrr prei sajë saa hire t' kânde e po t' ap lirimin me i falë kujë t' doen hatri. Amelcimin e hiret e mija kryekput po t' i lshoi nder duer t'ua. Shêitnesha, qi lutei ka ditë per nji nieri, xuer me plotnii prei asajë Zêmer t' hymueshme disaa hire e t' mira e i shprazi n' shpiirt t' atii per t' cillin kishte pas lutë. Porsaa i pat kŷ kto dhantiina t' gjitha ju ndrruene n' trishtime e n' t' vshtira t' mdhaja.

Sh' Gjeltrudia kishte raa fort n' mêndim e s' dite kurrsesi me i dhanë arsye ksai punë. N' tieter t' paam t' mrekullueshem ju diftue prep Krishti e ja kalxoi si kishte ndollë pûna tui folë qishtû: Kuer une i fali ndokujë ndo' i hiir, kŷ punon n' at shpiirt si t' jeen mâ per dobii t' tii. Gjinden disaa qi

kan mâ nevojë me kênë pa prâa n' ket jetë nder travajë. Ksai dorë t' krishtênave hiret e mija i binë mûndime e kundershtime gjith farèsh, por t'tana janë per t'mir' e per shelbim t' tŷne. Tash n' terrsii t' ktii shekullit s' mûnden m' e njoftë ket vertetsii, por bukur mirë kan m' e mârrë vesht n' qiell, kû Zêmra e ême ka me lshue mbî ta kaq ngushllime t'plotshme, saa n'shekull i patne kênë shtrue t' vshtirave per hater t' êm. (Blosi Msim i Shpirtit c. 10).

E NDANDMDHETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na msoń dashtnii nei Aatin Zot.

GATIMI I PARË. Kuitoje Jezu Krishtin lodhun prei rruget, qi pushon ngiet pusit t' Sikarit, e thotë se gjella e jême âsht me bâa vullndesen e Aatit.

GATIMI I DYTË. Lypia t' Lumit hirin e driten me e kuptue nevojen qi kee per me shkue mbas vullndeses t' Zotit, prêmtò mos me ju largue kurr mâ.

Mêndimi i parë. Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur (Luc. 12. 49.). Kam ardhë, thot' i Lumi, n' tokë per me prûe zierm dashtnijet, e s'lypi tieter veç se t' gjith nierzt t'shkrîhen n' ket zierm.

Vetë J. K. na msoi si do t' a diftoim per jashtë ket dashtnii me lavde e ndeerime, me ndigiesë e me zeell.

T'i kuitoim kto trii shêje t'dashtniis t'vertetë per me i ndiek' edhè na me temel.

N'Unjîill shêit na po këndoim, se gjith saa herë Shelbuesi i jonë shkote n'Rruzalêm, kurr s'e lête pa u piekë n' Kishë; e dukei si mos me pas pasë vênd tieter kû me hîi veç se n'shpii t'Aatit t'vet. E ktû çka bâte gjith diten? I msote popuive si do t' i ndigioishin Zotit. Quotidie apud vos eram in templo docens (Matth. 14. 19). Jo veç shkote n'Kishë per me predikue, por edhè m'e adhrue Aatin e vet e m'u lutë per nee. Me ç'farë ndeerimit t'plotshem permbrênda e perjashta do t'keen ndêjë n' at vênd t'shuguruem, ç' flakë dashtnijet do t' keen dalë prei Zêmres t'Tii, ç' pasqyrë t'shëndritshme do t'keen mârr' atò qi u gjetne per brîi. Jo veç n'kish 'i epte Zotit posaçe lavd e nderim, por edhè njeti hera her' i çote sŷyt e vet n' qiell per m'e adhrue e me ju falë ndeers Aatit. Qisht û bâni, si na kalxon Unjîilli n'shkretii, kuer i

shûmoi per mrekullii bukt; tu vorri i Lazrit, kuer enjalli s'dekunit; n't'mramen darkë para se me temelue Sakramêndin e lterit.

Rmoje tash ti vetvedin, o këndues i dashtun, a kee ecë mbas kësai pasqyrë? ç' urtii shtatit kee pasë ti n'kishë? a rrî met'madh nderim pa udavaritë e pa folë si rrîte Krishti? e diten kûnd kûnd a e çon ti mênden e zêmren t'ânde tu Zoti, per me ju falë ndeers e me i lypë t'mirat e hiret.?

Mêndimi i dytë. S'âsht gjith aq e mûndshme m'e nderue Zotin me pervuitnii si t'vêhet perkrah me at t'vshtiir qi ndîin natyra e robit e çartun e e ligshtueme prei mkatit per me i mbait' urdhnimet e Zotit. Edhè n'ket detyrë na ecë perpara Zêmra e J. K. me vepra shêite t' veta.

Sh'Paali e permledhë jeten e veprat e Shelbuesit t'onë n'kto kater fialë: Christus non sibi placuit (Rom. 15. 6). Krishti s'e pelqei vetvehten, e don me thanë, sikuer i zhdrivillon Korrneli a

Lapide, qi i Lûmi n' kurr nji sênd s' e kqyri vullndesen e vet, as hatrin e vedit.

T'i mârrim ndopak me mênd veprat e Tija e kena me paa se n' gjith çka e per her' e harroi vetvehten per me i çue n' vênd qellimet e Aatit. Mêrr rrugat e giata e t' vshtira, shkon prei nji vêndit n' tietrin, i hypë maleve, vêhet nd' uina per me kalue luma e liqêje, ndierset prei mûndit, gjimon, kjaan, shâan per me krye gjithçka Aati i lypte.

Zêmra e Tii njikaq ishte dhanë per me baa pa ja daa vullndesen e Zotit, saa prei mallit mrrîti me e thirrë shûita e pija e vet. Sa do i amel qi ishte, kuer Sh' Pietri prei dhimet dote me ja mûshë mênden t' Lumit qi t' shporrei prei' atŷne mûndimeve e prei asajë dekë t' mneershme, rrebt' i bertiti tui i thanë: Hiqmu mejet, o sheitan; pse ti m' jee bâa shkandull e s' jee tui folë mbas vullndeset t' Aatit t' em.

Po ti, o këndues i dashtun, çka kee

veprue per me ja diftue dashtniin Zotit? a jee kursye n' sherbesë t' Lûmit? a kee kênë ti n' numer t' atŷne t' krishtênve qi i shtrohen Perêndiis veç n'pûnë t' kândshme, e kuer biè pûna e sêndeve t' vshtiira i dalin hatrit e ja haan fialen?

Mêndimi i tretë. Kush s'ka zeell s'ka as dashtnii, thotë Sh' Agostini. Zêmra e J. K. flakroi n' zeell t' pamasë pse unjii kiè ndezë n' dashtnii nei Zotin.

T' a vroim se, kuer paa dhûnen qi i bâhei vêndit t' shuguruem prei blesave e prei shitsave, goditi nji dredhë me do konopë qi i rane n' dorë, e i perzûu gjith atò gjind, rrokollisi drrasat, shperdau paret tui thanë: Hiqni kndei kto shpênd e kto shtâsë e mos e bâni shpiin e Aatiit t' em vênd tregtijet.

Mbasi kaq zeell diftoi per ndeer e t' bînduem t' kishës, saa ma fort i hatroi planjet e gjalla t' Zotit qi janë shpirtnat? Kuer erdh koha e shênjueme nuk e mêrr mâ ai vetë dredhen,

por e lshon kreitvedin nder duert'giakbâsave, qi pa dhimë ja rrahin e jà shprishin fûnd e mâje Korpin, i vêen nji kunorë ferrash n'krye e n'atò mûndime ju shtrohet t'shameve, flakareshave e grushtave; e n'e mram per m'e temelue rregjiniin e Aatit n'tokë e lên vedin per m'e krygjzue, e mbasdeket me ja derptue Zêmren.

M'e dashtë na Zotin mâ fort mirëfillit kishim me pasë mâ zeell per shelbim t'shpirtnave. Kot mbahet i perkushtueshem i kësai Zêmer t'hyinueshme ai qi s'zeellon, saa kû mûndet shelbimin e shokve t'vet. Ket detyrë, qi e kan edhè shekullarët, do t'a mbaroim me lutë, me t'kenë pasqyr' e mirë e si t'na binë rasa me i vieft'edhè me ndo'i qortim t'shkurtë qi t'shporret prei udhës t'keqe e t'hapet gjithkahë vadija e vyrtyteve e t'xeetit e shpirtit.

URATA

O Zot i madhnueshem, shûm gëzim

po kam tui e diit se gjindet nji Zêmer ndimëmadhe ecilla mûndet me t'dashtë saa jee : dêjë ! Zêmra e shugurueshme e t' Birit t' ând m'a rritë ket dashtnii t'shkret' e t' patuqiishme t' êmë. Animâ, mbasì visaret e Shelbuesit t' êm janë t'mijat, une po t'a fali at dashtnii fort t'flakrueshme, qi ka ajò Zêmer per Tyy, si m'e pasë njaall kiò e jemia.

Oh ç' ngushllim per mue me mûeit me t' dashtë me Zêmer t' J. K. saa meriton. Bân, po t' lutem, o Aati i gjithpushtueshem, qi sikuer i Biri i jyt t'desht tui t' nderue, tui t' ndigiue e tui u zellue per Tyy, qishtû edhè une t' due Tyy me vepra, e t' vaditem nder t' gjith vyrtytet por sidomos n' zeell.

Oh saa turp kishte me kênë per mue, tui i paa ortat e Luciferrit qi orvaten pa pushim e n' gjith farë mëndyrësh per me hapë rregjiniin e tii, e une, qi njehem nder t' perkushtueshmit e Zêmers s' J. K., n' mos u

xeesha per rregjinii t' ânde. M'a nep, o Zot i êm, ket zeell t' frytshem et paperkulshem e tui i bâa mirë shpirtnave t'a ngushlloi at Zêmer t'Hyinueshme, qi âsht kaq keqas e theerun e e pershkueme prei t' panjehunash mkate A. K.

LULIA E SHPIRTIT

Kuidesu sot saa t' keesh fuqiin, me prûu n' udhë t' Zotit ndokênd e me ja mûshë mênden qi t' largohet prei rasave t' mkatit.

ZHGJETORIA

Bân, o Jezu, per hater t' Zêmers s'ate, qi t'a diftoi dashtniin me vepra.

T' gjith çka t' bâi e t' hiek per herë,
J kioft Zotit lavd e ndeer.

NDOLLIJA

Sh' Gjeltrudia shëndritun prei Zotit shkote nji ditë tui rrahë me mênd t' veta se cilli nder ato msime qi pat ndîe prei Krishtit

kishte per t' dalë mâ per dobii t' krishtênve m'e pas diitun.

I erdh vet' i Lumi e ja hoq ket mênde dyshimit me kto fialë: T'a diish se msimi mâ i dobiishmi per t' krishtên' âsht m' e marrë vësht e mos m' e harrue kurr, qi une si Shelbuesi i nierzve rrîi pa prâa tui u lutë per ta e tui ja shperblye me mieftsii Aatit t' êm gjith at ndeer qi mkatnorët me faje ja grabisin; at-herë ja qes para Zêmren t' ême e cilla me nji herë ja zbutë pezmin qi ka mârrë kûndra tŷne. Ne gaboishin nierzt me vepra une i kalxoi duert e mija t' pershkueme ânë m' ânë, e qishtû pûnoi per ç' do mkat qi t' bâin, me nji fialë s' prâi tui e fashit' idhnimin e Aatit t' êm e tui i lypë ndies' e t' falun per bâakqii.

Kŷ msim do t' na zêmroin per mos m' u disprue mbas gabimit e mos me bierrë kurr uzdajen e t' falunit per atò faje n't' cillat per ditë po biim: do t' ja diim edhè fort per ndeer kësai Zêmer t' mshriirshme per ket t'mirë kaq t' madhe. (Blosi, Msim i Shp. c. 1)

E NJIZETA DITË.

Zêmra e Jezu Krishtit na mson dashtniin uhazënisht njeni me tietrin.

GATIMI I PARË. Kuitoje Jezu Krishtin n' miedis t' Apostuive qi n'at t'mrâmen bisedë me shûm t' xeet na vên detyren m'e dasht' shoqi shoin.

GATIMI I DYTË. Lypia hirin m' u dashtë uhazënisht me meritim, due me thanë m'at mëndyrë e per atò arsye qi na ka kalxue.

Mêndimi i parë. T' gjitha urdhnimet i pershîin qikŷ i vetun: Dueje Zotin permbî t' tana kafshë e shoqin t'ând porsì vetvehten. Diè Shelbuesi i jonë na msoi se si do t' a kena n'hater Perêndîin, sot prep kena raa nder kambë t' Tija, per me xânë dashtniin me shoqi shoin.

Ai i Lumi na hatroi tui kênë na

fort t' padêjë e n' mnîi t' Tii. Çka gjet m' nee per me na dashtë? Kurr nji t' mirë, pse prei mkatit t' rriedhshem sharrueme t' gjith e hîime n' numer t'atii kombit t' mallkuem, qi u çue peesh kûndra Krijuesit t' vet. Si me pas ken' e vogel kiò e zezë, i pat para sŷyve t' tana shnierzinat e t' paudhat qi qi na vetë kishim per t'i pertrîi. T'i kuitoim si n' grumull t' gjitha mkatet qi kena baa n' jetë t' onë, saa t' pabesa, t' padurime, t' pandigiesa e mnîina etj, etj.

Ah mierii! s' mûndena me ndêjë pa u habitë prei çudet e tui paa se saa t' shkretë e t' kqii kena kênë nder sŷy t' Zotit fort t' dliir. E i Lumi per nee anmiqt e vet pat dhimë e m' nji mëndyrë t' permallshme i hîime n'hater. Kah' i xuer arsyyt per me na dashtë kaq bukur? Jo njeti veç se prei mirsijet t' Zêmers t' vet. Atŷ permrênda Sajë shkelxei ajò mshriir e pamasë, e cilla tui i qitë mbas shpinet t' gjitha atò morii arsyenash mnîjet

e pezmit, muer me na pasë n'hater e m'u shkrîi kreit per nee.

Që kû do t' xâam me i dasht' edhè anmiqt t'onë e me i shperblye me t'mira t' kqijat, sadopak me i diftue edhè anmiqve atò shêje t' zakonshme dashtnijet qi i pertrîim me kêdò. E praa detyr' e kena me i fashitë t' tana mnîit, e per hater t' Zotit me pasë dashtnii me t'gjith, pse qishtû na ka urdhnue i Lûmi. Por kqyr se kiò dashtnii per me kênë me meritim fiillin do t'a keen prei fejet e jo prei shekullit a prei hatrit t'vedit. S'kena kurr farë shkaikut, sepsè kerkush s'na ka pûnae aq keq, saa na Krishtit me mkate

Me i dasht' edhè anmiqt âsht nji veper e pershpiirtshme e e madhe fort, e âsht edhè ajò dashtnii qi ka pasë Zoti me nee.

Mêndimi i dytë. Ket dashtnii t'posaçme e qiti n' shesh me fialë qi kiene per herë t' buta. Oh me ç'amelcim i bisedote mkatnorve mâ t' mrapshtë.

I thirrte miq e vllazen. Ja çuene para nji grue udhkeqe e cilla, si urdhnote ligja e Mozehit, do t' mytei me gur. Mbasì shkuene atò qi ja prûene, njêni mbas tietrit, tui u siell' i Lûmi prei saj' i thotë: Kû janë, o grue, atò qi t' paditne? As vetë s' due me t' gjikue, shko me pagjë e mos mkatnò ma. U kuitue se Farizeu mêndote keq per Sh' Madalenen, e at-herë i Lûmi muer me i dalë Zot, e çiltas i kalxoi se i kishte shëlye mkatet e saja. Vet' i kerkote mkatnorët e si i gjêste, i mêrrte me t' mirë, i zêmrote e i siellte prei vedit.

O ç' msim t' nevoishem per atò t'cillët si t' mârrin ndo' i idhnim me ndokênd e shtrein si â mâ zii me t'trueme, me namë e me fialë t' vrashme! Janë perorë t' gaçuem me vûe oroe fijen e pênit t' tietrit e me qitë per fushë ç' do fai t' shoqit. Atò qi gjikoin gjith çka pa temel e per s'mrapshtit punët e huja i perhapin gjith kahë pa pikë t' vshtiret. Shkurt mâ

n' punë t' dashtniis t' tanë kena ça me xânë prei kësai Zêmer t' hyinueshme. N' e na paditë vedia per ndo' i fai kûndra ktii vyrtytit, fort t' pervûhena e t' apin fialen me ndîmë t'Zotit mbas tashit me i ndreqë gabimet.

Mendimi i tretë. Zêmra e Jezu Krishtit s' kiè kondênd me na u bâa pasqyrë dashtnijet veç me gojë, por na msoi si do t'a dona shoqi shoin me vepra, madiè, si na thotë Sh' Luka, i Lumi filloi mâ parë me dashtë me vepra e mândei me fialë. Coepit facere et docere (Act. 1. 1.).

Giatë kishe me shkue me i qitë ktû adile adile çka punoi n' gjith jeten e vet per nee. T'i marrim me mênd t' tana atò vepra t' madhnueshme qi bâni qyysh se leu n' shpellë t' Betlemit e deri saa dha shpirtin n'Kalvaar. Per nee n' at shpellë, per nee i shkon tridhet viet n' shpii t' Naxaretit, per nee jeton n' atò trii viet tui predikue e tui bâa mrekullii; e n' e mram ep jeten me mûndim per nee, qi kieme

anmiqt e Tii. Se i cilli efshim i t'Lûmit kiè nji lutë, qi i bâte Aatit t'vet per me na i xierr'hiret e per me na i largue ndeshkimet e t'zezat.

E tash n' qiell e n' Sakramênd t'lterit shka bân? Na kalxon Sh'Paali me ktò fialë: Semper vivens ad interpellandum pro nobis (Hebr. 7. 25). Gjithmonë gjallitë per me u lutë per nee. Oh ç' gëzim do t' kena tui e diit se, Shperblyesi i jonë pa ja daa lutet per nee, e hîin ndermietës tui i zblue varrët e veta Aatit per me na xierrë mshriir. T'a mushim mênden se Zêmra e Tii flakron n' kuides per me na u gjetë nder t'tana nevojët e n'dishiir per me na i shprazë hiret me dhimë t' pakurrshoqe.

S' âsht pûnë praa me hasë n'nji zêmer mâ t'dashtun se kiò e Shelbuesit t'onë, e pse dona na me ja kursye t' gjith dashtniin t' onë, mbasi s' kena njeti as derman as shelbim? Na e diim qi ne daçim pernjimênd Krishtin ket dashtnii do t' a diftoim tui

bâa mirë e tui ja njitë doren shoqi shoit per hater t'Tii. Gjithçka t'i bâim shokve a mir' a keq e xên i Lumi sikuer me ja pas bâa Atii. Prândei ket farë dashtnijet me vepra ja kena detyrë shokve t'onë, mbasì vetë Shelbuesi i jonë na ka kputë shkurt tui na thanë: "Duniu uhazash sikuer une ju kam dashtë juu.,,

URATA

O Jezu i êm, saa keq m' kaa zêmra tui vroitë qi, edhè mbas saa msimesh dashtnijet, qi m' kee dhanë n'gjith jeten t'ânde, une kam guxue deri tash me pasë nji zêmer gurit e pa kurr farë dhimet per tierë. Ti s' e ndale as nji grimë vedin, por m'a reshe shpirtin e korpin me nji mîi t' mira, e une po topitem me ja njomë doren nevoitarve e me u perkrahë t' shkretnuemve.

Per t' vertetë kŷ mendim po m'shtiè mneeren kahë mêndoi se, mos ndrrosha

jetë, edhè ti dikuer kee me m' gjikue me ket terezii, e at-herë s'kam me gjetë as dhimë as mshriir.

I pênduem po bii nder kambë t'ua e tui t' i paa t' varrueme e t' pergjakshme po e pves vedin se kush t'i ka bâa ? Feja m'thotë se, kiè dashtnija qi kee pasë per nee. Shof duert t'ua t'plagueme, e nji zâa m' kalxon se, dashtnija t'i ka çilë. E kqyri Zêmren t'ânde e po e shof t' hapun prei heshtet, po mârr vesht mirë se t' a ka derptue dashtnija qi kee pasë per nee bit t' uu.

O Zêmere hyinueshme, m'mso praa Ti m' e dashtë si duhet shoqin t' êm. Ne i kuitosha vllaznit e mii permrênda asajë Zemer kû janë t' gjith ndrye, s' kam se si mos me i dashtë. Po t' lutem, m' a bân ket ndeer qi mbas sodit t' a diftoi dashtniin qi kam pe Tyy, tui i dashtë t' gjith shokët e mii per hater t' ând e si vetvehten, due me thanë t' tan' atò t' mira qi j' a due vedit, due me ja dashtë e me ja bâa, saa kû t'mûndem, edhè tieterkujë. A. K.

LULJA E SHPIRTIT

Sot xeetas porositia Zêmers s'J. K. t' kthyemit e mkatnorve, e per me t' shkue kŷ fiill n' vênd, piqu me kuides n' Shêitin Sakramênd.

ZHGJETORIA.

M' ndimò, o Jezu, me dashtë gjithkênd per hater t' ând.

Me zeell t' êm, o Zot, t' ngushlloi
Bân qi shpirtnat t' i shelboi.;

NDOLLIJA

N' kuvênd t' munëgeshave t' paamit t'Zojës n'Paray-le-Monial, qi kiè si qandra kû leu e u perhap perkushtija e Zêmres s' J. K. gjîndet nji pyyll bungash e n' miedis t' saj' u duk dikuer Shelbuesi i jonë t' lumes Margerit' Alakok, e ja zbloi vizaret e Zêmers t' vet. Kiò pyyll âsht daa n' shêi e vetë dora e Zotit e mba per herë gjaall e n' lulzim, sepsè kuer nji filiz i vieter thahet ndo veshket, si per mrekullii rrâjët qesin nji tieter

t' rii; e gjetht e kësaj lândë e kan fuqin prei qiellet per me bâa provë t' mdhaja.

Kalxon Elçija i vietit 1870 qi, n' prendveer nji vaizës i kishte dalë n' mâje t' nji gishtit qymia, qi s' e lête as natë as ditë kurr se si me xânë vênd prei dhimet. N' ket lngatë t' zoorshme si s' muit me hasë kerkûnd n' baar, ju tek me shkue n' kuvênd per me e kiaa t'keqen me nji mungeshë qi e njifte. Kiò si ja paa gishtin i tha: Bii, kii uzdajë n' Zêmer t' Krishtit, e bari âsht gadi; e mbasi i tha kto fialë po i nep disaa gjeth t'atŷne pemve t' mrekullueshme. Pshtiille gishtin me ta, i tha, e kaa me t'u shëndoshë. Vaiza e ndigioi ket kshiill.

Ishte nji e êite mrama, ne e nesre ndiehi mâa mirë, e s' kaloi e prêndia e ju davarit kreit e liga. Mushë me gazmênd voit tu kisha per me ju falë ndeers kësaj Zêmer t' hyinueshme per ket t' mirë kaq t' madhe. (Elçija i vietit 1870).

E NJIZETEPARA DITË.

Mûndimi i Zêmers s' Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Kuitoje Jezu Krishtin n' kopshtë t' Getsemanit kû nierset gjak e hîni me mênd mrêndë n' Zêmer.

GATIMI I DYTË. Dija per ndeer çka ka hiekë per tyy, pêndoju per mkate qi kee bâa e prêmtò mos me i pertrîi mâ kurr

Mêndimi i parë. N'jetë t' shêitnave po mârrim vesht se kto tuii kuitue mûndimet e Krishtit, unjîi u shkrîishin v' vajë e lodia loden s'e pritte, e na si t' i kuitoim a t' i këndoim n' ndo' i liber, diftoim se jena akullit e rraall ndo' i herë ndollë, qi na del prei sŷyve nji lot. O çudii e madhe! E si qillon kiò punë ? Shum arsye na e qesin n' dritë, por na po e kalxoim njiket t' vetun e cilla miefton per t' gjitha:

Shêitnit n' ktò kuitime t' pershpirtshme shkoishin fort kthellët e mrrîishin me mênd t' veta shi tu Zêmra e J. K. e na dona me i raa neper tê ktŷne vertetsiinave e i marrim neper mênd veç per faqe e si pîitas: e sikuer zêmra nder t' tana piesët e korpit â mâ e njomë e e perndîishme, qishtû edhè mâ fort se tierat i provon dhimat e veta. Martirizimin e kësaj Zêmer t' hyinueshme do t' a kuitoim me temel per me na dal' urata e jon' e dobiishme e me flakrue pa ja daa n' atò efshime t'xeeta e n' atò prêmtime t' nguluna, n't' cillat u pertrîine per oor saa sherbtorë t' Zotit. N' kuitime t'ua praa, o këndues i dashtun, qi mbas sodit kee me baa permbîi mûndin e Nierit-Zot rrahe me mênd se ç' piesë t' posaçme n' kto mûndime ka pas' ajò Zêmer e dhimshme, se m' ç' efshime pertrîni e se n' ç' dishire e t' vshtira kiè mlue; e at-herë kee me xierrë fryte dyfishe, per m' e njoftë mâ per pellk Shelbuesin t' ând n' t' cillin

âsht pshtetë jeta e pasosme, e n'ktò kuitime t'ua m'u xee m'nji perkushtii t' permallshme.

Mêndimi i dytë. S'asht e vshtiir me na u mûshë mêndia se mûndimi i Zemers t' J. K. fort i kaloi atò t' korpit. T'i perkrahim pak saa ktò dyy farë mûndimesh t' perjashta e t' permrênda. Mûndimi i korpit t' Tii ngiati pak ore, e ai i Zêmers qyysh n' t' parin ças t' xânunit t' vet n'krahnuer fort t' dliir t' Zojës, e deri saa kiè pershkue me heesht n' maje t' Kalvarit.

Mûndimi i korpit maroi me t' njallun t'lumnueshem t'Tii; por i Zêmers endè qîndron edhè se e Lumia s'hiek mâ kurr keq, me gjithaq prei mkatesh per oor kaa m' u pertrîi shkaku i psimeve se t' soset shekulli, due me thanë deri saa mos t' jeen mâ nierz me i fye Zotit.

Mûndimet e korpit ju pertrîine veç prei gjakbâasve, e n'kto t'Zêmers shûm kush kaa vûe dorë e mâ parë çfutnit tui e salvue kishen sheite n' atò koh-

na t' para, mrapa mretnat e Romës tui e derdhë pa dhimë per trii faqe nierit gjakun e t' krishtênve, mâ vonë saa feelshuesa gabimtarë, t' cillët hai me trathtime, hai me gjith farë rrênash u munduene pa ja daa m' e shkye copa copa piesen e Krishtit, e n'e mram saa framasûi e nierz t' dalun Zotit qi edhè n' kto kohna t' ona n' gjith ndurësh s' prâin tui lshue zhgjeta t' helmneme kûndra kësai Zêmer t' shugurneshme per m' e grîi.

Se t' cillit anmik edhè sot i Lumi mûndet me i siellë atò fialë, qi dikuer i tha Sh' Paalit si erdh m' e kthyè prei vedit: Saule, Saule, quid me persequeris? (Act. 9. 4) Saul, Saul pse jee tui m' salvue?

Mundimi i korpit u pertrîi n' nji vênd, nji herë t' vetme, n' nji qytet e prei disaa bâkqiive qi s' e njifshin a bâshin si mos me e njoftë, por ai i Zêmers pertrîhet per ditë, n'ç'do kohë e gjithkûnd: n' gjytete, n' katûnde, n' shpija, n' pazaar, n' dugâjë, n'tokë

e n' deet. Hîin me ja çartë Zêmren gjith farë gjindsh: Bujarët e t'pagjâashmit, t'mdhai e t' vogjel, trima e graa, fisnikët pasanikët e skamnorët.

O Zêmer fort e mëshriirshme, e kujë s'i dhime Ti per kto mûndime t'mueershme t' padaame e t' rrebta qi pa prâa lshohen n' Tyy?

Mêndimi i tretë. N'e mram kuitò se, mâ fort i shtohet mûndimi kësaj Zêmer prei t' ftoftit t' saa t' krishtênve, qi s' ja diin aspak ket martirizim t' papaashem.

Zoti n' krijesë t' onë na dukoi permrênda nji zêmer qi prei natyret ka keq per t' zeza t' kuido e prândei nee na dhimet kushdohi si t' a shofim nder t' vshtira, madiè deri shtâsa na dhimet. E veç kuer biè pûna e Krishtit zêmra e jonë e ndrron natyren. Pak janë ato qi kan keq per saa t' fyeme qi pa ja daa i bâhen kësai Zêmer t' hyinueshme. E ç' dhimë mûnden me pas' ato qi bashkohen me anmiq per m' e perbuzë? Njikio shnierzii ja gâ-

ndoi kaq fort zêmren, saa s'ndêi pa u ankue me t' Lumen Margeritë me kto fialë: Me kênë me m' i pergjegjë nierzt m' ndo 'i mëndyrë Zêmres t'ême, asgjâa s'kishte me m' u bâa ç' ka kam hiekëper to n'mûndime t'mija, e kishe me kênë gaadi me baart edhè tiera ma t' mdhaja; por ndîi nji ngushtim t'pamasë tui paa se pak mêndoin me m' ngushllue.

Pesho: mirë, o i krishtênë, kto ankime, sepsè ndoshti janë bâa edhè per Tyy, e mêrr vesht se mûndimi i Zêmers kiè mâ i rândë se i korpit; xên edhè per mos m' u kursye n' kto shperblime t' mkateve, n' do m' u njehë nder t' perkushtueshmit e kësai Zêmer.

URATA

Keq fort po m' vien, o Jezu i êm, tui mârrë vesht mûndimin e Zêmers s' ate? Kee rrugë m'u ankue, sepsè mbas saa mûndimesh qi baarte per nee kerkush s' po t' ngushllon pernji-

mend: Non est qui consoletur (Thraen 1. 3.). Me mkate t'mija t' kam bâa me m' u largue prei mejet e me m'a siellë shpinen, e po shof qi sikuer une s't'kam kqyr' hatrin, âshtû Tyy s't'bâhet me m' shikiue me sŷy t' mshriishem; por Zêmra e jote endè s' m' ka lshue doret, mbasì sot m'kee thirrë nder kambë t'ua e po m'bân me ndîe zânin t' ând. Deh! po t' lutem, nguli n'mênde t' ême mûndimet e Zêmers s' ate. Kŷ kuitim i permaallshem t' jeen per mue si nji frêe per mos me mkatnue mâ kurr, t' jeen edhè si shkas i foort qi t'm'zisin kahë veprat e mira e sidomos kahë shperblimi i mkateve, qi i kan bâa atò t'cillët kan kênë mâ hatrue prei Tejet e mâ fort atò qi t'kam baa vetë n' t' gjith jeten t' ême.

LULIA E SHPIRTIT

Me mieshtrii orvatu me ja mushë menden ndokujë per m'u dhanë kahë perkushtija e Zêmers s' Jezu Krishtit

e mos t' ecët kuidesi kurrsesi, lutu sadopak per atò qi e dishmoin.

ZHGJETORIA

O Jezu, falma pêndimin e unjîshem per mkate t' mija.

Dhimat t' ua bân t' i kuitoi,
E kurr prei zêmret mos t' i lshoi.

NDOLLIJA

Sh' Katrina prei Gjenovet qyysh n' fminîi t' vet u dha kreit mbas dashtniis t'Jezu Krishtit e ç' n' at kohë kishte mènden m' e lânë shekullin e m'u ndrŷe n' kuvênd. Por si e kapi t' gjashtmdheten vietë, per mos me ja çartë prîndve u martue n'gjytet t' vet me nji bujaar e pasanik. N' at shtet t'rii, ka pak ka pak, u ftof nder pûnë t'pershpiirtshme e u lshue mbas t' kâitnave e kotniinave, e shpeitas u gjet n' rrezik t'shpiirtit. N' at masë bukur t' madhe t' zezash filloi vedia a ndergjegja m' e grîi permrênda me do mêndime fort t' frigueshme, deri saa raa

n' fije, e si e bâni rrfimin e jetës, njikaq pêndim t' math e t' unjîishem ju njaall n'zêmer, saa voit n' sheshë me plasë prei dhimet. Ç' m' at ditë ndërroi jetë e nisi m' u shêitnue n' at kambë t'vet, e prei maallit e prei pêndimit shkote tui thanë: O dashtnii e jême, mâ kurr s' due mə mkatnue. Por mâ von' u pertrîi edhè mâ fort pêndimi i kësai shêitneshë prei nji vegimit n' t' cillin ju duk Krishti krygjzuem, qi prei varrve i shkote rrkajë gjaku e sidomos prei varrës t' Zêmers e i foli qishtû: Gjith kto dhima janë shkrepë n' mue prei mkateve t'nierzve e mâ fort t' atyne t' krishtênve qi ndonsè janë hatrue prei mejet me nji mii t' mira, m' pergjegjen si â mâ mrapshtë. (Masini II. Mledh. 24.)

E NJIZETEDYTA DITË.

Ngiatë mûndimi i Zêmers s'Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Kuitoje Jezu Krishtin n' mal t' kalvarit krygezue e veshtrò çka t'thotë prei asò krygjet.

GATIMI I DYTË. Lypia hirin pemos m'u kursye n'kurr 'i sênd n' sherbesë t'Tii, saa do e vshtiir me kênë; e sidomos n' at pûnë qi kee mâ nevojë.

Mêndimi i parë. Diè i kena mêndue do mûndime t' kësai Zêmer t'shugurueshme, persrii sot po i rrahim me mênd t'ona edhè disaa tiera, pse qiktò kuitime janë fort t' nevoishme per m'e njoftë mirë Shelbuesin t'onë, e pa praa m'u xee per me i shperblye t'fyemet.

Kto do t' jeen porsì dyy lule t' çmueshme qi do t' kuidesena me i kputë

n' ket lulishtë t'hyinueshme.

Vêndi i mûndimeve t'Zêmers s'Jezu Krishtit kiè sidomos kopshti i Gjetsemanit. Vêne oroe Shelbuesin t'ând qi nji nâtë perpara deket hîin n'at ullishtë, kû n' terr t'natës permyzet me ftyrë per dhee per me thanë uratë. Atŷ çiltas difton se ishte Zot e nieri bashkë e praudei e tinzon hyiniin e vet e n'at ças e mlon droja e e kapin t' dridhunat shtatin e Tii e fillon me perhiekë e m'u ndiersë gjak. Prei t'gjitha gjymtyrve t'korpit porsì diersa i del kaq gjak, saa m'u lagë e me rriedhë per tokë. Po si ndollë ky mneerim i perlotueshem? Atŷ pari s' po shifen gjakbâsat, as hallate a perdorse mûndimesh. Ku janë thuprat, ferrat, gozhdat e krygji? e kush praa ja ka xierrë prei deive gjith at gjak? Ngushtimi i Zêmers s' vet âsht n' at kopshtë n' vênd t' gjakbâsve e t' hallateve a perdorseve.

T'i kuitoim xeetas kto pikllime a ngushtica, pse kiene ma t' mdhaja se

t' gjitha tierat mûndime; e edhè ndoshti ka me na bâa zemra mos m'e dashtë ket bâmirsë, qi vetë kerkon me hiekë keq per nee? Kena êndè me ja kursye ket dashtnii t' onë me vepra t' mira?

Mêndimi i dytë. Mendò, o këndues i dashtun, martirizimin e asai Zêmer t'hyinueshme, qi i kiè pertrîi prei atŷne mûndimeve qi shpeitas do t'hiqte. T' gjitha n' at ças i raane sypri per nji herë, e jo nji mbas tietrit, sikuer i baarti mrapa. Shum hoq tui pasë para sŷyve haxharët e Nanës t' vet, qi kishin per t'a pershkue kuer kishte per t' a paa dekun n'krygj.

E ja gândoi Zêmren tui vue oroe t' gjith atò t' vshtira e salvime t'foorta, qi kishin per t'u lshue deri n'marim t' shekuive permbîi kishë shêite, e deka e permnershme qi kishin per t'bâa saa milûi t' krishtenë tui dhanë jeten e tui derdhë gjakun e vet per fee.

Numri i panjehun i mkateve qi kishin per t'u pertrîi n'ftyrë t' tokës se t'soset shekulli e dnimi i pamaruem

i saa e saa shpirtnave, e n'ket trishtim t' pamoster shkote tui thanë: Quae utilitas in sanguine meo? (Ps. 29. 9.) E ç' dobii se po e derdhi gjakun t' êm per shelbim t' nierzve, mbasi kan m'u dnue saa e saa?

Me kênë qi shelbohen t' gjith, Zêmra e jême kishte me kênë kondênd nder kto morii mûndimesh, por ket ngushllim s' kam m'e pasë, e jo per fai t'êm por per fai t' tŷne.

Vetë Jezu Krishti i kalxoi t' lumes Ânje prei Folinjet, qi Zemra e vet n' atò ngushtica s' pat kurrfarë kufijet: jo veç kiau t' gjitha mkatet s'bashkut, por edhè ka nji ka nji t' seicillit nieri. O t'jeesh faituer o pafaituer, rândë m' ndo' i mëndyrë ja kee portrii edhè ti mûndimet ksai Zêmer t' hyinueshme, t' tanë kena kênë gjakbasa e mizorë e e kena pasë ndo' i piesë n'at martirizim. Zhgrehniu, o sŷyt e mii, n'vajë, pse arsye mâ e madhe per me kiaa s' ka per t' ju raa kurr.

Mêndimi i tretë. Permbii t' tana ar-

syet, qi e derptoi mâ fort at Zêmer t' dhimshme kiè t' ikunit e Apostuive, e kiò pun' e pa-udhë do t'pertrihei plot herë prei saa t'krishtênve me shnierziina gjith farësh.

Shelbuesi i jonë tui kênë n'at kopshtë mlue prei ngushtimeve u suell prei Apostuive, porsì miku miqve, e jau çili ngushticat e t'kqijat e veta me kto fialë: Tash kam nevojë per juu, pse shpirti i em gjîndet mûshë prei trishtimit e prei t'hiekunit e jam kahë des. Rrîni praa çuet me mue, mos m' lêni ktû vetun. Por atò u lshuene persrii n' gjûm. At-herë Krishti prep u suell kah' Aati i vet e ju lut, per ne kioftë se si, t'ja kursete atò mûndime aq t' rânda; por tui paa se Aati i çoi nji Êjell per me i bâa me diit se per ndeer t' Zotit e per shelbim t' shpirtnave u lypte me ju shtrue atii mûndimit, n'at ças njikaq ngushtica ju pertrîine, saa kishte dashtë me shfrye Zêmren e vet me Apostuit. E si i gjet rishtas tui fietë, ah! thotë vehte me

vehte, Aati i êm s'm'a ndigioi luten, anmiqt e mii rrînë gjith nâten çuet per me m' trathtue, e t'dashtunit e mii flêin e s'm'napin kurr farë ngushllimit! O shpiirt, qi jee tui i kuitue kto mûndime, t' binë nder mênd qi ndoshti edhè ti, kee shkue saa herë n' ket shkallë t' Apostuive! Saa herë Krishti kaa trakllue n' zêmer t' ândo per me t'çue prei gjûmit t'mkateve a prei asai voksijet t' shpirtit, e ti s' i kee shtii n' vesh as nji grimë shëndritsiinat e Tija, e kee me pasë sŷy e faqe me i kûndershtue edhe mbas tashit zânit t' babës t' dashtun.

Ha shpeitò; praa sadopak me sot epia fialen m'e ngushllue n' atò piklliime tui u xee ti n' sherbesë t' Shelbuesit t'ând e tui shelbue, saa kû t' mûndesh, ndonji asì shpirtnash qi janë nisë qorras m'u bierrë per jetë t' jetës.

URATA

O fort i dhimshmi Jezu, kahë po t'shof

n' at ullishtë t' zbeet e t'kputun prei t' perhieknnit t' dekës e prei gjaknt qi t' duel, s' mûndem me ndejë paa t' ankue e pa kiaa me lot per faqe. E kush kiè qi t' bâni me derdhë gjith at gjak? Mirfillit po e dii se mkatet e mrapshtiinat e mija t' kan çue n' ket shkallë t' perlotueshme. A thue s' do t' shkrihem unjîi per Tyy per ket mûndim qi hoqe per mûe? Po, o Jezu i êm, po epem pernjimênd mbas dashtniis s' ate; s' due kndei e mrapa me jetue veç se per Tyy. Po t' bâi rixhaa, mbasì me mieftësii e derdhe gjakun t' ând t' paçmueshme, bân qi t'shprazet ndo 'i pik' edhè mbîi t' mierin shpirtin t' êm, e kio jo veç t' m' pastroin, por edhè t' m' ndezin kreit n' dashtnii t'ânde e kshtû t'a lûmnoi at Zêmer t' hyinueshme tui i ndalë hovin, saa kû t' mûndemi, t'fyemeve. Me ndîmë t' ânde kso doret due me pûnue, e per me pasë shûm shokë n'ket shperblim, kam me hitatë per me ndezë n' zeell gjithkênd.

Kishe me dashtë me i pasë n' dorë t' êmë t' gjitha zêmrat e nierzve, per me t' i falë t' tana Tyy e per me t' dashtë me zêmra t' gjithve.

Oh saa kishe me kên' i lum! Pelqeje, o Zot, ket dishiir t'êm, e t' jeen si nji pêng i dashtniis s' ême.

LULIA E SHPIRTIT

Sot baari me vullndet t' tana turbullimet qi kan me t' raa e thuei xeetas ato fialë t' Krishtit: Mos u baftë, o Zot, vullndesa e jme, por e jotia.

ZHGJETORIA.

Bân, o Jezu i êm, qi t' epem kahë vyrtytet.

Zot i dashtun, kam mkatnue;
Por ti m' fal se jam pêndue.

NDOLLIJA

N' jetë t' lumes Margerit' Alakok këndoim se n' nji ditë karnevalesh ju dittue Jezu Kri-

shti shi n' at mëndyrë, n' t' cillen Pilati e qiti para popullit per m'e zbutë e me ju dhimtë me atò fialë qi foli: Ecce homo. Qe nieri. I dukei t' gjith shprishë prei t' rrahunash, i kullote gjaku kând e kând prei varrve, kishte mbîi krah nji krygjë fort t'rândë e i thotë me zâa t' permallshem: A s' ka me u gjetë ndokush per me m' ankue e per me m' i diit dhimat e mija? Qe n'ç'm'shkallë t'zezë m'çoin n' ket kohë mkatnorët! Sherbtoria e Zotit u pree prei asì t' paamit e prei dhimet u zhgreh n' vajë e unjîi e fali vetvehten per me ja lecue mûndimet e Zêmers Jezu Krishtit. E pelqei fort i Lûmi ket t' falun e e vùni permbîi krah t' sajë at krygjë t'rândë me mêndim qi gjith çka t' hiqte kishte me shkue per t' kthyemit e mkatnorve, e qishtû i dha ndo' i farë gëzimit asajë zêmer fort t' gândueme. (Jeta e t' Lûmes lib. 5.)

E NJIZETETRETA DITË.

Permbîi fugure t' Zêmers s'Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Ngule mênden t'ânde n'fugure t' bekueme pse shi n' ket dukë ka dashtë i Lumi m' e qitë para sŷyve t' onë Zêmren e vet.

GATIMI I DYTË. T' a keesh nji perkushtii t' posaçme n'fugure t'kësai Zêmer t'hyinueshme e lypia dnshtniin e vertetë.

Mendimi i parë. Kush e ka fort n'hater ndo' i dashamirë, qi gjîndet perjashta n' dheena t' larga, per me shfrye mallin, ngushllohet sadopak tui pas'afer vedit ftyren e Tii; s'i bâhet me i daa sŷyt prei sajë e puthë e knaqet me tê as me kênë vetë dashamiri. Qishtù pûnò edhè ti, o i krishtênë, me Zêmer t'Jezu Krishtit. Per m' u kee n'ket perkushtii t' amel âsht fort e

dobiishme m' e pasë ndo' i fugure t'ksai Zêmer, e m'e vûu n'nji vênd t' odës s' ate, kû shpesh t' mûndesh m'e kqyrë, e me ket t' paam m' u ndezë kreit n' dashtnii per Tê. Shpesh me e puthë me dashtnii sikuer me puthë shi Zêmren e J. K. e tui e shterngue hera herë n' parzem t' ând, hîn unjîi atŷ mrênda Sajë me dishiir qi m'u shkrîi kryekput n' atò flakë dashtnijet.

Si t' a çosh hova hova mênden e zêmren te kiò e Lûmia, ka per t' kênë per tyy e per rob krue i pashtershem vyrtytesh. Shkurt mâ prei Sajë kan m'u derdhë n' shpiirt njikaq t'mira t'kushtueshme, saa me kalue ç' do mênde nierit e êjllit.

Mendimi i dytë. Mendò se arsyeja mâ e madhia per me i pasë fort n'hater fuguret e ksai Zêmer t'hyinueshme âsht, pse vetë Krishti e ka lypë ket ndeer e dashtnii.Qe çka thotë permbîi ket pûn' e Lûmia Margeritë: Me 27 t' dhetorit, n' t'cillen biè dita e Sh'Njon Unjîlltarit, mbas kungimit shêit m' u

diftue Zêmra e J. K. porsi m' nji selii ziermit e flaket fort t' shëndritshme me rreze dritet, qi ishin nji mii herë ma t' shkelxyeshme se atà t'diellit. Çiltas u dukte varra qi i kiè pertrîi n' mal t'Kalvarit, nji kunorë ferrash e rrethote kând e kând, e n'mâje t' Zêmers ishte ngulë nji krygj.

Shelbuesi i êm m'bâni me diit se, t'gjitha kto çmime mûndimesh, si me pas pasë gojë, kalxoishin se dashtnija e pamasë e Zemers t' vet per nierz kie shkasi i t'tana dhimave e mûndimeve qi hoq per ta.

Qyysh n' t' parin ças t'mishnuemit filluene me i dalë para sŷyve t'gjitha mûndimet, e ç' m' at kohë, si me thanë, per pellk ju ngul krygja n' miedis Zêmers t' vet: e kiè ndezë n'dishiir per me i baa mirë robniis t' shkretë, me vullndet e pelqei krygjen e t'tana mûndimet tiera. Prep flet e Lumia: "Mbas ktii kalximit Shelbuesi m' ka bâa me diit se, gëzon fort tui e paa ndeerue e lavdue prei nierzve dashtniin

e Zêmers t' vet qi n' fugure qitet n'dritë me giasime t' atŷne shêjeve t' cillat uflasin vet' edhè t'padishmeve, e hatri ja do qi kto fugure t' qiteshin nder sŷy t' popuive shi me kto shêje si i paash n' ket vegim, per me i prekë mâ pa vshtiir edhè zemrat ma t' foortat e nierzve. M' dha fialen se kû do t' maheshin n'ndeer e n't'pelqyem kto fugure, edhè nder shpija, atŷ kishte per t' shprazë prei Zêmers t' vet me mieftsii hire e bekime t'pakufii.,,

Mêndimi i tretë. Vêmia mênden mos me e mbaait ket fugure veç per hijeshii t'odës, por t'a kqyrish edhè si nji strehë e si nji pasqyrë t'jetës s'ate.

E praa porsi strehë; animâa nder trishtime e n'ç'do travajë, n'vênd me kerkue kot leecimin e ngushllimin prei kreatyrve, lype xeetas te ky vizaar. Çilia zêmren t'ânde Krishtit porsì motrat e Sh' Lazrit Sh' Mara e Sh' Madalena, tui i thanë me uzdajë t'ndezun: Ecce quem amas infirmatur. (Joann. 11. 3.) Qe, o Zêmer e hyinueshme, kê

kee n'hater, âsht smûe; josè asht rrebtë ngaa prei sheitanit, josè i peshon rândë kiò soi travajet, e qishtû si t'jeen nevoja. Per t'saktë qi Krishti sikuer atŷne motrave, edhè tyy ka me t' pergjegjë: Infirmitas haec non est ad mortem. (Joann. 11. 4.) Zêmroju me durue edhè pak, sepsè kio e ligë, a kio e vshtiir s' t' kaa raa per me t'fikë, por per me dalë n' pah madhnija e jême si t'pshtoi pa pritë e pa kuitue me meritim t' ând.

T'a keesh ket Zêmer edhè porsi pasqyren e veprave t'tua, e anì kuer t'çohen peesh permrênda tejet do ngase madhshtijet, mnijet e flligshtijet, t' binë nder mênd atherë per ato efshime e dishire t'ksai Zêmer, qi po t'i qet para sŷyve ajo fugure e bardhë tui e kqyrë me besim t'xeet, e mbas ksai pasqyrë t'hyinueshme ndreqe vetvedin n'udhë t'shêitniis e mbaja besen t'Lumit.

URATA

O fort i amli Jezu, qi me ato fu-

gure t' Zêmers s'ate na dhae nji provë t' ree t' dashtniis t' ânde, une po permyzem para kësai e po t' a nderoi e po t' a adhroi Zêmren t' ânde. Oh saa mirë po m' a diftoin at zierm qi âsht ndezë n' të, ato flakë t'cillat gjithkahë t' a kan rrethue: ato ferra, qi pa dhimë t' a kan shporue, po m' i shtîin nder mênd ato mkate t' mija; e ajò krygjë, qi âsht ngulë n' mâje t' sajë, m'bân me diit saa fort na kee dashtë. E ajò varrë? Po m' thrret me hîi neper të permrênda Zêmers s' ate per me gjet' atŷ mrendë prâjen e fuqiishme e t' pa-kurr-shoqe.

Bân, o Krisht, qi gjith saa herë t' i çoi sŷyt n' Zemer t' ânde t' i mârr vesht kto shêje dashtnijet, e t' xierri dobii per shpiirt t' êm. Bân edhè qi kuer kam m' u gjetë nder zorime t' dekës e per t' mramen herë kam me puthë fuguren e Zêmers s' ate porsi nji peng t' dashtniis t' eme per Tyy, n' at ças t'a maroi jeten me ket lutë: O Jezu, n' Zêmer t' tânde po e lëshoi

shpirtin t' êm. A. K.

LULIA E SHPIIRTIT

Viire nd'odë t'ânde fuguren e Zêmers s' Jezu Krishtit, shi atŷ kû kee zakon me i thanë uratë t' ua, e puthe shpesh tui i thanë me t'gjith vullndet: Unjîi i jyti kiosha tash e pergjithmonë.

ZHGJETORIA

M' ndimò, o Jezu, t' a thrras nder ngaase Zêmren t' ânde.

Si t' shof Zêmreṇ, Krisht, po gëzoḥem,
Me t' a ndiek' un po mûṇdoḥem.

NDOLLIJA

Kalxon istorija e Shoqniis t' Jezu n' lenii a vise t' lionit qi n' 1849 nji kryetaar i madh dial' i rii êmnit Karlo ngitte kaluer pa kurr farë rojet. N'pikë t' vrapit, si u terbue kaali, i duel frêni prei doret e s' ngiati shûm e u perplas per tokë porsaa gjaall. N' at shtet t' zii kreit t'zhubluem, e çuene shpeitas n' smûetore t' urdiis kû t' gjith mieksat hoq-

ne dorë kuer ja paane nji varrë t' keqe fort n' brîi, qi per mûndim vîte tui u ai. Munëgesha, qi e kishte n' kuides punen e shpirtit t' tii, me fialë t' buta ja zbloi rrezikun n' t'cillin gjindei e e qortoi per me ju gaçue dekës. Mbasì s'i bite per shtat kiò fial' e papritun ktii t' shkretit, mûer idhnim kûndra bâmirses e me dispiek e perzûni, as medajen e Zojës nuk e pelqei. Munëgesha s' u topit as nji grimë, por mâ me t' xeet e porositi Zêmers s' Jezu Krishtit, e kuer Karloja flêete, mûer librin e tii qi mbate afer shtratit e ishte nji romanx i mrapshtë e ja shtîni mrendë nji fugure t'Zêmers t'Shelbuesit t'onë e mrapa kësai ishte e shtypshkrueme nji uratë fort e perkushtueshme e kadal kadaal duel jashtë e e la vetun. Si i duel gjûmi, diali mûer librin e u çudit tek paa at fugure: e kapë n'dorë e e kêndon at lutë. Porsaa maroi, me ças ju zbut zêmra e fillon me kiaa: thrret munëgeshene i lutet me ja thirrë nji meshtaar.

Me vrap i vien tu shtrati Xêvêndsi i Krishtit e i ligu me pêndim t' unjîshem rrfyhet e mrapa xeetas kungohet per shtegtim

e i bâni tierat gatime t' dekës. N' atò pak dit qi rrnoi u rrfye shum herë.

Ja mrriiti e para prênde e Gushtit, shugurue Zêmers s' Jezu Krishtit: n' ket ditë tre sahat mbas miezditet nisi me perhiekë. Atiè von' u suell kah rrfyesi, e po i lutet me dalë n' tieter ânë t' shtratit. Po pse, i tha meshtari? Po ti, ja kthei i ligu, a s' po e shef Krishtin qi ka ardhë me m'a mârrë shpiirtin e me nji dorë m' kallzon parriizin e me tietren Zêmren e vet kû do qi t' pushoi? A kiè njimênd vegim a jo, nee s' na perket me gjikue. Porsaa meshtari i dha me puthë fuguren, n' at t'puthun me amelcim diq. Oh saa t' mira pat ky dialë prei fugures t' Zêmers t' J. K. per pak ditë qi e nderoi. Saa mâ t'mira kena uzdajë me pasë na ne e nderoshim n' t' gjith jeten t' onë. (Ishtorija e Shoqniis s' Jezu n' vise t' Lionit. 1849)

E NJIZETEKATERTA DITË.

Krygja permbîi zêmer t'Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Ngule mênden t'ânde n' at krygjë qi â mbîi at Zêmer e lypia driten per m' e marrë vesht per pellk ça t' bân me diit.

GATIMI I DYTË. Prëmtò xeetas m' e pertrii trimnîin n'sherbesë t'Zotit, tui baart hrygjat; e tui i shtrue atò trii lakmîi: t' çjâas, t' ndeers, t'mishit e t'gjakut.

Mêndimi i parë. "Qe Zêmra, qi kaq fort i ka pasë n' hater nierzt.„ Qishtû vetë Krishti i foli t'Lûmes Margeritë n'nji asi vegimesh, kuer ju duk Zêmra e Tii me disaa shêje fort t'permaallshme. Shifei n' mâje t' Sajë krygja; e kunora ferrash e kishte rrethue, e n' miedis hapei nji varr' e gjanë e e pergjakshme qi prei flakve t'zier-

mit dukei se po u shqimte kreit. Kto shêje dhimet e dashtnijet janë porsi çmimet e Zêmers s' Jezu Krishtit.

T'a mêndoim at krygjë qi âsht vûe permbîi Zêmer t'hyinueshme. E çka do me thanë? Zêmra âsht shêi i dashtniis e krygja i mundimeve.

E praa kio krygjë n'mâje t' Zêmers na bân me diit se dhimat e travait kiene sêndet, qi kio lakmoi. Ç' m' at ças qi pik s' parit filloi me rrahë kio Zêmer, ai i pari t' rrahun kiè si nji hov i madh kahë Kalvari e kahë Krygja, tui e lakmue at kohë n' t' cillen do t' gozhdohei per hater t'onë. Krygja kurr s'u daa prei Zêmers t' Tii, sepsè n' t' gjith rrnesen e vet i pat para sŷyve mkatet t' ona, qi kiene porsi gjakbâsat e Zêmers t' Tii; e pa prâa e mêrrte neper mênd dnimin e pasosun t'saa shpirtnave qi i kishte fort n' hater. Miêft me thanë qi ket martirizim t' padaamun desht qi t' a perfolte shum viet para Rregj parafolsi me kto fialë: Dolor meus in con-

spectu meo semper (Ps. 87. 17). Dhima e jeme përoor âsht perpara mejet. E kujë s'kee me ju dhimtë, o Jezu i êm. Deficiat in dolore vita mea, et anni mei in gemitibus (Ps. 30. 10.). A kish t'a shkoi t'gjith jeten n'ket dhimë per Tyy, e viet e mija n' vajë.

Mêndimi i dytë. Kuitò n' tieter ânë qi saa me udhë mûndet m'u thanë se krygja âsht ngulë n'Zêmer t'J. K., prei dishirit qi ka pasë m'u bâa kurban per nee. Parafolsat, qi e perfolne diten e t'krygjzuemit, na e kalxuene sikuer nji ditë plot me dhima e me t' idhtë. Gjeremija e perkrahi me deet t'njelmë: Magna est velut mare contritio tua (Thren. 2. 13.). Rregj parafolsi per m'e diftue çka kishte per t' hiekë Shelbuesi i jonë, muer shemllesen e nji nierit qi gjindet n'miedis t' deetit i rrahuu prei furiis t'tallazeve, t'cillat ne e mram e mloin e mytet. Veni in altitudinem maris et tempestas demersit me (Ps. 68. 3.)

Por Jezu Krishti si me pas kên' as-

gjâa send, t'gjith ato mundime i thrret gjellë, nji pije, nji t'lâam; e sikuer me pas kênë dita mâ e bukra e mâ e kândshmia e jetës t'vet, s'prâatë tui e dishrue.

Kndei me shûm maall e xête shpesh n' gojë kû Apostuive, kû Nikodemit, kû s' amës t'vet, e deri n'mal Tabor, kû u shëndrrue n'dritë t'hyinuenueshme e prei Aztit kie thirrë Biir i vet fort i dashtuni, si u diftue me t' gjith at madhnii ndermiet t'Mozehit e t' Illiis, knaqei tui e permêndë krygjen e mundimet qi kishte per t'hiekë. E çka me thanë mâ teper?

Pak perpara se me kênë krygjzue u nis kahë Ruzalemi, kû shpeitas¸do t'shkrepeshin permbîi te dhûna e dhima pamoster, e njikaq fort ecte saa m'u bindë Apostuit, e n' kopshtë t' Gjetsemanit kû e dite se kishin per t'a kapë anmiqt, me vullndet shkon; madiè si erdh koha ju duel perpara e e lshoi vedin nder duer t' tyne, tui i thanë Apostuive Surgite eamus (Matth. 25.

46). Çoniu e t'shkoim para trathtorit, qi po ja mrrîin.

Veç at-herë u bâa kondênd, kuer n'Krygjë n't'mramin ças muit me thanë me t'vertetë: Consummatum est(Joann. 19. 30.). U krye tinzimi i krygjes: e bana gjith çka m' duhei e gjith çka muita per shelbim t'nierzve.

Oh! saa me udhë, o Jezu i em, gjindet ngulun krygja permbîi Zêmer t'ânde, mbasì per Tyy kie gjaja mâ e lakmueshmia! Oh ç' marre e turp per mue, qi s'e kam pasë n'mneer, por kam ikë prei sajë! E kurr s'kam kenë i zoti me i baart kto krygja t'mija kaq t' leeta.

Mêndimi i tretë. E praa âsht nevoja per gjithkênd me i durue krxgjat qi t'i ndollin, per m' e ndiekë Krishtin e m' u shelbue. Vet' i Lumi na bân me diit nevojen me kto fialë: Si quis vult post me venire, abneget senetipsum, tollat crucem suam quotidie et sequatur me (Luca 9. 25.). Kush do me ardhë mbas mejet, t' ja çarsin vetve-

dit, per ditë t' a pelqein e t' a baarin krygjen e vet, e t' vînë mrapa mejet. Kerkoin t' Diishmit, po pse kuer i njitei Shelbuesi i jonë malit t' Kalvarit e si raa disaa herë nen at krygjë, desht qi anmiqt t' ja leecoishin ndopak at barrë t' rândë tui e shterngue Çireneen per me e ndîmnue? A s' mûite ndoshti i Lumi me i dhanë korpit t'vet t' ligshtuem aq kyvet, saa me qindrue edhè pak nen at barrë, sikuer deri at-her' e kishte mbait gjaall veedin per mrekullii? Po per t' saktë, por desht me na msue se krygjat prei krahve t' Tii do t' kaloshin permbîi krahë t'gjith atŷne, qi donë m'e ndiekë e kto janë shênjue n' Simon Çireneen.

T' tan' e kena detyren me i baart krygjat, e me ja diit pahin e me i pasë per zêmer, due me thanë me i hatrue si nji send shêitnue prei mûndimeve t' Krishtit. Oh ç' ndîm' e madhe kishte me na dalë ky msim per m' u mkamë n' sheitnii e n'kreitnii e plotnii t' vertyteve!

Sh' Njac Lojola thote qi, s' âsht tieter drûu ma e fuqiishme per me flakrue dashtniin ndei Zotin nder zêmra t' ona saa drûja e krygjës, t' cillen e zgodh vetë Krishti per m' e krye kurbanin e dashtniis t' pamarueme.

T' i dona praa krygjat, e mos muishim sikuer Apostuit me gëzue nder mûndime e travajë, sadopak t' trimnohena tui i baart me durim ato, qi i pelqen Zotit me na i çue, e t' a kena t' heshtunit e vullndetin me hiekë ç' do t' keqe, mâ parë se me e thye ndo i urdhnim t'Zotit e t'Shêites Kishë.

URATA

O Shperblyesi i em, tui vûu oroe fugurën e Zêmers s'aie, une po e shof me nji krygjë m' mâje: tash po mârr vesht se krygja paska kenë gjâja mâ e dishrueme prei tejet. Kû âsht n'mue ky dishiir per me hiekë keq per tyy? kû âsht sadopak ai gairet me i mârrë prei duerve tua ç' do travajë qi do me m'çue?

O Zêmer, krue i pamaruem i flak-

ve fort t' kullneshme, shtroje nji herë sherriin e t'panierziin e s'êmes; nepi, po t' lutem, nji dishiir t' math per me hiekë keq sikuer hoqe Ti. Hiqe at krygjë prei Zêmers s' ate e ngule n'ket t'êmen. N'doshti si t' a perkasin shêji i shelbimit shêitnue prei mûndimeve t'ua, ka per t' u ndez' edhè n' mue nji dishiir shêit per me durue per Tyy ndo 'i tieter t' vshtiir.

Per t' vertetë n'ket krygjë kam me gjetë shelbimin t' êm: in cruce salus, n' ket krygjë kam me gjetë t' gjalltit t' êm: in cruce vita, n'ket krygjë kam me gjetë nji armë fort t' fuqishme per me m' dalë zot prei t' gjith anmiqve t' mii: in cruce defensio ab hostibus (Imit. Chr. 2. 12). N' ket krygjë kam me gjetë rrugen mâ t' ndreitë per me mrrîit nji ditë n' parrîiz, kû shpnesoi me hîi per meritim t' krygjës s' ate. A. K.

LULJA E SHPIRTIT

N' fillim t' ditës falia vetvehten Zê-

mers s' J. K. e gaçoju me i baart me kondênd atò krygja, qi kaa me t'çue e si t'binë rasa e ktŷne travaive, pertrije ket t'falun t' ând.

ZHGJETORIA.

M' zêmrò, o Jezu, qi t'i baari me durim krygjat.

N' krygjen t' ânde tui shpŋesue
Saa t'keem jetë m'e ndiekun due.

NDOLLIJA

Difton jeta e t' bînduesbmes Anjezes t' Jezus t' urdhnit t' Sh' Dedës n' Puy t' Francës, qi nji ditë, mârrë me mênd prei vegimit, paa çiltas Krishtin, qi e thirrte m' e avitë gojen tu varra e krahnorit. Kiò sherbtore njikaq kiè mushë me gëzim, saa s'i bâhei m' u daa prei asi amelcimit e atŷ dote me ndêjë gjithmonë. Jo, ja pret Krishti, sikuer nji ditë parafolsit: Çou, ha, pse t' ka mbetë shum udhë me bâa. Surge, comede: grandis enim tibi restat via (3. Reg. 19. 7.). E mirë praa i pergjegjë munëgesha, mbasi m' duhet m' u

daa prei gazmêndit, mêrre zêmren t' ême. Krishti ja pelqei ket t' falun, e per me ja shperblye i dha krygjen, qi e kishte n' Zêmer t' vet, due me thanë nji dishiir t' pangïimun per me hiekë keq.

E njimênd n'at ças e kapne do t'vështira t' padaame e kaq t'rânda, saa ish tui dhanë shpirtin prei zoorit. Persrii Krishti ju duk, sikuer kiò vetë ja kalxoi rrfyesit, e i tha: Çka po lypë? E Anjezia ja kthen: Po lypi dhima e mûndime tiera. Po a s't' kam çue plot dhima e travajë? i pergjegjë Krishti. Miêft me thanë qi ti po baar n' trup t' ând mûndimet e Burgatorit. Anì, ja bâni Anjezia, edhè tiera t' zeza une po dishroi. Qikŷ âsht shêji i saktë per me diit a e dona pernjimênd Zêmren e J. K.

Diq kiò munëgeshë me çmime shêitnijet me 19 t'Tetorit 1634 diten e Sh' Luigj Bertranëdit paitorit t'vet edhè kŷ i urdhnit t'Shêitit Sh' Dedë (Jeta e t' Lûmes Anjeze.)

E NJIZETEPESTA DITË.

Flakët qi rrethoin Zêmren e Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Kuitoi atò flakë, qi rrethoin Zêmren e Jezu Krishtit e lute me t'a shëndritë mênden per me i marrë vesht çka shenjoin.

GATIMI I DYTË. Epe fialen m'e dashtë Jezu Krishtin me vepra e sidomos n' at gjâa sênd qi ka dit t'a ka lypë i Lûmi e ti jee kursye e s'e kee ndigiue.

Mêndimi i parë. Desht Krishti qi dashtnija e papaashme e Tija t' na duket e paashme nen gjasim t' nji Zêmers gjith e ndezun flakë per nee. Po çka donë me thanë kto flakë? Na kalxoin dashtniin e flakrueme qi ka per nee. Por t' mêndoim se kio dashtnii s' kiè e shterrun e e pafryt, e s' kiè veç kondênd per fialë t' bukra, sikuer del

mâ t' shumen e herës dashtnija e shekullit. Jo, kto flakë na bâin me diit se i Lumi na ka dashtë me vepra e tui u bâa kurbân per nee. Me mrrîit edhè dashtnija e jote per Tê n' ket masë, saa fort kishte m'u lûmnue kio Zêmer e hyinueshme. Por n' kioftë se âsht pshtetë veç n' fialë t' gojës, per t' saktë s' t' a pelqen, mbasì n'Unjiill e ka kputë shkurt: Ai qi m' thrret veç me gojë: Zot, Zot, s'ka me hîi n' rregjinii t' qiellës, por njai qi edhè t' veproin mbas pasqyret t'ême e t'a kryein vullndesen e Aatit t' gjithpushtueshem e veç kŷ farë i krishtênit m'a ka pernjimênd hatrin. Rmcje vedin a e kee dashtë deri tash Zotin tui bâa vepra t' mira, e ndoshti s' kee pertrîi tieter veç se gjeth pa fryt.

Vên oroe qi seecilla flak' e kësaj Zêmer t' shugurueshme na qet ndo' i ndeer t'Tiin, qi Kishashêite i permêndë n'ofice t' Korpit t' Krishtit e t' tana i pershîin n' kto kater: Se nascens dedit socium, convescens in edulium, se mo-

riens in pretium, se regnans dat in praemium. (Litur. sacr.) Tui lee na u bêa shoq, n' t' mramen darkë na dha vedin per shûit, tui dekë na u baa shperblimi i jonë, n' qiell tui krailnue na u bâa gëzimi e meritimi i jonë. Sot t' a mêndoim t' paren ndeer e trii tierat t' i lâam per neser.

Mêndimi i dytë. I Biri i t'neeltit Zot na u bâa shoqi i jonë n' t' mishnuem t'vet. Miqsija s' qîndron veç se nder ato qi i giain njeni tietrit o se orvaten saa ma parë me u giaa. Ndermiet t' Zotit e t' robit gjîndei nji ndryshim i pamaruem: animâa nieri i shkretë s' guxote me i çue sŷyt n' qiell e me thanë me t' gjith eshtat t'zêmers s'vet: O Zoti i êm, t' due; por kapë prei nji drojes shêite, tui u dridh'e adhrote.

Çka bâni praa i Biri i Tenzot? E mêrr sikuer kenan a nji shpiirt qi mûndet me hiekë pikllime e, tui marr'edhè nji korp si na, i pelqen t' gjitha ligshtiinat posë mkatit; shkurtas me folë, bâhet nieri, e nder nee ngulë prâjen e

vet: Verbum caro factum est et habitavit in nobis (Joann.1. 14).

T'kuitoim me temel se i Biri i hyinueshem, tui u mishnue, mûer edhè nji Zêmer, qi i giet kësaj t'onës e nji me natyr t'onë: nji Zêmer praa si e jona rrahë e do. E per ket hartim t' permallshem gadi duket se lûmnon tui na thanë per gojë t' Gjobit: Et mihi est Cor sicut et vobis (Job. 12. 3.). Edhè une e kam nji zêmer sikuer e keni jû; e pse praa s'e keni fort n' hater, o nierz, tui m' paa se jam ulë e jam poshtnue gjith aq per juu? A s' e kam ndoshti nji Zêmer per me jau diit dashtniin qi keni per mue e per me pasë dhimë per ngushtica t'uja tui i çue n' vend me mieftësii dishiret ma t' mshehtat? Mrrîiti me thanë: S'e gjeji knaqen t' ême, veç se kuer t'jeem me juu. Deliciae meae esse cum filiis hominum (Prov. 8. 13.).

Po na kahë kena me gjetë njeti shijimin e knaqen ma t' amlen, veç se tu J. K., i cilli, veç per me kenë dashtë prei nesh, u bâa nieri? Jo per t' ver-

tetë, fort i pamoster e i shnierzuem kishte per t' dal' ai qi tui i kuitue kto flakë t'kësaj Zêmer, êndè âsht i foort e i ftoftë, as me kenë guur e akull, e s' epet kryekput mbas dashtniis t' nji Bâamirsit kaq t' pashoq.

Mêndimi i tretë. Jezu Krishti, tui lee, joveç na u bâa shoq i jonë, por edhè u bashkue me nee n' t' gjitha nevojët e pikllimet e jetës s' onë. N' kiosha i vorfen, qe Krishti leen e rrnon n' nji skam t' madh. N' kiosha pasanik, qe Krishti vizari i pamaruem, qi me mieftësii, gjithçka kaa, do me ja daa nevoitarve. N' kiosha salvue, qe Krishti âsht nder nji mîi salvime e kûndershtime e deri gjytetasit e vet e kerkoin m' e mytë. Ne m' levdoshin a ne m' madhnoshin, qe Krishti qi n' at t' hîimun t'lûmnueshem n' Ruzalêm, m'mson me ja dhanë lavdin e madhniin Zotit. N' hangsha, qe Krishti qi gjindet n' sofer me Apostuit'vet, m'mson t'perkuermit e hijen n' hae e n' pije. N' njinosha, qe Krishti qi n' shkretii m' mson shter-

ngimin e pushtimin e mishit t' êm. N' jetosha, edhè Krishti jeton, e veç jeton per lavd t' Aatit t'vet. N' deksha, des edhè Krishti, e m' mson per me dekë shêitnisht. Praa, a n'rrnosha, a n' deksha, jam i Krishtit, e Krishti âsht i jêm; e kŷ shoq i dashtun per herë m' del zot, e kurr s' m'lëshon doret. Veç n' nji punë t' vetme une s' gjîndem per brîi t' Tii, due me thanë kuer mkatnoiatherë kreit dahem prei Si.

Bân, o Krishti, shoqi i êm i dashtun, qi kurr mâ mos t' largohem prei Tejet me faje, as n' jetë, as n' dekë t' ême.

URATA

Tash po filloi me mârrë vesht, pse kee dashtë qi n' kto kohna t' mrame t' zbloheshin vizarët e Zêmers s' ate me giasim t'ktŷne flakve dashtnijet, qi gjith kahë t' a rrethoin. Kiè arsyja, pse prei ktyne flakve t'a njifshin dashtniin, qi t' ka shtŷe me shprazë hiret t'ua mbîi nee, e t' na mûshei mêndia me t' dasht' edhè na permbîi t' gjith kaf-

shë. O Krisht, o ç' dashtnii t' pamasë pate per nee deri me na u bâa shoq n' t' tana çaset e jetës s' onë!

Qe pa prâa kena afer nji msues, qi na mson me punûe çka i pelqen Zotit; nji t'fuqiishem qi na rrî per herë ngiet n' t' gjitha nevojët t' ona e tui na u bâa pasqyra e jonë na pertrîin trimniin per me i baart me durim; nji mik bestaar e fisnik, qi fort kuideset per t'mirë t'onë, e do me pasë piesë n'travajë e n'mûndime t'ona.

O ç' Zêmer t' dhimshme kee Ti, o i dashtuni Jezu! Por çka don me thanë qi kaq pak t'dona Tyy? Deh! o Jezu i êm, lshoje ndo nji asi flakësh n'zêmra t'ona t'ftofta, e si t'i prekin kan per t'u ndez' edhè t'onat n'zierm dashtnijet per Tyy, e kshtû kena me muit me i pergjegjë xeetas dashtniis s'ate t'pamarueme. A. K.

LULIA E SHPIRTIT

Krishtin zgidhe per mik e shoq, e daju kreit prei shoqniis t' atŷne, qi

ndoshti per tyy janë kênë e jan' êndè rreziku i shpirtit t'ând.

ZHGJETORIA

M'a ndez, po t'lutem, zêmren n' dashtnii per tyy.

Bân, o Krisht, qi Tyy t' ndeeroi,
J' mirat t'ua mos t' i dhûnoi.

NDOLLIJA

Nji ditë tui ndêjë me nderim t' posaçem e lûmia Margerit' Alakok para Shêitit Sakramênd, qe po i duket J. K. t'gjith i shkelxyeshem e pês varrët e tija :'shëndritshme lshoshin rreze dritet porsì me pas kênë pês diillna. N' t' tana ânët nierija e hyinueshme e Tija derdhte flakë t' ndezuna, por mâ fort prei varret t' krahnorit qi e diftoi n'mëndyrë a n'traitë t' nji furrës ziermit. N' miedis t' ksai furrë t' flakrueme, ja kalxoi Zêmren e vet, qi ishte porsì kroni a qândrra e atŷne flakve. Si ja çili t' gjitha provët e çudiit e mrekullueshme t'dashtniis t'vet, qi e kishin hitatë kaq fort per me i hatrue nierzit, ja zbloi edhè t'gjitha shnier-

ziinat e t'paudhat e saa t'krishtênve, t'cillët i pergjegjshin si â mâ mrapshtë dashtniis t'Tii.

Ti, i tha, saa kû t'mûndesh, kuidesu me m'i diit t'mirat e me m'a fashitë pezmin. Sherbtoria e Zotit ja priti, qi s'ish e zoja per gjith aq. At-herë Krishti ja bâni: Mêrr prei mejet çka t' mungon per me m'ngushllue; e tui thanë ktò fialë, ja zbloi Zêmren e duel prei sajë nji flakë kaq e ndezun, saa per pak gjâa pshtoi Margerita pa u shkrîi unjîi.

T' mûndohena me i pertrîi edhè na ktò flakë dashtnije, e at-herë s'kena m'u kursye per me i shperblye joveç fajet e t'zezat t'ona, por edhè atò t'tieterkujë. (Tu jeta e sajë n' lib. t' 4. kr. 1.)

E NJIZETEGJASHTA DITË

Flakët qi rrethoin Zêmren e Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Persrii t'i keesh para sŷyve ato flakë, qi porsì rrezet e kan rrethue at Zêmer t' hyinueshme.

GATIMI I DYTË. Tui e marrë vesht dashtniin qi t' ka diftue, qi s'mûit me kênë mâ e madhe; zêmroju me hiekë gjith atà t' vshtira qi i pelqen t'Lûmit me t' çue; sidomos daje çka do me bâa e me hiekë per hater t' Tii, per me ja diftue dashtniin t' ânde.

Mêndimi i parë. E kena mêndue diè t' paren flakë t'dashtuniist' kësajë Zêmer t' hyinueshme, qi tui u mishnue u baa shoqi i jonë; t' i kuitoim sot trii tierat. Convescens in edulium: n' Eukaristii u bâa shûita e jonë. Edhè se Krishti na kishte dhanë vedin u-

njîi tui u bâa nieri e ishte bâa pasqyra e shoqi i jonë, asgjâmangut do t'vîte pa dyhsim ajò kohë, n' t' cillen do t' dahei prei nesh per me kthye tu Aati i vet. Por s' i pûnoi zêmra me na lânë vetun. Gjet mëndyren me hypë n' qiell e me ndejë n' tokë, hêm per mos me e tretë na mêndiet e me rrnue pa ja daa n' prâne e n' sŷy t' Tii, hêm per mos me i mungue Zemêrs t' vet knaqa tui xanë vênd n' miedis t' birve t' vet.

Porsi nji babë, t' cillit mbasì i duhet me mârrë nji udhë t'largë, jau lên ftyren e vet shpijarve per ngushllim t' tyne e si nji shêi dashtnijet; qishtû Krishti desht me ndêjë nder nee, jo veç me ftyrë, por verevertè gjaall, gjith unjîi, e se t'soset shekulli i mshehun nen hîje t' bukës e t' vênës, per t' mirë t' onë e per me shfrye dashtniin e Zêmers t' vet.

O Jezu i êm, ç'Zemer t' flakrueme kee Ti! Si mûndet me kênë mos me t' dashtë kio e jêmia?

Mêndimi i dytë. Mendò se Krishti tui dekë n'krygjë, u fal kurban per nee: Se moriens in pretium. Nieri prei mkatit pa kurr farë pshtimit n' vetvedi ishte i bierrun.

E dreita e Zotit lypte shperblimin e plotë, e nieri s' ishte i zoti m' e bâa. I Biri i hynueshem, prei mshriiret, dau me i laa vetë detyret e nieriis t' mierë tui e marrë permbîi vedi barren e rândë t' mkateve t' ona.

Aati i gjithpushtueshem, per me i xierrë nierzt prei thoive t'sheitanit, i vên permbîi krah t' Birit t' vet t' tana mkatet t' ona. Posuit Dominus in eo iniquitates omnium nostrum (Is. 53. 6.); e e lshon permbîi Tê t' gjith pezmin qi kishte marrë m'nee, e ksò doret me mûndime, me Gjak e me dekë t' Tii na shëndoshi e na shebloi. Disciplina pacis nostrae super eum, et livore ejus sanati sumus (Is. 53. 5) O Jezu i êm, Ti praa me kaq mûndime i bleve nji grumull nierz t' mallkuem e t' shnierzuem? E çka pae

n' nee qi me t' a ngrehë Zêmren e per me na lirue prei dekës t' pasosme o bâne n' asgjâa vetvedin e u shkrîine kreit per nee ? Po e mârr vesht se s' kiè tieter fiill, veç se dashtnija e pamas' e Zêmers s' ate kiene ato flakë ziermit n' t' cillat u ndeze per nee. Dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo (Apoc. 1.5.).

Kio âsht arsyja fort e kândshme e kurr s' do t' na shkoin neper mênd pa derdhë lot prei maallit. Krishti na ka pasë n'hater, do t' thona t' gjith tui kiaa, na ka dashtë kaq fort, saa per me na shelbue e shprazi deri t' mramen pikë t' gjakut t' vet.

Mêndimi i tretë. S'u ndal ktû dashtnija e pashoqe e Jezu Krishtit; shênjoi per me kênë shi vetë n' qiell shperblimi e meritimi i jonë pergjithmonë: Se regnans dat in praemium. Krailat e t' mdhait e shekullit i napin per rrogë atyne qi jau kan bâa sherbesen bukur mirë nji piesë t'atyne t'mirave qi ju teproin; e kerkush s'e ka lshue vet-

vedin n' dorë t' sherbtorit t' vet mâ bestarit per me bâa me tê si t'i donë t'kâitunit. Kto t'mdhai saa do me rritë kênd, jashperblein sherbesen me ndo 'i shkallëa kambë t'dytet ortë, por kurrs'e rrisin nji me nji me vetvedi. Veç J. K. pânon ndryshei me sherbtorët e vet besnikë e s' ja ndalë doren n'kurrnji sênd e vereverte mrrîin me i dhanë gjitha ato t' mira qi gëzon vet'i Lûmi: Super omnia bona sua constituet eum (Matth. 24. 47.). Ti o Krisht, s'e kursen madhniin t' ânde porsì bâni Faraoni me Zefin, qi ja la vedit t' paren selii e veç e rriti n't'dyten. Ti jee tui dishmue çiltas qi, kush t'i thein anmiqt e shpirtit e t'i shtroin veset e veta kee m'e shtîi n'nji lumnii me Tyy. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo (Apoc. 3. 21.). E si me kênë kio madhnii as gjâa sênd, Ti kee me i dhan' unjîi vetvehten sherbtorve t'tuu qi t'jeen t'lumë e t'gëzuem n'mëndyrë t'posaçme, saa t'jeen t'zot, shi n'at lûmnii e n' at gëzim qi kee

Tii vetë per gjith amshim. Intra in gaudium Domini tui (Matth. 25. 23.). O Zêmer e Dishamirit t' hyinueshem, per t' saktë kurrnji nder nierz s'âsht gjetë me diftue kto farë shêjesh dashtnijet. E si kam me t'a shperblye Tyy?

Ktû pertrîjë disaa prêmtime e mos u topit prei t' vshtirash, tui mêndue se Krishti per jetë t'jetës ka me e qitë n' shesh t' gjith pushteden e vet per me t'bâa t'lûm; âsht praa fort me udhë m' u trimnue, hêm me i sherbye e m'e dashtë ti, hêm me xee edhè tieterkênd n' ket sherbesë e dashtnii.

URATA

Ti praa, o Zêmer e shugurueshme e Shelbuesit t' êm, do me kenë nji ditë n' qiell lumnija e ême e pasosme, sikuer m'a kee dhanë fialen! Ego ero merces tua, magna nimis (Gen. 15. 1). Oh ç' oor e madhe ka me kenë per mue! Kuer ka me ardh' ai ças i bardhë, o Jezu i em, n' t' cillin ti kee me m' shtîi permrênda Zêmers s'ate e atŷ

me m' shterngue per mos m' u daa mâ kurr prei tejet?

Veç at-herë, tui i ndîi t' rrahunat e asai Zêmer, e tui ndêjë n' atò vapë ziermit qi shkrîin n' maall, kam me mârrë vesht mirë saa i dashtun e saa dashamir' i pashoq kee kênë me mue. Oh t' vînë, po t'vînë shpeitas ajò koh'e lûme! S' dishroi tieter gjâa veç se t'kputet kio fije jetet t' ktii korpit t'mierë, per m'u bashkue shpirti i êm me Tyy. Mos premtò, po t' lutem, o Jezu i êm, qi une per fai t' êm t' a bierri at gëzim t'pamaruem; por tui t' raa nder mênd çka kee bâa e çka kee hiekë per me m' a çilë parrîizin, m' ndimò per hater t' Zêmers s'ate me shkue jeten pa prâa krishtenisht, qi kuer t' dal mbas deket perpara Tejet t'i veshtroi prei gojës s' ate kto fialë t' gazmueshme: Eja, sherbtuer i mirë e besnik,.... hîn n' gëzim t' Zotit t' ând. Euge, serve bone et fidelis,.... intra in gaudium Domini tui (Matth. 25. 21.).

LULIA E SHPIRTIT

Kuitò per nji cop' herë sikuer m'u gjetë tash n' fiill t' mordes; kqyr mirë per t' cillat faje mâ fort t'paditë vedia, e cillat jan' [atò qi mâ fort kan me t' shtîi mneeren n'at ças e s' kan me t' lânë me hîi n' parrîiz; sot ndrreqi punët e shpirtit t' ând me nji pêndim t' unjîishem e me rrfim t'dreitë.

ZHGJETORIA

Bân, o Jezu, qi mos t' kursehem n' sherbesë t' ânde.

Per t' gjith t' mira qi m' kee bâa
T'falem ndeers, o Krisht, pa prâa.

NDOLLIJA

Saa e saa qi sot gëzoin n' qiell do t' ja dijnë shelbimin e pasosun t' venë Zêmers t' hyinueshme t'J.K. Nder shùm t'ndollna po zgiedhi njiket, qi e kalxon Elçija i vietit 1872.

Nji zoj' e randë e pasanike u lig per dekë, e prei dhimave t'foorta qi ndîite n' shtat t'vet i kishte kcye nji idhnim e disprim i

posaçem, e si e terbueme, u kapte me Zotin tui i lshue t' shaame e mallkime gjith farësh. Gjnîdei tui dhanë shpirtin e s' dote kurrsesi me ju gatue krishtênisht dekës, madiè kerkush s'guxote me ja permêndë, pse çohei peesh e u disprote edhè mâ zii. Nji vaiz e urtë voit m'e paa, e kiò, tek mûer vesht m' ç' shtet ishte e shkreta, ju dhimt fort e me fialë t' amla ja mûshi mênden per m'u shkrue n' lidhnii t'rojetareve t' Zêmers t' J. K.

Ne e nesre persrii shkoi tu e liga e e gjet mâ n'fashim e at-herë ju lut per m' e vûe n'fyt petkicen e Zèmers s'J. K. Ndigioi gruja e porsaa e preku kiò petkicë e bekueme, n'at ças ju zbut zêmra. Lypi m'u rrfye e me lot per faqe e me t' xeet i mûer sakramêndet, e tui e puthë me shûm maall at petkicë, dha shpirtin me pagjë e me shêje shelbimit. (Elçija i Zêmers Jezu Krishtit v. 1872).

E NJIZETESHTATA DITË.

Kunora e ferrave rreth e rreth Zêmers s' Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Ngule mênden e zêmren n'atò ferra, qi si kunor' e therin Zêmren e Jezu Krishtit.

GATIMI I DYTË. Pêndoju unjiishem per t' tana mhatet e pertrije zeellin me siell' edhe tierët prei Krishtit, tui ju bâa pasqyr' e mirë.

Mendimi i parë. S'do t' mêndoim se Krishti at kunorë ferrash e pat n'krye veç kuer duel prei shpiis t' Pilatit, por ç'm'at t'parin ças t'jetës s' ju daa kurr ajò kunorë prei Zêmret, pse gjithmon'e pat nji Zêmer Rregjit e kiè Rregji i zêmrave. Pat nji Zêmer Rregjit, pse pernjimênd asht Rregj, si Zot e si nieri. Porsi Zot, pse âsht krijuesi i t'gjith kafshve, sikuer Aati e Shpiirti Shêit; e porsì nieri edhè, pse n't'mish-

nuem t' vet, si flet David Profeta, mûer t'lyemit a shugurimin e hyinîis, due me thanë se, Aati ja lshoi n'dorë t'tanë pushdedet e gjithçishtes a t'rruzullimit, e i dha per miraas a trashigim t'gjith popuit marë: Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus. (Ps. 2.6.)

T'a njaallim feen e t'besoim se, Jezu Krishti âsht verevertè Rregji i jonë, e prandêi kaa nji Zêmer Rregjit.

Por âsht edhè Rregji i zêmrave, e do me thanë se, âsht Zêmra mâ shêite, mâ e madhnueshme, mâ fisnike, mâ e mshriirshme, se ç'do zêmer tieter qi mûndet me kênë. Zêmrat e t' tana kreatyrve ballaballas Kësajë s'janë tieter veç se porsì nji kokerr ranë, vûu afer toket marë; porsi nji cirk'ujë, ndei t'gjitha uinat e deednave.

Mbasì praa asht hatrue e dashtë prei nierzve nji zêmer qi ka n' vedi ndo' i farë vyrtytit e pahit, saa mâ fort do t'ngrehin unjîi hatrin, ndeerimin e dashtnîin t'onë ajò Zemer e hyinue-

shme, qi asht nji Zêmer Rregjit, e Rregji i zêmrave ? Edhè mbas t'gjith ktŷne arsyenave saa pak e hatroim saa pak e dona!

Mêndimi i dytë. Atò ferra, qi e shprishne Zêmren e Jezu Krishtit na shtîin nder mend se, i Lumi asht edhè Rregji i dhimave. Pernjimênd ajò Zêmer âsht mundue si â mâ zii prei gjith farë ferrash. Mkatet e nierzve e sidomos t'atyne qi kan kenë mâ hatrue prei Si, i kan goditë e ja kan ngulë e pa prâa po ja ngulin. Na per t'saktë, qi kena kenë shugurue e mûshë me gjith atò t'mira e kena mûndue, ma fort se tierët qi s'e njofin, as s' kan kenë hatrue gjith aq. Nuk âsht se si me i kuitue shnierziinat t'ona e mos m' u zhgrehë n'vaai e mos m' u pendue. Mbas ktii kuitimit e kush ka me guxue me i pertrii me vullndet atò mkate, saa do t'leeta qi t' na duken ? Kush ka me kênë mâ i eger se bisha, per me pasë mbas sodit sŷy e faqe m'e theer persrii at Zêmer t'hyinue-

shme me atò faje? Ah vajë! Jan' e-dhè asi t' krishtenësh, qi tui kenë dhanë kahë perkushtija, e bâin sc e bâin ndoshti nji mii herë n'ditë ket t'zezë, pa raa as nji grimë n'mêndim me atò t'padurime, me atò madhshtina, me atò ftofsiina. O Shpiirt, qi po i mêndon ktò vertetsina, peshoje mirë vetvehten e kqyr cillat jan' atò ferra, qi mâ shpesh jee tui i ngulë Zêmers s'Jezu Krishtit e epe fialen me ndimë t' Zotit me e ndalë saa mâ par' hovin e veseve t'ua.

Mêndimi i tretë. T'mêndoim n'e mram, se per m'e ngushllue ket Zêmer t'hyinueshme, duhet jo veç mos me ja çilë na atò varrë, por m'u kuidesne edhè per me ja leecue atò dhima, qi i pertriin mkatet e tieterkuei. Nji dial' i dashtun, qi e shef t'an' e vet, i cilli gjindet n'ngushtim neper vllaa t'dalun rruget, jo veç orrvatet mos me i dhanë vetë babës kurr far' idhnimit, por tui ngaa tu kamët e tija e ankon e i lypë t'falun per vllaa e kështû ja zbutë n'nji farë mën lyret mnîin. Qe,

o shpiirt i perkushtueshem, zeellin qi t'tokon me pasë sidomos n'ket fatzezë faqe nierit, n't'cillen jetoim.

Krishti, si mos kurr, n'kto kohna âsht i qitun mbas shpinet e i harruem prei shûm kuei; madiè edhè disaa t'hatruem i bâhen anmiq, tui hîi nen flamuer t'shêitânit e tui i ngrehë nji luftë t'rrebtë. Zêmra e Shelbuesit t'on' âsht vûe n' shêi t'ktyne zhgjetave t' helmueme.

Oh ç'dhimë, e ç'mneer do t' provoin! Nee na perket m' e ngushllue. T'a diim se kiò vadii e shperblimit t'padaam, asht pûna mâ e para per t'cillen Krishti e perhapi perkushtiin e Zêmers s'vet. T'gjith e kena detyren m'e kapë n'dorë ket veper t'madhnueshme; edhè shekullarët e shekullaret mûnden m'e çue n'vênd ket pûnë. Mëndyrët janë: Uratë, me u bâa pasqyr' e mirë e veprat e zeellit. T'xâam prei anmiqve t'Zotit. Kto orzez s'topiten tui e zgjânue rregjinîin e shêitânit; gjith shka shtîin n'punë; s'i kur-

sehen as mûndit as xhepit. E na kena me ndêjë pîitas e me duer m' ndîi e me dalë mâ trima rrogtarët e Luciferrit ?

T'kena turp per ket litgshtiin t'onë, t'i bâim disaa prêmtime t'foorta e t'i lutena Zotit per me i krye burrnisht.

URATA

O Jezu fort i dhimshem, tui mêndue se t' a kena shprishë pa dhimë Zêmren t' ânde me saa e saa mrapshtina, sot po t' biim nder kamë e me lot per faqe dona me t' a dhanë ndo' i farë ngushlîimit. Po si mûndena me t' ngushllue, mbasì t'a kena grîi at Zêmer me t' zeza t' panjehuna ?

Por ti po na zêmron prei kësaj tugure e tui na kqyrë me sŷy t' mshriirshem, po na thrret me t' u avitë per me pasë t' falun per çka kena gabue. Por nuk â mieft me na bâa mshriir nee; na po t' lutena, me i fal' edhè saa mkatnorë t' shkretë, vlazen t' onë. Per t'vertetë t' zezat e tŷne lypin gjyygj

para Tejet, por Zêmra e jote kerkon mshriir per ta. Ndigioje praa, o Jezu i dashtun, zânin e dhimshem t' zêmers s' ate. Epiau ndiesen ktŷne t' mierve, t' cillët s' po diin se çka bâin e na ndîmò per mos m'e lshue kurr ket lutë per shelbim t' mkatnorve, qi âsht fort e çmueshme prei Zêmers s'ate. A. K.

LULIA E SHPIIRTIT

Diten shpesh xeetas lute Krishtin per me t' shtîi mrênda Zêmers s' vet, e me t' a ndrŷe deren per mos me dalë mâ kurr mə ndo' i mkat t' dekshem.

ZHGJETORIA

T' jeen per mue streh' e fuqiishme Zêmra e jote.

Ðeh, o Krisht, m'ep ndies' unjîi
Sidomos per shkaṇdullii.

NDOLLIJA

Nji ditë ju diftue t' Lûmes Margerit' Alakok Shelbuesi i jonë, tui pasë n' dorë t' vet dyy piktura t'mdhaja a ftyrëshkrime, n't'cillat

ishin qitë dyy farë rrnesash: n' njenen jeta e gëzimeve, sikuer mûndet m'e pasë nji mungeshë pa i çartë rregullat e kuvêndit, n' tietren ishte shkrue jeta e t' vshtirave e mûshun me gjith farë ferrash. Zgidh, i tha Krishti, cillen t' a kânde mâ fort, pse a ne e marrsh njenen, a tieren, gjithnji ka me kênë per tyy, e une kam me t' i shpraz' hiret e t' mirat si t' zgiedhsh t' gëzimeve a t' vshtirave. Kurr mos kioftë thanë me zgiedh' une, ja priti Margerita; kam m' e pelqye me vullndet t' plotshem njatë rrnesë qi t' don hatri Tyy, mbasì s' kerkoi tieter gjâa n'ket shekull, veç se me gazmue Zêmren t' ânde. Persrii Krishti e nzriti me zgiedhë; por kiò sherbtore i pergjegji me atò fialë qi sypri permëndme: Ti m' miefton, o Zoti i êm, e une s' due veç se me e krye si â mâ mirë vullndesen t' ânde. Fort mir' e kee, o bii, ja kthei Krishti, m' u pshtet' unjîi vullndesës s' ême. Une kam zgiedhë per Tyy, e tui thanë ktò fialë ja dha pikturen'a ftyrëshkrimin e mûndimeve e t' krygjave. N' at ças Margerita trimnisht uli kryet e e puthi doren e t' Lùmit, tui e diit vereverté se n' ket mëndyrë kishte per t' i

giaa Sbperbyesit, e mbas deket kishte per t' pasë nji lumnîi mâ t' posaçme n' rregjinîi t' pasosun. (Jeta e sajë. Lib. 2.)

BKSH

E NJIZETETETA DITË.

Varra e Zêmers s' Jezu Krishtit.

GATIMI I PARË. Hîn n' ket kuitim permrênda asajë Zemer per at varrë, e veshtrò shka lypë prei tejet per m' e baa kreit per vedi.

GATIMI I DYTË. Pertrije nji uzdajë t' madhe n' ket Zemer derptue e n' travajë hîn atŷ mrêndë e duje fort e at-herë s'kee mee pasë frigë.

Mêndimi i parë Shperblyesi kishte dekë n'krygjë, e qishtù u krye kurbâni si prei ânes t' nierzve qi u diftuene t'pashpiirt e gjakbâsa, si prei ânes t'Zotit, qi at-herë, si mos kurr, e qiti per fushë dreitnîin e mshriiren e vet. Por çka kaloi kufîin e nevojës s' onë, o Jezu i amel, s'e ngîni endè dashtnîin e pamasë t' ânden, e Ti s' kiee kondênd pa na i zblue visaret t'na. Si i duel Krishtit Shpirti, thot' Unjîilli, nji

ushtaar me heesht ja çili krahnorin. At-herë desht i Lûmi, qi me ket shêi fort t' pashoq t' mirsiis, t' na çilei Zêmra e Tii. Une knitoi se n'at ças Êit tuba tuba do t'keen zdrypë prei qillet n' Kalvar, per me kênë dishmitarë t' ktii shêi dashtnijet; e tui u siellë kahë ndierzt do t' keen thanë: Qe ajò Zêmer, qi kaq fort ju ka pasë n' hater e qitash âsht derptue e çilun e neper ket varr' âsht hapë per juu kroni i dashtnîis t' hyinueshme, sikuer e perfoli Xakarija: In illa die erit fons patens domui Jacob. (13. 1). T'a adhroim edhè na permyzun per dhee e t'ja diim t' miren e kësajë t' mrame provë t'dashtnîis, qi na dha. T'i ngulim sŷyt n'tê, e kena per t'a paa t'shkrueme me letra arit at fialë, qi e foli pak perpara deket: Sitio. O bit e mii, une kam ed per shpirtna e per zêmra t'ua. M' pergjegjni praa me dashtnîi. E na ç' t' pergjegjun po i napim?

Mêndimi i dytë. Po pse e dha lirimin Krishti qi t' ja bâshin ket varrë n'korp

t' vet mbas deket? Sh'Bernardi na pergjegjë se kiè therun me mûit na me vûe oroe varren e papaashme, qi âsht pertrîi prei dashtnijet neper ket varrë t' paashme. Kiò dashtnîi s' mûite mâ bukur medalë n' dritë, veç se tui e pershkue heeshta krahnorin, t'ja çilte edhè Zêmren. Prandêi kiò varrë na shtiè nder mênd ato flakë ziermit t' pa kurr farë maset, qi janë ndezë permrênda Sajë.

Sh' Katrina prei Sienet e pveti nji herë Krishtin, po pse kishte prêmtue qi, mbas deket nji heesht gjakbâase t'ja theerte Zêmren? I Lûmi i bâni me diit se, dishiri i Tii per m' e shelbue nierin e shkretë, ishte kên' i pamaruem, por korpi s'mûite me hiekë mûndime e dhima veç se me nji farë maset e s' kish kênë se si m' e zblue at dashtnîi t'pamarueme, mbasi çka âsht e sosun s'e qet n' pah si duhet t' pasosmen. Prândei desht qi nierzitt'a shofin ket dashtnîi shi tu kroni, qi âsht Zêmra, e t' mêrrshin vesht se i dote

edhè mâ tek ândei se e pat diftue n'at dekë t' mneershme, qi bâni per ta. N'ktò mêndime t' permallshme s'ka se si i krishtêni mos me flakrue unjîi n'dashtnîi per Jezu Krishtin, porn'mos u theftë, t'a diin edhè qi s'ka zêmer.

Mêndimi i tretë. Por âsht ê dè nji arsye tieter, qi na do t'a peshoim permbii ket t'mramen provë t' dashtniis t' Krishtit. Lakmoi i Lûmi qi, Zêmra e vet t'hapei per me gjetë na nji strehë t' pa-kurr-shoqe e pertei t'çmueshme nder t'gjitha atò travajë, me t' cillat â mushë rrnesa e jonë.

Salvimet, travajët, lëngatët, ngasat, pa prâa na vêen n' rrezik per me bierrë durimin e hirin e Zotit; e prândei Krishti na dha mëndyren per me na shtîi n' varrë t' veta e sidomos n' at t' zêmers, per me pasë na nji hije e e nji krue gëzimit e gazmêndit.

I lûmi Enrrik Suzoni nji ditë raa n' trishtim t' foort, prei nderdyshimit t' shelbimit t' pasosun. Nder kto ngushtica ndîen nji zâa prei qiillet, qi e

ngushlloi tui i thanë: Çou e hin n'varrë t'Zêmers s'ême, pse atŷ kee per t'gjetë pagjen e vertetë e trimnîin n' t'gjitha t' kqijat. T'a myllim praa ket kuitim me kto fialë t' dijetarit t'Kishës Sh'Agostinit: Une s'kam se tutem edhè tui paa mkatet e mija saa do t'rânda, si t'a mêndoi deken e Shelbuesit t'em, sepsè kto t'zeza s'kau se si ja dalin, per pa u shlye kreit n'at dekë t' Birit t'Tenzot. Goozhdat, heshta si me gojë m'thouë se, veç qi t'a due, e jam paitue me Krishtin. Longini me heesht, m'a ka çilë krahnorin e Krishtit e une kam hîi aty mrêndë, kû gjîndem n'nji strehë fort t' pafrigueshme. A thue ndokush edhè tutet? T'a kena nji dashtnji t'madhe per t' Lûmin Krisht e ka me na u davaritë me nji herë ç'do frigë. Dashtnîja e largon drojen.

URATA

O Jezu i êm, ç'dashtnîi t'pamas' i kee diftue nierzve tui jau çilë n'Zêmer t'ânde nji strehë t'pafrigueshme?

N'at strehë t'bekueme po shpeitoi me hîi me uzdajë t' xeet. M' shtiè mrêndë, po t'lus, e kurr mâ mos t'dal prei Sajë. Me gjith gëzim po t'tham me Sh'Bernardin: Oh! ç' pun' e mirë e e ambel âsht me ngulë prâjen permrênda ksai Zêmer! O quam bonum et quam jucundum habitare in corde hoc! (Serm. 8 de pass. Dom.)

Verevertè Zêmra e jotè âsht porsì nji limâa a stielè e pafrigshme, kû shpirti e gjêen shelbimin mbas valet t'mkatit; âsht porsì nji kalaa o gjytetetth i foort, prei kah lshohet me hov kûndra ordave t' ferrit; âsht si nji lulishte, n't' cillen kputen gjith farë lulesh t' hiishme vyrtytesh; âsht parrîizi, kû gëzohet dashtnîja e hyinueshme. Po t'lutem, m'mêrr permrênda Zêmers me at mshriir t' pashoqe, me t'cillen kurr s' e perbuzë faitorin e pênduem. N'kiosha mkatnuer, m'pastrò me at gjak qi bashkë me ujë rriedhi prei sajë, n' kiosha i ngathët n'sherbesë t'ânde, m'xeei n'at zierm qi fla-

kron ajò e Lume.

Bân, qi përoor n'Tê t'a shkoi t'tanë kohen e jetës s'eme, e n'Tê t'ap shpirtin per me lumnue per gjithmonë n'parrîiz. A. K.

LULIA E SHPIRTT

Nji cop' herë lutu xeetas per lulzim t'shêites kishë e per t' kthyem t'anmiqve t'sajë; bashkò edhè ndo' i shterngim n'hae e n'pije per ket ndiet

ZHGJETORIA.

Shëndriti, po t'lutem mkatnorët e ndimoi kishës shêite.

Porsi plluṃi per me pshtue,
N'zêmer t'âṇde m'u mshehë due.

NDOLLIJA

T' rânda kiene travajët me t'cillat Zoti e provoi Sh' Elcearin begun e Arianit. Si ja patne grabitë pa udhë t'tanë gjâan e mallin, i kiè mârr' edhè erzi e ndeera; shkurt mâ, as me pas kênë Gjobi, ju shkrepne t'gjith t'zezat, saa m'u bâa prralla e dheut. Nder ktò farë ngushticash, shêiti s'u lodh as nji

grimë, por me nji durim t'pashoq i baarti me pagjë e pa u ankue. Delfina e shoqia e tii, tui u biud per ket durim t'paperkulun, nji ditë mêrr m' e pvetë t' shoin, kah' i vîte gjith ajò ndîmë per me qîndrue n' atò t' zeza pa u thye. E Shêiti ja priti: Kuer m' biè ndo 'i sênd i vshtiir, une mshehem nder varrë t'Jezu Krishtit, e sidomos n'varrë t'krahnorit, e aty mrêndë mêndoi çka ka hiekë Shelbuesi i êm per mue, e s'e lâa kuitimin deri saa t'a gjêjë ngushllimin e ndîmen, qi kam nevojë.

Qe kû do t' a kerkoim edhè na fuqiin nder t'kqija, qi na biin, per me ja dalë ç'do t'vshtiret me meritim e per m'u vaditë n'shum vyrtyte. (Aurienna ann. p. 2. c. 14)

E NJIZETENDANDA DITË.

Per saa t'rrnoim, veç Zêmra e Krishtit âsht ngushllimi i jon'i unjiishem.

GATIMI I PARË. T'a keesh para sŷyve Jezu Krishtin, qi tui t'a zblue Zêmren e vet, t'thotë: Eni te une, o jû t' gjith, qi jeni nder travajë e une kam me ju ngushllue.

GATIMI I DYTË. Premtò m'u lutë me uzdajë, me pervûitnii e me qîndresë, e kurr ajò Zêmer s'ka me t'i kursye hiret e veta

Mêndimi i parë. Fort lûmnohet njai qi ka gjetë njî mik t'vertetë, prei t'cillit ka ndîmë n' ç' do nevojë.

Njikaq t'dreita janë ktò fialë, saa vetë Shpiirti Shêit mrrîiti m'e thirrë t'lùm ket nieri fatmirë. Kiò pûnë s' âsht e vështiir m'u mârrë vesht, mbasi miku i vertetë, na perkrahet gjithsesi, hai n't'mira na shton gëzimin, hai n't'kqija e

t'ona fiala e tii na e vocrron barren e t'fshtirave si t' ja çilim zêmren. Po a fort rraall i ndollë kiò e mirë nierit n'ket shekull t' rrêishem, e kush t' a keen fat, kûnd kûnd per asgjâa sênd mûndet m'e bierrë. Nji mnîi, nji shkarkim, nji fial' e vetme papeshueme i çart' hera herë bashkimet saa do t'kaditshme t'kenë kênë; e n'e mram do mos do, o shpeit o vonë deka e shkatrron.

Kreit ndryshei âsht dashtnija fort e dliir e Krishtit me nji shpiirt, qi gjindet n'hiir t'Tii, e veç se mkati i dekshem mûndet m'e daa ket miqsii. Krishti kurr s'çartet me mue edhè mbas deket t'ême, n'mos kiosha une mâ i pari me ja siellë shpînen e me i dal' hatrit me ndo' i fai t' rândë.

M'duhet m'u zhgrehë n'vajë tui diit se saa herë kam kên 'i pa-udhë me Zotin. Confiteor adversum me injustitiam meam Domino. Po e rrfyei para Tejet shnierziin t'ême. E mbas pêndimit me uzdajë po tham me rregj profeten: Et tu remisisti impietatem peccati

mei (Ps. 51. 5). Gjith saa herë me zêmer t' thyeme prei t' dhimtunit e diftoi vedin faituer e i mnîi mkatet e mija, e ndreqi persrii ndermiet t' Krishtit e shpirtit t' êm miqsiin e pagjen e unjîishme, e si t' qîndroi n' besë t'Tii, s' âsht kush qi mûndet me m' keqë me Tê.

Mêndimi i dytë. Mêndò se kiò ndîmë jo veç âsht e padaame prei ânes t' Lûmit, por pershîin edhè t' gjitha nevojët e mija, saa do t' rânda t' jeen, mbasì Krishti âsht gjith e mira e jême. Miqt e kësajë tokë kan me m' ndîmue veç; m' ndo' i nevojë e jo saa t' due vetë ndoshti m' a njomin doren n' pûnë shekullit, por jo n' t' shpiirtit, kan me m' u perkrahë n' ket jetë, por asnji grimë per jetë t' jetës.

Veç tu Krishti gjêjë pshtimin n' gjith çka t' kena nevojë, pse âsht i gjithpushtueshem, e s' i ka vûe tieter kufîi hireve t' veta, veç se luten me uzdajë e me qîndresë. Ai â dordhansi i êm, qi m' rrî perore per brîi, madiè

permrênda mejet, i shef e i di t'vshtirat e mija e per ças dishron me m'a njitë doren, miêft qi t'ja lypi. Ne m'paat nder ngasa t'shêitânit, m'ep hirin e vet per me i qindrue e me i mûit anmiqt e shpirtit; ne m'paat t' rrahun prei ngushtimeve, m'thrret n' Zêmer t' vet, e cilla âsht kroni i ngushllimeve t' verteta; ne kiosha mlue prei dhimave, m'zêmron tui m' i shtîi n' mênd mûndimet e veta; ne kiosha merthye n' shtrat prei lngatet, Ai â ngjet mejet per me m'a lecue smûnden; ne kiosha tui perhiekë, vien n'ndîmë me hire t' veta n' at t' mramen luftë; ne deksha, ai gjîndet afer per me m'a marrë t' mramin t'perhiekun.

Si kaa me t' bâa zêmra, o shpiirt i êm, me kerkue edhè mbas tashit ngushllim prei kreatyrve e me harrue mikun e vertetë, Jezu Krishtin, qi mûndet e dishron me t'u gjetë n't'gjitha nevojët t' ua ?

Mêndimi i tretë. Krishtit jo veç s' i mungon pushtedia per me t'u perkrahë

gjith se si, por edhè i hiek Zêmra me t' ndîmue e me t' bâa kreit t' lumë. Vetë Zoti per m' e diftue qi ka me na bâa mirë, n'Shkruemit Shêit biè shêmllesen e dashtnîis t' nji nanës. " A ka se si nana m' e harrue fmîin e vet e mos m' e dashtë e mos me i bâa mirë atii, qi ka dhanë jeten ?

Edhè mos e pastë hera herë ndo' i nanë ket farë dashtnîjet, qi natyra vetë ja mson, asgjamângut une kurr s' kam me ju harrue, pse ju kam t'shkruem n' duur t' mija. „

Per ket arsye, thotë nji shkrimtaar i perkushtueshem, desht Shperblyesi i jonë me i mbaitë n'korp t' vet t' lûmnueshem shêjet e pergjakshme t'varrve t'veta, per me i këndue n'ta êmnat t'onë.

Mos kuitò praa se Krishti âsht sikuer nji mikë i shekullit, i cilli, si t'i lypen teprii ndeerna, merzitet. Jo kurr: Zêmra e Tii kishte me dashtë me t'paa per herë rreth vedit, tui i kerkue hire t'reja; kishte me dishrue qi t'jeen gjith rrnesa e jote nji lut' e

padaame, e cilla âsht verevertè ai çilc plot me çmim, qi na hapë visarë t'panjehun. Vet' i Lumi na ka thanë: Lypni e keni me pasë, kerkoni e keni me gjetë, traklloni derës t'visareve e ka me u çilë.

Mbasì praa ndîma e paprâame âsht gadi per ç'do nevojë, e mâ fort lakmon Krishti me na i dhanë, se na me i marrë, pse s'nget, o kendues i dashtun, tu Zêmra e Tii per me hasë n'pshtim nder atò t'zeza qi t'kan raa?

URATA

O Zêmra e Jezu Krishtit vetë mirsija e pakufîi, Zêmer dashtunore permbî t'gjith dashtunorë, me t' a pas njoftë perpara mëshiiren t'ânde, s'kishe voitë n'ket shtet, as s'ishe bâa robi i veseve t'mija, tui u bierrë mbas t'mirave kote t'ktii shekullit, qi s'mûnden me kênë veç se helm per atò, qi i lakmoin teprii.

Fort po t'a dii per ndeer qi sot m' shëndrite per me t'njoftë e me t'gjetë

Tyy, o visaar i pa-kurr-shoq.

Qe, tash e pergjithmonë po e zgiedhi Zêmren t'ânde per strehë t'ême nder travajë t'jetës: atŷ mrêndë due me xanë vênd e me ngulë prâjen saa t'jemi gjaall. " Haec requies mea in saeculum saeculi, hic habitabo quoniam elegi eam.„ (Ps. 131. 15.).

Kush do me m'gjetë mbas tashit, kam me thanë me sherbtorin t' ând Sh' Françesk prei Sales, t' vînë me m'kerkue jo njeti, veç se tu Zêmra e Shelbuesit t'êm.

Xeetas po t'lutem, o Jezu, mos prêmtò me t'ikë mâ prei Zêmers me ndo'i mkat. Deh! sûndoje ket zêmren t'ême mbas dishireve t's'ates; e kshtû kam me fillue edhè ktû n'tokë at jetë t'kândshme dashtnîjet, e cilla n' qiell ka me kên' e padaame e e unjiishme, kû pa kurr farë pritet kam me e gëzue e m'e dashtë Zêmren t'ânde pergjithmonë. A. K.

LULIA E SHPIRTIT

Diten shpesh t'shkoin mêndia n'ket vertetsii: Zoti m'shef, e xeetas pertrîje kûnd kûnd pûnen e fees.

ZHGJETORIA

Bân, o Jezu, qi mos t'ja njes Zêmren t'mirave t' tokës.

Kurr mâ n' mkat mos t' bii, o Zot,
Te ti t' kthei me t' idhta lot.

NDOLLIJA

Sh' Lutgarda, tui kên' êndè e ree, kiè shtîi prei prîndve n'nji kuvênd t'mungeshave t'Sh' Benedetit, per m'u rritë n' urtii e n' dije. Anmiku i shpiirtît, shi n' ket vênd t'bekuem, i ngrehi nji lak fort t'rrezikshem neper do dielmoça. Mûitne kto fatzez tinzisht m'u futë tu dera e kuvêndit e nder do biruca i patne me tê do farë bisedësh, qi vritshin per s'Iergut n' punë t' ligë. Kapak kapak zêmra e ksai vaizës ish ka thehei prei fialve t'kândshme e t'rrêishme t'ktyne dielmeve, e mêndote se si me ikë prei kuvêndit pa e diktue mungeshat. Tui kênë nji

ditë n'kto kuitime t'mrapshta, pa pritë kiè kapë prei mneeret e prei drojet t'gjygjit t' Zotit; e n'at rasë ju duk Jezu Krishti i cilli tui i diftue Zêmren e vet t'derptueme, i tha: Lutgardë, bija e ême, mos u rrêjë prei dashtnîis kote, por shporru rrezikut e sillu prei Zêmers s'ême e hîn mrêndë, pse ktû veç kee me gjetë gëzimin e knaqen e vertetë, qi ka me t'lûmnue per jetë t'jetës.

Si i foli kto fialë, ju zhduk syŷsh. Prei ktii vegimit njikaq u ndrrue kio vaizë, saa atŷ per atŷ dau me i raa shqelm t'mirave t'shekullit, e sikuer dha fialen, âshtû edhè pernjimênd pûnoi, tui u dhanë kreit nji jetës shêite.

Mêndò mirë, o këndues i dashtun, se edhè Tyy t'flet Krishti kso doret; bân ndiet praa m'e kerkue mbas sodit ndîmen e ngushllimin t'and veç n'Zêmer t'Shelbuesit t'and. (Masini. Vita).

E TRIDHETA DITË.

N' fiill t' mordes Zêmra e J. Krishtit âsht streha e jonë.

GATIMI I PARË. Kuitoje Zêmren e Jezu Krishtit ndezë flakë n' dashtnîi per tyy, qi a gadi me t'ndîmue n' ças t' rreptë t' dekës.

GATIMI I DYTË. Ndeeroje saa t' jeesh gjaall ket Zêmer e hape jo veç nder shpijarë t' uu, por edhè njeti saa t' mûndesh e kee m' e gjetë strehë n' fiill t' mordes.

Mêndimi i parë. Trii kuitime t' frigueshme kan zakon m'e mneerit gjithkêndin n'at ças t'mram. Koha e kaluame na i qet n'mênd mkatet e rânda, qi kena bâa e s' diim a na janë shlye; e tashmia na shtiè disaa mêndime t'trishtueshme, qi fûnd e mâje na bâin m' u dridhë n' at luftë kundra shêitânave; e koha e ardhshme na tutë me dyshime t' nji gjyygjit t' dreitë t' pa-

dhimë e t' rrebtë. Nder ktò ngushtica t'foorta, veç Zêmra e Krishtit ka me na u gjetë n' ndimë e me na ngushllue.

E mâ parë po e vêem oroe kohen e kalueme.Çka kishte me kênë per nee mos me na pas zotnue Shelbuesi i jonë t'falunit e mkateve t' ona ? E pernjimênd kiò âsht nji vertetsii fejet, qi qyysh n' fmînîi e kena xânë e nji mîi her' e kena folë. Une besoi t' ndîenmit e mkateve.

Krishti kishte mûitë mos me na dhanë ket fialë, por mbasi na e ka dhanë me bee, s' ka se si tash mâ me e hanger, ne i ndiekshim atò regulla, qi ka vûu per me xierrë ket t' falun. E mbasì kiò bes' u dha edhè mkatnorve t'mdhai, qi gjâa pa bâa s' kan lanë, mieft qi t' pêndohen me gjith zêmer per gabîme t' veta, saa mâ me arsye u dha atyne, t'cillët edhè se kûnd kûnd i kan fye Zotit, por me t'shpeitë ngane tu Zêmra e Krishtit e me lot per faqe i kiaane mkatet e veta e i shperblyene saa kû mûitne me pêndes' atò

shnierziina. Kŷ soi faitorit s' ka udhë me drashtë, por me shpnesue. A s'âsht ndoshti edhè tash ajò Zêmer, qi dishrote me i kthye prei vedit mkatnorët e me i dhanë t'falun e ndiesë? A s'âsht Ai qi na tha se qiella mâ fort lumnon per t' siellun t' nji mkatnorit, se per ndândëdhetendand t' mirë, qi s' kan nevojë per pêndesë? A s' âsht ai Krisht, i cilli pa u lodhë shkote me i kerkue mkatnorët, e kuer e gjêete ndonji gëzote porsì per nji fatmirë t'pashoqe, tui thirrë t' gjith per m' u gazmêndue me tê me ktò fialë: Kam gjetë delen qi m' pat tretë. Inveni ovem, quae perierat (Luc. 6. 15.). A thue se n'qiell kiò Zêmer e ka ndrrue natyren? Mârrii kishte me kênë veç m' e kuitue. Ç' mêndim i ngushllueshem praa ka per t' kênë n' fiill t' mordes, tui diit se Jezu Krishti mâ fort dishron me na falë, se na me kênë t' falun?

Mêndimi dytë. Por ndoshti n' at ças ka me kên 'i madh fort hovi i ngasave t' ferrit. Korpi ka me kênë mlue prei

dhimave t' rânda, e shkatrrimi prei gjâas, qi kena hatrue e sidomos prei vehtes, ka me kên'i vshtiir e i mneershem? Anì t'jeen si t' jeen, por t'zêmrohena; pse edhè ne u shkrepshin permbîi nee atò provë, Zoti kurr s'kaa me na lëshue doret, e at-herë t' gjith kto tûndime e ngushtica kan me kênë si t'mramët gur t' paçmuem, me t'ci llët ka m'u stolisë bukurisht kunora e jonë. Ket vertetsii e thotë goja e Shpirtit Shêit: "Une kam me kênë me tê, due me thanë me atê qi m' don, nder travajë e nder turbullime kam m' e xierrë perjashta tyne, kam m' e gjallitë e m'e trimnue tui e bâa piestaar t'jetës t' pasosme.„

Hiri i Tii, shëndritsinat shêite, Sakramêndet, luta e meshtarve, ndermietsija e shêitnave e sidomos e Sh'Jozefit e e Zojës Bekueme, e ndîma e Êillit t'Rojës, e mbîi t'gjith Zêmra e Jezu Krishtit, n't'cillen ka me i shtîi t' perkushtuemit e vet si n' strehë t'pathyeme, kan me na bâa me dalë fituesa

n' at luftë t' rrebët: e saa mâ t' foorta t' jeen kênë hovet e anmiqve t' onë, aq mâ i plotshem ka me kênë meritimi, qi kena me gëzue n'lumnii t' Parrîizit.

Mêndimi i tretë. Mêndò n' e mram se zakonisht dyshimi i gjyygjit t'mram, na shtiè frigen n' ças t' dekës.

N' kohë t' ardhshme si do t' dalin puna e jonë? Mos druei, po t'tham me nji shkrimtaar t' perkushtuem: ka me kên 'i lum ai ças, n' t' cillin kee me gëzue frytin e perkushtiis t'ânde ndei Zêmren e Jezu Krishtit. I Lûmi per gjith kênd n' at ditë idhnijet kà me kênë gjygjtaar i pamëshriirshem, por per atò qi e kan dashtë Zêmren e hyinreshme t' Tii, ka me kênë bab 'i dashtun e i dhimshem, pse qyysh per t' gjallët kan lypë ndimë e t'falun. N' nji gjyygj, qi t' kena neper duer, s' do t' frigohena se na del keq, si t'a diim per t' sakët se t' kputunit e tii e kqyrë nji babë fort i dashtun. Si kena m' u tutë praa n' fiill t' mordes per shelbim t' pasosun t' onë, mbasì

do t' na gjikoin vet' ajò Zêmer e mëshriirshem, qi na kaa n' hater mâ fort se t' gjith babat, qi kan t' birt e vet, e mbasì na jena mûndue me i pergjegjë me dashtnii t' vertetë e t' zhdervellët ?

Rrahi me mênd t'ua ktò fialë t'ngushllueshme, qi i la t' shkrueme e lumia Margeritë : Oh ç' pun' e mir' e e kândshme âsht me dhanë shpirtin n'Zêmer t'Jezu Krishtit, si t'a keesh njaall n' jetë t' ânde nji perkushtii t' unjîishme e t' padaame. T' a diish pernjimênd qi prei Zêmres s' vet Krishti s' ka me t' perzanë e s' ka me t' largue vedit per m' u diegë n' ferrë. Na ka zotnue vetë goja e Shelbuesit t'onë, qi t' perkushtuemt e Zêmers s' vet, jo veç kan me dekë n'hiir e n'miqsii t'Tii, por edhè me fashim e pagjë t' pashoqe.

Ne lakmoshim ket farë deket, xeetas t'a kapim ket perkushtii, qi na biè nji mii t' mira.

URATA.

Moriatur anima mea morte justorum. Le t'jeen, po t'lutem, o Jezu, qishtû deka e jême, sikuer e kam mêndue n'dit t'soçme; e ket ndeer e shpnesoi prei fort t'mërhriirshmes Zemers s'ate. E n'at ças ndoshti i kputun e i derdhun prei shkulmit t'foort t'dhimave, s'kam me mûitë me t'u porositë saa duhet: qe se me sot po t'dal perpara n'ket sakramênd, kû jee verevertè, per me t'a dishmue zêmren t'ême.

Po e pelqei me vullndet e me kondênd at dekë, qi t' doesh me m' çue, porsi nji ndeshkim t' mkateve t' mija, per t' cillat pervûitnisht po t' lypi t'falun e ndiesë. Une me sot po mshehem, o Jezu i êm, mrênda Zêmers s'ate, e atŷ kam me pasë ndimë e trimnîi per me i shtrue per her' anmiqt e shpirtit, por sidomos n'fiill t' mordes, kuer kan me n lëshue n' mue mâ me hov, e me kto fitime kam me dalë plot me uzdajë para Tejet, i pshtetun n' mirsii t'ânde

t' pamarueme kam me gjetë dhimë e mëshriir. Krahnori i jyt i derptuem, Zêmra e jote e çilun, dhimat t'ua, t'perhiekunit t' ând, deka e jote po m'zêmroin m' e pshtet' uzdajen e shelbimit t' êm per jetë t' pasosme.

I mrami t'kqyrun n'at sahat t' jeen nji t' kqyrun dashtnijet t'ndezun ndei Zêmren t' ânde, e mramia fial' e jêmia le t' jeen nji zhgjetore e permallshme Zêmers s' ate, i mrami t' perhiekun le t'jeen nji efshim i xeet kahë Zemra e jote, i mrami t'puthun t'jeen nji t'puthun dashtnijet Zêmers s' ate, i mrami t'ulun kryet kuer t' m' dalë shpirti, o Jezu i em, le t' jeen porsì i mrami t' pershndedun Zêmers s'ate.

LULIA E SHPIIRTIT

Neser avitiu rrfimit e kungimit me t'madhe perkushtii e falia Zêmers s'J. K. gjith çka kee bâa per Tê n'ket muei.

ZHGJETORIA

O Jezu, t'jeesh ndîma e jême n't' mramin ças.

Per gjith mkate m'fal lirimin,
N' zêmer t'ânde t' keem shelbimin.

NDOLLIJA

E lumia Margerit' Alakok gjindei n' fiill t' mordes e gadi mâ ish per m' u bashkue per gjithmonë me Jezu Krishtin, qi kaq fort e kishte pas hatrue.

Kuer qe prêmton Zoti, t'tan' ajò pagjë e ai gëzim i shpirtit, n't'cillin i ngufote zêmra, me ças ju ndrrue n' trishtim e n' frigë t'mneershme per gjyygj, qi do t'bâte me Zotin. Njikaq i rrebtë kiè ky ngushtim e kiò drojë, saa m'u dridhë fûnd e mâje porsi thupra e gjithkush i ndolli afer, pat dhimë per at mûndim t' sajë. Por, oh çudë! Si e mûer e lûmia nder duer t'veta ftyren e Krishtit t'krygjzuem e plot me dashtnii e shterngoi n'parzem, tui e puthë varren e krahnorit ja permêndi Krishtit premtimin, qi i kishte folë t' perkushtueshmeve t'Zêmers s'vet, e me nji herë ju davarit kreit friga e trishtimi. Filloi me thanë do rreshta t'psalmit 114. Kam me këndue n'amshim mëshriiren e Zotit. Çka me lakmue n'qiell e n' tokë

tieter sênd, veç se Tyy, o Zot i êm?

Mrapa tui u siellë kahë shoqet, qi i rrîshin ngiet shtratit, ju tha: O ç'lumnii e gëzim âsht me dashtë! Dunie ket dashtunii, por dunie unjîi e me gjith eshtat t'zêmers.

Mbas nji grimet herë me shûm pagjë e fashim dha shpiirtin. (Jeta e t'Lûmes. lib. i mram).

V.O. Kui t'i don'hatri me marue mojin e Zêmers s' Jezu Krishtit t' paren ditë t' Korrikut, ka ktû edhè nji kuitim mâ teper qi mûndet me vieftë porsì gatim i kungimit shêit. Josè n'pastë zgiedhë ket t'soçmen, per m'e mêndue n't'kreeme t' korpit t' Krishtit, sot t'mârrin me mênd at kuitim qi ka raa me bâa n' ket t'kreeme, kuer t' biin n' muei t' qershorit.

E MRAMIA DITË.

GATIMI I PARË. Ngule n' mênd Jezu Krishtin n' t' mramen darkë n' miedis t' Apostuive e hîn me mênd n' at Zêmer per m' u ndezë n' falëndeere.

GATIMI I DYTE. Prêmtò nji perkushtii t' madhe kahë kŷ Sakramênd, e diftoje tui u piekë shpesh e xeetas e tui e mârrë, n' muish. per ditë, e ne muish m' e pertrii shûm herë n' ditë Kungimin e dishirit.

Mêndimi i parë. Sh' Trezia thotë, se dita e t'temeluemit t'ktii sakramênd t'hyinueshem me arsye mûndet m' u thirrë dita e dashtnîis. Sot, qi kisha shêite e lutë me lulzim pomênden e ktii hartimit dashtunuer t' Zêmers s'Jezu Krishtit, me temel t'a mêndoim per me ja diit t'Lumit ket t' mirë.

T'na biin nder mênd si Jezu Krishti n' at t'mramen nâtë para mûndimeve t'veta, mbasì ja lau kamët Apostuive, mirisht u vûe n'tryes n' sofer

me ta.

Kqyrnie si duket mârrë me mênd prei flakve t' dashtniis. Ftyra e Tii e ndezun prei ziermit t'dashtniis t'pashoqe, sŷyt n'vaai i çon perpietë kahë qiella, gjith kahë shkelxen n'dhimë e n'mëshriir per nee. Kapë n'dorë buken, e bekon e e then e jau daan Apostuive tui i thanë: "Mêrrni, hani, se ky âsht korpi i em „. N' at ças Êit vegimtarë do t'jeen bindë per ket mirsii t'posaçme, e do t'keen lakmue fatamiren t'onë, qi u rritme n' ndeer kaq fort, saa me mârrë n' zemer nji Zot bâamun nieri e m'u shûitue me korp e me gjak t'Tii.

E ti, o shpiirti i em, êndè s'xehe me i pergjegjë me dashtnii t' flakrueme ksai ndeer t'madhe, qi t'ka bâa Shelbuesi i jyt, edhè t' bân zêmra me ken' i ftoftë e mos me i kputë t'paudhat t'ua?

Mêndimi i dytë. T' mêndoim qi J. K. sikuerse n't' mishnuem t'vet u shoqnue me nee, i merrthyem n'krygj u bâa

shperblimi i jonë; ashtû desht n'Eukarestii m'u bâa shûita e gjella e jonë; e prândei saa mâ i madh âsht bashkimi i shpiirtit me Tê n'ket mister o tinzim, aq mâ fort del n'pah dashtnija e Tii. Vetë Krishti na thotë: Kush ha korpin t' êm e pi gjakun t' êm, xên vênd n'mue e une n' tê. Animâa fryti i kungimit shêit âsht t'shëndrruemit e nierit n'Zotin, e si me thanë n'ndo' i masë, hyinohet shpiirti i jonë. Eukarestija âsht buka e shpiirtit, e ky tui i marrë nduret e ksai shûitë qillore, n' nji farë mëndyret, gadi shëndrrohet n' Zotin. Shelbuesi i jon çiltas na thotë se, ai qi ha korpin e Tii do t' gjallisin n' Krishtin e per Krishtin, sikuer Ai i Lûmi gjallitë n'Aatin e vet; e do me thanë se, korpi i Krishtit ka fuqii t'plotshme me e bâa nierin piestarin e jetës t'hyinueshme. Prandei kuer t'i avitena lterit per me mârrë korpin e Krishtit e me pii Gjakun e Tii, kena piesë n'hyinii me t'gjitha atò t'mira t' plotshme e

kreitijet t'panjehuna. Mêrre vesht praa, o këndues i dashtun, madhnîin n't'cillen jee neltue; mieft mâ me thanë se, vetë Zoti vien permrênda zêmret t'ânde. Ti at-herë bâhe verevertè plangu i gjaall e selija e zgiedhun e Tii; por t'biin nder mênd se, veç Zêmra e Krishtit fort e dhimshme, muit me t'hatrue me ket farë shejit t'pashoq.

Mêndimi i tretë. E ç'farë shperblimit gjêen Zêmra e Jezu Krishtit prei nesh, per ket dhantii kaq t'madhe? Shpesh âsht lânë vetun nâtë e ditë e veç se drita e zbeet e nji kândilit na bân me diit se rrî n'lteer. Gjithkênd thrret per me i mûshë e me i pasanitë me nji mîi t'mira, qi do me i daa prei asò shatorriet: por posë disaave, mâ e shûma i kan qitë mbas shpînet t' thirrunat e Tija e pak o aspak s' ja vêen veshin fialve, e kaloin javët, mueit edhè viett pa u perkuides' as nji grimë me ju avitë kungimit. Por e keqia s'maron ktû. Asht dhûnue i Lûmi me saa t' pandeerime nder kishna, me saa

t'kqyruna me fai e me sherrii e me saa madhshtiina. Ah mierii! se per ndokênd kishët janë shëndrrue n' vênde kryenaltësijet, lakmîjet e mkatit. O Jezu i perbuzun e i pervneruem, qe saa per s'mrapshtit t'a shperblein mierzit at dashtnii t'pamasë, qi i kee diftue. Kee t'madhe arsye m'u ankue me nee me atò fialë t'parafolsit: Haeccine reddis Domino, populo stulto et insipiens! Kaq zii jee tui i pergjegjë Zotit, o popull i pamênd e i shnierzuem, per t'mira qi t'ka falë.

Ti, o këndues i dashtun, qi jee tuijju kushtue ksai Zêmer t'hyinueshme, shêndoje tui ja shperblye t' fyemet qi ka prror n'ket Sakramênd dashtnijet, me urtii t'shtatit n'kishë. Shko shpesh e shpesh m'u piekë n'Tê e m'u kungue me perkushtii t'posaçme.

URATA

M'lên, o Jezu i em, qi une ktû nder kambë t'ua t'shkrîhem tui t'u falë ndeers per nji dhuntii kaq t' madhe, qi na kee

bâa tui u vûe nen hije t' bukës per gjellë t' shpirtnave t' ona. S'i mieftoi Zêmres s' ate fort t' hatrueshme me na i shpraz' hiret, por kee dashtë me ardhë Ti vetë per me i daa mâ me mieftësii, e kshtû me shfrye zêmer me zêmer e me ngîi mallin e knâqen, qi kee per me xânë vênd nder bitt t' tuu. E nieri i shnierzuem e kerkon njeti kânden e s' i çmon as s' i shtiè n' vesh dishiret t'tua! O Zêmer, e pergjegjun kaq zii, sa fort po n' dhime tui i paa gjith kto t' paudha! Po i mnîi per pellk ktò t' perbuzuna e kishe me dashtë me ngaa n' kater anët e botës tui i thirrë t'gjith popuit: Eni, eni per m' ê adhrue Krishtin, eni m'u shûitue n' ket Sakramênd.

Me lot per faqe po dishmoi, o Zot, qi edhè une deri sot jam kênë n' numer t' ktyne t' shnierzuemve; por tash po t' nap fialen se me ndîmë t' ânde due me flakrue n' dashtnii per Tyy, e me xee edhè tieterkênd me t' dashtë e me t' nderue n' ket Sakramênd.

LULIA E SHPIIRTT

Sot mos mûish me mârrë Krishtin n' zêmer, bâne sadopak kungimin e dishirit per me i laa t' fyemet qi i bâhen t' Lûmit n' Eukaristii.

ZHGJETORIA.

M' a bân ndeeren qi t' kungohem per shtegtim.

Kioftë per mue njiky kungim,
Pêngu i jetës qi s' ka marim.

NDOLLIJA

E lûmia Margerit' Alakok e pertrîni per herë mâ fort nji perkushtii t' posacem ndei Jezu Krishtin n' Shêitin Sakramênd, e me nji kuides t' pashoq orrvatei përorr m' u gaçue si â mâ mirë kungimit shêit.

N' jetë t' sajë (lib. 1. k. 6.) i këndoim kto fialë, qi vet 'i foli: "Une sprovoi nji maall e nji shkas t' foort per m' u kungue shpesh e me kênë se lypet per ket ndeer me ecë zdathun neper zierm, kishe m'e pelqye ket mûndim pa pikë t'vshtiret, madiè aspak s'kishe m'u topitë me ju shtrue ktii mûndimit,

sepsè per mue âsht mâ psim me ndêjë pa ket t'mirë.

Qyysh nâten e kungimit vlote zêmra e sajë n'gëzim e n'shênd tui mêndue qi, ne e nesre do t'mêrrte Shelbuesin e vet, e gadi gjith nâten e shkote n' nji maall t' amel e t'xeet. N' kohë t'falunit ndeers i mlidhte edhè mâ fort mêtë tu Zoti e pa u davarit' as nji grimë, u shkrîite n'dashtnii per t' Lûmin, e prândei xierrte prei Zêmers s' Jezu Krishtit, qi shpesh e shifte permrênda vedit, porsi n'nji selii t' shkelxyeshme, gjith çka i lypte.

N'at kohë t'xeetit s'mûite m' e ndalë vedin pa brit' edhè me zâa t'nêelt: Oh dashtnii! Oh dashtnii! Oh hater e dashtunii e pamas' e Zotit kahë nji kreatyrë kaq e mierë! (Lib. 4. k. 32).

SHTOICA

E DISAA PERKUSHTIINAVE N' LAVD T' ZÊMERS S' J. K.

URATA

per me ju kushtue t' shugurueshmes Zêmers s' Jezu Krishtit.

O fort i amli Jezu Krisht, Shperblyesi i t'gjith nierzve, siilli sŷyt t' uu prei nesh, qi plot me pervûitnîi jena permyzë perpara lterit t'ând. Na jena t'tuut, e t'tuut dona me kenë per gjithmonë; e per me kenë bashkue me tyy mâ me temel, sot se i cilli nder nee me gjith eshtah t'zêmers po i kushtohet t'shugurueshmes Zêmers s' ate.

Mierii! se shûm nuk t' kan njoftë kurr; e shûm e shûm tui shkel' urdhnimet t'ua janë largue prei tejet. O fort i dashtuni Jezu kii mshriir per ta, e t'gjith si janë ngrehi prei t'hyinueshmes Zêmers s' ate.

O Zot, kiosh ti Rregji, jo veç i a-

tyne qi kan ndêjë n' besë gjithmonë, por edhè i atyne, qi ndonsè t' birt t'nu, t'a kan siellë shpînen e janë largue prei Tejet, e bân qi prep t'kthein tu Ti, Baba i tŷne, e mos t' desin n'mnîi t'ânde.

Kiosh Rregji i feeshtrêmtve, edhè i atyne qi kan lshue Feen t'ânde. Ti sillì kahë Feja e vertetë, e tui i bashkue n'ket Fee le t'bâhet shpeitas nji vath' e vetme nen rojë t' nji Bariis t'vetun.

Kiosh, n'e mram, Rregji edhè i t'gjith t'pafeeve e mos i lên n'at terr t' zii qi i ka mlue. Ti zbloja driten e vertetë qi t'a shofin e t'a njofin Rregjiniin t'ânde.

O Zot, tyy po t'a porosisim shêiten Kishë, mos t'guxoin kush me ju gjetë trazim, por t'a keen lirimin pa kurrfarë merzijet.

Nepi, o Zot, t'gjith nierzve pagjë e fashë, e bân qi n' kater ânët e tokës t' ndîhet kŷ zâa: Bekue kioft' ajò Zêmer e hyinueshme, prei t'cillës ka rriedhë

lumnija e shperblimi i jonë. Asai Zêmer i kioftë lavd e ndeer per jetë t'jetës; e ashtû kioftë. (*)

Nji tieter shugurim krye mojit

O e amla Zêmra e t' dashtunit Jezu Krisht, temeli i t' gjith t' mirave, e kroni i t' gjith hireve, provët e mdhaa t' dashtniis s' ate po m' napin uzdajë se s' kee me m' a kursye dashtniin t' ânde, mbasì edhè kuer s' t' kam dashtë, ti nuk m' kee harrue.

Pelqeje praa, o Shelbuesi i êm, dishirin qi kam per me ju kushtue

---

(*) *Ndiesa e shtat vietve e e shtat katerdhetoreve per atê, qi zêmer - pênduem gjîndet me perkushtii nder funcione t'shugurimit t' tanë botës marë Zêmers s' Jezu Krishtit.*

Ndiesa e plotë per atê qi i rrfyem merr Kungimin shêit n'ket ditë.

Kto ndiesë mûnd t'shkoin edhè per shpiirtna t' Burgatorit.

Me 22. t' Gushtit 1909. Pio Pap i X.

gjithunjti Zêmers s'ate. Po qes para tejet, e po t'kushtoi tyy gjithçka kam, jeten t'ême; me t'gjitha ndiesiinat e shpiirtit e t'korpit t'êm, tui baart me durim t'vshtirat e travajët e mija me vullndet m'u bâa si nji kurban dashtnijet per hater t' ând. Tuk jam praa, o i dashtuni Jezu Krisht, e due me kthye n'Zêmer t'ânde t'shugurueshme. O Shelbuesi i êm i dashtuni, saa e madhe âsht mëshriira e jote per mue! E kush jam un, qi ti o Zot i êm, t'm'a pelqeish Zêmren t' ême? Sot praa e mbas sodit kiò zêmra e êmedue qi t'jet' e jotia, e due m'e daa kreit prei sêndeve t' krijueme t' ksai tokë. Kiosh tine, o Jezu Krisht, Aati i êm, Zotnija i êm, e gjith e mira e ême, pse s'due mâ me jetue veç se per tyy.

Pelqeje, o i amli Shelbuesi i êm, ket t'vorfnen zêmren t' ême. Pernjimênd pak jam tui t'falun, asgjamangut po t'fali gjithçka kam nen sûndim, tui diitun se ti po lypë zêmren,

E praa ket zêmer, qi sot po t' a kushtoi, tyy po t' a fali: kioft' e jotia tesh e n'fiill t'mordës e per gjithmonë e jetës A. K.

Trii kioftë lumnii Aatit.

V. Cor Jesu, flagrans amore nostri.
R. Inflamma cor nostrum amore tui.

OREMUS.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in sanctissimo dilecti Filii tui corde gloriantes, præcipua in nos charitatis ejus beneficia recolimus, eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per eumdem etc.

LETENIIT
e Zêmers s'Jezu Krishtit

O Zot, kii mëshriir. O Krisht, kii mëshriir.
O Zot, kii mëshriir.— O Krisht, ndîena nee.
O Krisht, ndigiona nee.
O Aati prei qiellet, Zot,
O Biri, Shperblyesi i botës, Zot,
O Shpiirti Shêit, Zot,
O Shêitia Trinii nji i vetun Zot,
Zêmra e Jezu Krishtit t'Birit t'Aatit t'am- } Kii m. per nee

shueshem,
Z. e J. K., bâamun prei Shpiirtit Shêit
n'krahnuer t'Virgj. Nanë,
„ „ „ „ Fialës Zotit n't'kênun per-
njitun,
„ „ „ „ madhnijet t'pamasë,
„ „ „ „ Templli shêit i Zotit,
„ „ „ „ Tabernakulli i t'nêeltit Zot,
„ „ „ „ shpija e Zotit te dera e qiellës
„ „ „ „ furr' e ndezun dashtnijet,
„ „ „ „ visari i t'dreites e i da-
shtniis,
„ „ „ „ plot me t'mirë e dashtnii,
„ „ „ „ pafundija e t'gjith vyrty-
teve,
„ „ „ „ kreit e dêjë me kênë levdue,
„ „ „ „ rregji e thalbi i t'gjith zê-
mrave,
„ „ „ „ n't'cillen janë t'gjith vi-
sarct e urtiis e t'dijes,
„ „ „ „ n' t' cillen âsht plotnija
mar' e hyiniis,
„ „ „ „ n't'cillen Aati mir' u per-
gzue,
„ „ „ „ prei plotniis t' cilles na

Kii mështrir per nee.

t'tanë kena pasë piesë.
Z. e J. K., dishiri i kodrave t' amshueshme,
„ „ „ „ e durueshme e mëshriirmadhe,
„ „ „ „ e hapun mbîi gjith atà qi t'thrrasin,
„ „ „ „ kroni i jetës e i shêitniis,
„ „ „ „ shperblimi i mkateve t'ona,
„ „ „ „ e ngîimun t'shaamesh e dhûniish,
„ „ „ „ e grîimun per faje t'ona,
„ „ „ „ endigiueshme deri n'dekë,
„ „ „ „ heeshtet derptue,
„ „ „ „ kroni i t'gjith ngushëllimit,
„ „ „ „ jeta, e t'njallunit t' onë,
„ „ „ „ pagja e paitimi i jonë,
„ „ „ „ kurbani i mkatnorve,
„ „ „ „ shelbimi i atŷne qi m'tyy shpnesoin,
„ „ „ „ shpnesa e atŷne qi desin n'hiir t'ând,
„ „ „ „ knâqa e t'gjith shêitnave,

Kii mëshriir per nee

O Kîji i Zotit qi shlyen mkatet e botës,-na fal nee, o *Zot*.

O Kîji i Zotit qi shlyen mkatet e botës,-ndigiona nee, o Zot.
O Kîji iZotit qi shlyen mkatet e botës,-kii mëshriir per nee.
O Jezu, zêmerbutë e i pervûit
Bâne zêmren t'onë t'i pergiain Zêmers s'ate.

T' LUTENA

Ò gjithpushtetsi i gjithmonshem Zot, lshoi sŷyt n' Zêmer fort t' dashtunit t'Birit t' ând edhe n' levdime e shperblime qi n'êmen t'mkatnorve Ai tyy t'i ka dhanë, e atŷne qi janë tui lypë mishriiren t'ânde, Ti i zbutun epiau t'faluuit n'êmen t'Birit t'ând vetë Jezu Krishtit, qi Zot jeton e krailnon bashkë me Tyy m'nji me Shpiirtin Shêit per jetë t'jetës. Ashtû kioftë.

Zêmra e Krishtit ndezë n'dashtnii,
Shelbò t'shkreten Shëqypëtarii,
Këshillit t'mirë, o Nanë Marii,
Lute Zotin per Shqypënii.

Kanga e Krishtit Mret.

Fitove, o Krisht! — Veç ti sûndimin,

Mbîi kombet marë e kee lûmnisht:
Jee i joni Mret! — M'e paa prêndimin
Lûmnimi i jyt s'ka kurr, o Krisht.
Me ftyrë na t'tanë per dhee
Tyy po t'adhroim, o i Lûm!
Â Zêmra e Zotit ajò qi kee;
Adhrim e lavd t'kioftë shûm e shûm.

Kunorë n' lavd e ndeer t'Zêmers s' Jezu Krishtit

1. O i dashtuni Jezu Krisht, kuer mêndoi permbîi Zêmren t' ânde kaq t'mirë e kuer e shof kaq t'dhimshme e kaq t'butë kah' âna e mkatnorve, fort po ngushllohem e po kam uzdajë t'madhe me kênë falun e pelqye prei tejet. Ah saa e saa mkate kam bâa! por tash sikuer Sh' Pietri e sikuer Sh' Mrija Madalenë po i kiai e po i mnîjë me gjith zêmer pse t' kam fye tyy, qi jee e mira e pamarueme. M' i fal praa fajet e mkatet e mija, e oh! kish t'des, po t'lutemi, per hater t'Zêmers s'ate, kish t'des mâ parë se me t'fye, e por t'jemi gjaall veç me

t'dashtë tyy.

Nji Aatŷyn e pês kioftë lumnii Aatit.

Zêmra e Krishtit Zotit t'onë,
Bân qi t'due mâ fort gjithmonë.

2. O i dashtuni Jezu Krisht, un po levdoi e e bekoi Zêmren t' ânde fort t'pervuitshme e po t' falemi ndeers pse tui m'a dhanë mue per pasqyrë, jo veçme kaq shum t'pergiaame m'xeen me e mârrë mrapa, por edhè me t'pervûituna t'tua m'a difton rrugen e m'a bân fort t'pavshtiirshme. Saa i pamênd e i zii kam kên' une i mieri! Saa herë kam gabue e t' kam fye! M' fal, o Krisht i lûm! mâ kurr madhshtii e krenii, por madiè me nji zâmer t'pervûitun, tui e mbaitë poshtë vetvehten, due mbassodit me t' mârrë mrapa tyy, per me pasë pagjë e shelbim. Ti m'ço foore, o Krisht i lûm; e kam me urue e bekue pergjithmonë Zêmren t'ânde.

Nji Aatŷyn e pês kioftë lûmnii Aatit.

Zêmra e Krishtit Zotit t'onë,
Bân qi t'due mâ fort gjithmonë

3. O i dashtuni Jezu Krisht, une po gazmohem kah' e shof Zêmren t'ânde kaq t'durueshme, e po t'falemi ndeers per saa e saa provë durimit, qi m'kee dhanun. Po m'vien keq qi kot m'qortoin mue, qi s'jam i zoti me shterngue vetvehten e me baart kurr farë mûndimit. Ah Jezu Krisht i em, shtiere n' zêmer t' ême nji dashtnii t'ndezun e t'foort per me i hiekë me durim provët e travajët e shekullit, qi tui ecë me tyy bashkë n'mal t'Kalvarit, t'kemi fatmirsiin me mrrîit me tyy n'lûmnii e n'gazmênd t' Parrîizit.

Nji Aatŷyn e pês kioftë lûmnii Aatit.

Zêmra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t'due mâ fort gjithmonë.

4. O i dashtuni Jezu Krisht, tui paa Zêmren t'ânde kaq t'butë e t'kândshme, une çuditemi per ket t' êmen, qi âsht kaq ndryshei prei s' ates. Une per nji fialë, madiè per asgjâa idhnohem e ankohem. T'lutem, o Krisht i mëshriirshem, m' fal e m' ndîjë; m' a nep hiirin

e fuqiin t' ânde me e mârrë mrapa nder t' vshtiira e kûndershtime t' shekullit t' buten Zêmren t' ânde, e kshtû me gëzue gjithmonë pagjen e fashimin e shpiirtit.

Nji Aatĝyn e pês kioftë lumnîi Aatit.

Zêmra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t' due mâ fort gjithmonë.

5. O i dashtuni Jezu Krisht, levdue ndeerue kioftë Zêmra e jote fort e fisnike, e cilla mûiti deken e ferrin. Une po turpnohemi fort e fort kah' e shof zêmren t' ême qi per ç' do fialë e per ç' do rase tutet e frigohet. Por s'ka me kênë ma kshtû. Une po t' lutemi me m' dhanë foorc e trimnîi, abollà tui luftue e tui mûitë anmiqt e Shpiirtit n' ket jetë, t' kemi piesë me tyy bashkë n' rregjinii t' Parrîizit. A. K.

Nji Aatĝyn e pês kioftë lumnîi Aatit.

Zemra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t' due mâ fort gjithmonë.

T' sillena kahë Zoja e bekueme e tui ja

lshue n' dorë t' Sajë gjith vetvehten t' i thona me uzdajë t' madhe:

Per hater t' meritimeve t' Zêmers s' ate fort t' amel, m' xiir o Nana e Tenzot e Nana e ême Zoja e bekueme, nji perkushtii t' vertetë e t' padaame n' Zêmer t' Jezu Krishtit, abollà une tui kênë mrendë n' at Zêmer t' ngushllueshme me gjith mêndime e dishrime t' mija, t' i maroi gjith detyret e mija, e me dreitënii t' zêmers t'i sherbei Jezu Krishtit gjithmonë, por sidomos n' ket ditë.

Thona nji Aatŷyn, nji Falemi Mrii, e nji Besoim, per me fitue ndiesen.

V. Cor Jesu, flagrans amore nostri.
R. Inflamma cor nostrum amore tui

OREMUS

Concede, quaesumus, omnipotens Deus; ut qui in sanctissimo dilecti Filii tui corde gloriantes, praecipua in nos charitatis ejus beneficia recolimus, eorum pariter et actu delectemur et fructu Per eudem. D. etc.

NJI TRESHË T'SHUGURUESHMES Z.J.K. per me xierrë prei Sajë ç' do ndeer

1. Ti vetë na kee thanë, o Jezu i em, eni te un....; e kam me ju ngushllue tui ju njitë doren nder travajë. Me uzdajë t'unjîishme po permyzem para Zêmers s'ate, tui e diit qi ti do me na i daa t'gjitha t' mirat neper Zêmren t'ânde. Qe para tejet nji zêmer e pervnerueme, qi dishron me kênë ngushllue prei Tejet. Ti e din ndeeren qi po t' lypi: m'a bân praa per hater t' Zêmers s' ate, ne kioftë per lavd t' ând e per t' mirë t'shpiirtit t' êm. O Zêmer ngushllimtare e zêmrave, m' ngushllò.

Nji Aatŷym, Falemi Mrii, e Kioftë.

Zêmra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t' due mâ fort gjithmonë.

2. Mir' e dii, o Jezu i êm, se per saa mkate qi kam bâa, s' jam i dêjë me m' a ndigiue luten t' ême; por m'fal per ç'ka kam gabue e me ndîmë t' ânde s'due mâ kurr me i pertrîi; e Ti

s'e perbuz' atê qi pernjimênd âsht pênduo. Me ket uzdajë m' a bân, po t'lutem, ket ndeer.... e mos e shikiò shnierziin t' ême, por Zêmren t' ânde e per hater t' kësai m' ngushllò tui m'kqyrë me sŷy t' dashtuo, e une deksha nji mîi herë mâ parë se persrii me t'fye.

Nji Aatŷyn, Falemi Mrii, e Kioftë.

Zêmra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t' due ma fort gjithmonë.

3. Edhè se jam kreit i vorfen, me gjith ket, ti po m' lypë nji gjâa sênd, e kio âsht Zêmra e ême, Tyy po t' a kushtoi e po t' a fali unjîi: ti m'a ndez flakë n' dashtnii per tyy, abollà mos t' jetoi veç se per ndeer e lavd t'ând. Mbasi jam kreit i jyti, s'mûndesh me m' a kursye çka po t' lypi per hater t'Zêmers s' ate. Diftoje dhimen t' ânde tui m'ngushllue e jo veç vetë kam per t' a diit per ndeer, por edhè kam m' e perhapë mëshriiren e Zêmres s'ate, per me ngaa gjithkushi n' nevojë t' veta te Kiò per me gjetë pshtim.

S' a ndîe kurr se e kee perbuzë, kush t'â lutë me shpnesë t'ngulun: m'a ço n' vênd praa luten t' ême. A. K.

Nji Aatŷyn, Falemi Mrii, e Kioftë.

Zêmra e Krishtit Zotit t' onë,
Bân qi t' due mâ fort gjithmonë.

ZHGJETORE.

O Jezu i êm, n'Zêmer t' ânde ti m'sheh mue.
Kunora e ferrave e Zêmres s' Jezu t' m' zbusin mue
Uji i Zêmres s' Jezu t' m' lain mue.
Drita e Zêmres s'Jezu t'm'shëndrisin mue.
Flaka e Zêmres s'Jezu, t'm'xein mue.
Krygji i Zêmres s' Jezu, t' m' forcoin mue.
Gjaku i Zêmres s'Jezu t'm'ngîjnë mue.
Varra e Zêmres s'Jezu t'm'pelqein mue.
Atŷ mrêndë t' nguli per jetë t'jetës.
Ashtû k.

PERKREICA

Kënduesit t' perkushtueshmit Zemres s'Jezu Krishtit. Faqe 5

Urata e gatimit „ 9

E para ditë. Disaa arsyena per m'e mârrë mrapa me zecll mo jin e Zêmers s'Jezu Krishtit. 11

E dyta ditë. Hiret e t' mirat qi u janë perfolë t'perkushtuemve t'Zêmers s'Jezu Krishtit. „ 20

E treta ditë. Mâ i pari fryt i ksai perkushtii âsht m'u ndezë e m' u pertrii n' dashtnii ndei Zotin. „ 29

E katerta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit n'shêitnueshmin Sakramênd t'lterit „ 39

E pêsta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit bâhet kurban n'shêiten Meshë. „ 48

E gjashta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit âsht gjith e dhimshme per mkatnorë. „ 58

E shtata ditë. Zêmers s'Jezu Kri-

shtit i neveriten shpirtnat e ftofët. Faqe 67
E teta ditë. Shka lypë prei nesh Zêmra e Jezu Krishtit. „ 77
E ndânda ditë. Mirsija e *Z*êmers s'Jezu Krishtit. „ 86
E dheta ditë: *Z*êmra e Jezu Krishtit na mson me pasë *fillin* e mirë nder t'tana veprat t'ona. „ 96
E njimdheta ditë. *Z*êmra e Jezu Krishtit na mson m'u shtrue vullndesës t'*Z*otit. „ 107
E dymdheta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson pervûitniin. „ 117
E tremdheta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson buteimin. „ 127
E katermdheta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson pastriin e Virgjiniin. „ 137
E pêsmdheta ditë. *Z*êmra e Jezu Krishtit na mson vorfnimin. „ 146
E gjashtmdheta ditë. *Z*êmra e Jezu Krishtit na mson ndigiesen. „ 155
E shtatmdheta ditë. *Z*êmra e Jezu Krishtit na mson lum-

niin e vertetë. Faqe 164
E tetmdheta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson durimin „ 174
E ndandmdheta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson dashtniin ndei Aatin Zot. „ 183
E njizeta ditë. Zêmra e Jezu Krishtit na mson dashtniin uhaazash njêni me tietrin. „ 192
E njizetepara ditë. Mùndimet e Zêmers s'Jezu Krishtit. „ 202
E njizetedyta ditë. Ngiasin mûndimet e Zêmers s'Jezu Krishtit. „ 211
E njizetetreta ditë. Permbïi fugure t'Zêmers s'Jezu Krishtit. „ 220
E njizetekaterta ditë. Krygji permbïi Zêmer t'Jezu Krishtit. „ 229
E njizetepêsta ditë. Flakët qi rrethoin Zêmren e Jezu Krishtit. „ 239
E njizetegjashta ditë. Persrii flakët qi rrethoin Zêmren e Jezu Krishtit. „ 248
E njizeteshtata ditë. Kunora e ferrave rreth e rreth Zêmers s'Jezu Krishtit. „ 257

E njizeteteta ditë. Varra e Zêmers s'Jezu Krishtit. Faqe 266
E njizetendanda ditë. Per saa t'rrnoim veç Zêmra e Jezu Krishtit âsht ngushëllimi i jon' i unjîshem. „ 274
E tridheta ditë. N'fiill t' mordes veç Zêmra e Jezu Krishtit âsht streha e jonë. „ 283
E mramia ditë. Dashtnija e Jezu Krishtit n'sakramênd t'lterit „ 293
Shtoica e disaa perkushtinave n'lavd t' Zêmers s'J. K. „ 301

Imprimi potest, si iis ad quos pertinet ita videbitur.

D. Pasi S. J.

Praep. Prov. Ven.

Imprimatur

† Jacobus Arch. Scodrensis

BKSH

BKSH

Çmimi 5 m

(Per Vepra

BKSH